

ТРГОВСКИ СПОРОВИ

1. Ништовност на судско порамнување може да бара една од договорните страни која го склучила судското порамнување ако кај неа постоела заблуда или судското порамнување го склучила со измама или под присилба, односно договорна волја на старните не била слободно изразена.

Од образложението:

Основниот суд Штип со пресуда Тс.6/12 од 05.11.2013 година, тужбеното барање на тужителот со кое бара да утврди дека судското порамнување ПЛ 1 ТС бр. 61/11 склучено пред Основен суд Штип на ден 09.09.2011 год, помеѓу тужените АД АК Џ. од с.Л. В. - Р. ДООЕЛ од с.С. В. -З. л. -А. ДООЕЛ од Н. и Т. В. ДООЕЛ од с.П. е ништовно и не произведува правно дејство од денот на неговото склучување како и барањето за трошоци во постапката го одбил како неосновно.

Го задолжил тужителот да ги надомести трошоците во постапката на првотужениот во износ од 14.113,00 ден, во рок од 8 дена по приемот на пресудата.

Го задолжил тужителот да ги надомести трошоците во постапката на второ, трето и четврто тужените во износ од 91.804,00 ден, во рок од 8 дена по приемот на пресудата.

Од ваквата пресуда останал незадоволен тужителот преку полн. Бранко Радојчиќ адв. од Скопје, кој во навремен рок изјавил жалба поради суштествени повреди на одредбите од парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право, па предлага жалбата да се уважи а пресудата укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Второ, трето и четврто тужениот преку полн. Антонио Коцевски адв. од Кавадарци поднел одговор на жалба со кој ги побива жалбените наводи и предлага жалбата да се одбие а пресудата потврди.

Апелациониот суд во Штип ги разгледа жалбата, одговорот на жалба и останатите списи во предметот, ја испита побиваната пресуда во смисла на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е неоснована.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот дека првостепениот суд сторил суштествена повреда на одредбите од парничната постапка од чл.343 ст.2 т.14 од ЗПП, кога одлучил како во изреката на побиваната одлука. По наоѓање на овој суд такви повреди првостепениот суд не сторил, бидејќи изреката на пресудата е јасна и разбирлива, истата не противречи самата на себе си, ниту на причините дадени во пресудата, а во образложението на истата се наведени доволно јасни причини за решителните факти кои се од битно влијание при одлучувањето.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот за погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба.

Од изведените докази првостепениот суд утврдил дека тужителот како банка и првотужениот како заложен должник врз основа на одлука

на Банката донесена на 04.09. 2007 година, склучиле Договор за одобрување на рамковен револвинг кредит - лимит врз основа на доголворен залог заверен кај тужителот под бр. 09-3068 од 11.09. 2007 година, а кај првотужениот под бр. 05-616 од 12.09. 2007 година. Врз основа на договорот тужителот на првотужениот му одовбрил кредит во износ од 4.600.000 евра, а согласно чл. 5 од договорот првотужениот се согласил да даде во залог подвижен и недвижен имот во корист на тужителот, а согласно чл. 9 доколку првотужениот не ги исполнил во целост или ги исполни делумно превземените обврски на начин, услови и рокови како што е договорено побарувањето на тужителот ќе се смета за доспеано и истото ќе се наплати од заложените предмети. Во ст.2. од истиот член, е предвидено дека може и присилно да се наплати побарување и пред стасаноста ако првотужениот преземе дејствија поради што се доведува во опасност или очигледно се намалува вредност на заложениот предмет. Согласно чл. 10 договорот тужителот и првотужениот истиот го склучиле за времетраење од 5 години. Тужителот и првотужениот склучиле 10 анекси на основниот договор со кои вршеле измени на основниот договор во однос на висината, обезбедувањето и пристапувањето на гаранции. За обезбедување на своето побарување на договорот за кредит и склучените анекси, тужителот и првотужениот на 31.07. 2009 година, склучиле нотарски акт - менична изјава за уредување на правата и обврските по меници со првотужениот во својство на трасант и акцептант, правниот субјект З. Дооел увоз - извоз СБ.Н. во својство на авалист - гарант и лицето Д. З. од СБ.Н. во својство на авалист - гарант, со кој нотарски акт тужителот е овластен во случај на нередовно подмирување на обврските од страна на првотужениот да изврши наплата од средствата на сите сметки на првотужениот. Овој нотарски акт станал извршен на 16.11.2011 година. Второтужениот, третотужениот и четвртотужениот на 28.02.2011 година до Основен суд Штип поднеле тужба со предлог за издавање на платен налог против првотужениот за наплата на долг во износ од 80.684.573,00 денари кој е дозволен со решение Пл.Тс.бр. 146/11 од 02.03.2011 година. Со цитираното решение сега првотужениот задолжен е на второ, трето и четврто тужениот како тужители во таа постапка да им плати долг по фактури во вкупен износ од 80.684.573,00 денари. Против наведеното решение првотужениот поднел приговор со кој не го оспорил тужбеното барање по основ туку по висина. По изјавениот приговор во Основен суд Штип бил оформен предмет Пл`1.-Тс.бр. 61/11 и на закажано рочиште за главна расправа на 09.09. 2011 година, полномошниците на тужителите сега второ, трето и четврто тужениот и полномошникот на тужениот сега првотужениот врз основа на потпишани и заверени записници за утврдување на должничко доверителски односи по основ на откупено винско грозје за 2009 година склучен на 07.09. 2011 година, помеѓу сега првотужениот како тужен, и второ, трето и четвртотужениот како тужители е постигната согласност да склучат судско порамнување согласно одредбите од чл. 307 и 308 од ЗПП, на износ од 69.764.084,00 денари за кој износ останале неизмирен тужителите од страна на тужениот во тој спор, сега првотужен. Овој долг сега првотужениот се обврзал да го плати најдоцна до 30.10.2011 година. Во постапката заведена под Пл1.Тс.бр. 61/11 во име и за сметка на првотужениот со

овлатување да ги преземе сите процесно правни дејствија, да признае тужбено барање или да склучи спогодба постапувал Љ. М. од СВ.Н. вработен кај првотужениот како дипломиран правник со полномошно издадено и заверено со потпис и печат од генералниот директор кај првотужениот. На 01.11. 2011 година второ и трето тужениот врз основа на судското порамнување до извршител Никола Саздов од СВ.Николе поднеле барање за спроведување на извршување во износ од 53.554.680,00 денари. По поднесеното барање извршителот донел налог за извршување И.бр. 336/11 со кој наложил на првотужениот во рок од 3 дена по приемот на налогот да му исплати на извршителот во име и за сметка на доверителите сега второ и трето тужените врз основа на извршната исправа судско порамнување Пл1.Тс.бр. 61/11 од 09.09.2011 година вкупен износ од 55.554.680,00 денари на име главен долг и износ од 72.454,00 денари на име процесни трошоци. На 01.11. 2011 година четврто тужениот преку својот полномошник до истиот извршител врз основа на истата извршна исправа поднел барање за спроведување на извршување по кое извршителот донел налог за извршување И.бр. 337/11 со кој наложил на првотужениот да му исплати на извршителот во име и за сметка на доверителот сега четвртотужениот износ од 16.209.404,00 денари на име главен долг. На ден 16.11.2011 година тужителот врз основа на нотарски акт Оду.бр. 334/09-менична изјава за утврдување на права и обврски од 03.07.2009 год, по меница во која трасант и акцептант е сега првотужениот, а авалирана од З. Д. од СВ.Н. и правното лице З. Дооел СВ.Н. со датум на извршност од 16.11 2011 година до извршител Николчо Саздов од СВ.Николе поднел барање за извршување за наплата на побарување во износ од 292.120.182,00 денари.

Вака утврдената фактичка состојба е правилна и целосно утврдена и произлегува од изведените и правилно ценети докази во смисла на чл. 8 од ЗПП.

На основа вака правилно и целосно утврдена фактичка состојба, првостепениот суд правилно го применил материјалното право кога тужбено барањена тужителот го одбил како неосновано.

Согласно чл. 95 ст.1. од ЗОО, договорот кој не е во согласност со Уставот, законите и добрите обичаи е ништовен, ако целта на повреденото правило не упатува на некоја друга санкција или ако со законот во определениот случај не е предвидено нешто друго, во ст.2. од истиот член, ако склучувањето на определен договор и е забрането само на едната страна, договорот ќе остане во сила ако во законот не е предвидено нешто друго за определениот случај, а страната што ја повредила законската забрана ќе ги поднесува соодветните последици.

Согласно чл.1136 од ЗОО порамнувањето е ништовно ако е засновано врз погрешно верување на двата договарачи дека постои правен однос кој всушност не постои и ако без тоа погрешно верување меѓу нив не би имало ниту спор ниту неизвесност. Истото важело и ако погрешното верување на договарачите се однесува на обични факти.

По мислење на овој суд првостепениот суд правилно одлучил кога го одбил како неосновано предметното тужбено барање за поништување на судското порамнување склучено пред Основен суд Штип на 09.09.2011 година, помеѓу тужените во парнична постапка по предмет заведен под

Пл.бр. 1.Тс.бр. 61/11 од 09.09. 2011 година, бидејќи од одредбите на овој член произлегува дека ништовност на судското порамнување може да бара една од договорните страни која го склучила судско порамнување ако кај неа постоела заблуда или судско порамнување го склучил со измама или под присилба, односно нивната волја не била слободно изразена и доколку некој од нив бил во заблуда, бил излажан или присилен да ја потпише спогодбата.

Согласно одредбите од чл 307 до 310 од ЗПП, судското порамнување преставува спогодба - договор со кој странките пред суд во парницата во која утврдуваат свој правен однос во кој слободно располагаат и истата има својство на извршна исправа.

Во конкретниот случај судското порамнување е склучено помеѓу тужените во предметниот спор, врз основа на потпишани и заверени записници за утврдување на должничко доверителски односи по основ на откупено винско грозје за 2009 година склучени на 07.09. 2011 година на износ од 69.764.084,00 денари кој останал неизмирен од страна на тужениот во тој спор, сега првотужениот. Имајќи го во предвид фактот дека со тужбата се бара поништување на постигнато судско порамнување кое е склучено во постапката во која сега тужителот не учествувал односно при состојба кога судското порамнување е склучено меѓу сега тужените и истото е израз на волјата на договорните страни, по наоѓање на овој суд правилно постапил првостепениот суд кога тужбеното барање на тужителот за ништовност на судското порамнување, го одбил како неосновано.

По наоѓање на овој суд не може да се примени одредбата од чл.26 од Законот за извршување, а на која се повикува тужителот.

Согласно чл. 26 од ЗИ, Трансакциите превземени пред извршувањето на извршната исправа, кои се неопходни за побарувањата на доверителите, или со кои одредени доверители се ставаат во поповолна положба, или се преземаат само со цел да се спречи извршувањето врз таа сопственост, нема да имаат правно значење врз извршувањето на извршната исправа. Трансакциите ќе се сметаат за ништовни ако се преземени во период од 6 месеци пред донесувањето на извршната исправа.

Во конкретниот случај неспорен е фактот дека нотарскиот акт врз основа на кој тужителот има побарување е извршен на 16.11.2011 година, а судското порамнување по предметот Пл1.Тс.61/11 како извршна исправа е склучено на 09.09. 2011 година, но по наоѓање на овој суд не се исполнети условите од чл.26 за утврдување ништовност на судското порамнување бидејќи судското порамнување не преставува трансакција во смисла на преминување на имотот од прво на второ, трето и четврто тужениот туку претставува израз на волјата на договорните страни-договор за порамнување како вид на облигационо правен договор за остварување на право од веќе воспоставен правен однос, договор за начинот на кој тужителите ќе ги остварат своите права а тужениот ќе ја исполни својата обврска.

По наоѓање на овој суд не може да се применат и одредбите од чл.455 и чл 456 од ЗТД, а на кои се повикува тужителот.

Според чл.455 од ЗТД “За голема зделка се смета зделка (вклучувајќи без ограничување заем, кредит, залог, гаранција,) или

меѓусебно поврзани зделки, доколку таквата зделка, односно зделки се однесуваат на стекнување или отуѓување, директно или индиректно на имот на друштвото чија што вредност изнесува над 20% од книговодствената вредност на имотот на друштвото определена врз основа на последните финансиски извештаи на друштвото, со исклучок на зделки извршени (остварени во текот на редовното работење на друштвото, зделки поврзани со стекнување преку запишување обични акции на друштвото, и зделки поврзани со стекнување на конвертабилни обврзници). Во Статутот можат да бидат определени и други зделки на кои ќе се применува.

Во чл.456 ст.1 од истиот закон е предвидено:“според големината секоја голема зделка мора да биде одобрена од Одборот на директорите, Надзорниот одбор или Собранието.”

Од изведените докази првостепениот суд извел правилен заклучок дека судското порамнување не претставува зделка за чие склучување за првотужениите задолжително е потребна одлука од Друштвото, бидејќи судското порамнување не претставува зделка во смисла на наведените законски одредби туку со него се регулирани правата и обврските од веќе воспоставениот должничко доверителски однос помеѓу тужените во предметниот спор, поради што и не постојат основи за негово поништување .

Со оглед на наведеното првостепениот суд правилно постапил кога ја донел побиваната одлука со која тужбеното барање на тужителот го одбил како неосновано.

Овој суд ги ценеше истакнатите жалбени наводи на жалителот во жалбата дека при склучување на судското порамнување дејствијата во постапката за првотужениот се преземени од лице со неуредно полномошно односно лице немало овластувања за водење на постапката со што е сторена суштествена повреда од чл 343 ст. 2 т.10 од ЗПП, но не ги прифати ваквите жалбени наводи бидејќи судското порамнување не може да се побива поради тоа што во постапката во кое е склучено, се сторени некои суштествени повреди на одредбите од парничната постапка од чл.354 од ЗПП, со исклучок на оние повредите кои преставуваат причини поради кои може да се побива кој и да е договор, а во конкретниот случај тужителот не е договорна странка во постапката во која е склучено судското порамнување. Дејствијата во постапката во која е склучено судското порамнување за првотужениот се преземени од страна на лице - дипломиран правник кое било во работен однос, кое имало полномошно во кое се определени неговите овластувања и истото е склучено врз основа на записници од 07.09. 2011 година кои се потпишани од страна на застапникот по закон кај првотужениот и заверени, во кои се утврдени должничко доверителските односи помеѓу сега тужените по основ на откупено винско грозје за 2009 година, кои биле одобрени од страна на правното лице, сега првотужениот и истото е склучено согласно чл 307 од ЗПП. Со оглед на тоа дека над првотужениот е отворена стечајна постапка и со решение Ст.бр.25/12 од 02.11.2011 година на втото,трето и четврто тужените им е утврдено различно право, одобрено е постапувањето на полномошникот како потписник на судското порамнување и дејствијата на застапникот по закон кај првотужениот како потписник на записниците од 07.09.2011 год.

Овој суд при одлучувањето ги ценеше и останатите жалбени наводи на жалителот но најде дека се ирелевантни за поинакво одлучување во предметниот спор.

Согласно чл.160 од ЗПП овој суд го задолжи тужителот да плати на второ трето и четврто тужените дополнителни трошоци за одговор на жалба во износ од 31.605,00 денари од кои 7.605,00 денари за состав на одговор на жалба со зголемување за трето и четврто тужен и 24.000,00 денари за такса за одговор на жалба.

Од погоре наведеното, а согласно чл.357 од ЗПП, се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Решено во Апелационен суд Штип на ден 22.01.2014 под ТСЖ бр.579/13 и Врховен суд на Р.Македонија на ден 09.04.2014 год. под Рев1 бр.124/2014

2. Условите од чл.176 од Законот за стечај предвидени за побивање на правните дејствија на стечајниот должник треба да бидат кумулативно исполнети. Постојењето на тие услови не се претпоставува, нивното постоење треба да се докаже.

Од образложението:

Основен суд Штип, со пресуда Тс.11/13 од 13.02.2014 година, тужбеното барање на тужителот, против тужените да се утврди дека не се исполнети условите за признавање на правото на одвоено намирување на доверителот во стечајната постапка отворена над должникот АД Ц. АД во стечај Л., над недвижниот имот сопственост на стечајниот должник-фарма во с.Ц. мв. С. изградена на КП.бр..дел 2 детално опишана во ст.2 од изреката на првостепената пресуда со вкупна површина од 5347 мкв. запишан во ИЛ.бр... за КО Ц. врз основа на нотарски акт-договор за залог над недвижен имот со својство на извршна исправа склучен помеѓу тужителот, првотужениот и второтужениот ОДУ.бр..од 11.09.2008 година солемнизиран од нотар Љ. Д. од С.Н. и договорот за отстапување на побарување од 03.04.2012 година склучен помеѓу првотужениот и третотужениот, солемнизиран од нотар С. П. од С.под ОДУ.бр...од 03.04.2012 година;

Да се утврди дека нотарски акт-договор за залог над недвижен имот со својство на извршна исправа-договор за хипотека во форма на нотарски акт, склучен помеѓу тужителот, првотужениот и второтужениот ОДУ.бр..од 11.09.2008 година солемнизиран од нотар Љ. Д. од С.Н. во делот со кој е воспоставено заложно право на недвижен имот на фарма во с.Ц. мв. С. изградена на КП.бр... дел 2 детално опишана во ст. 3 од изреката на првостепената пресуда со вкупна површина 5347 мкв. запишан во ИЛ.бр.. за КО Ц., сопственост на тужителот, не произведуваат правно дејство спрема стечајната маса;

Да се утврди дека договорот за отстапување на побарување од 03.04.2012 година склучен помеѓу првотужениот и третотужениот во делот на отстапување на побарување со надомест кој се однесува на заложното право на недвижниот имот и тоа фарма во с.Ц. мв.

С.изградена на КП.бр.2877 дел 2 детално опишана во ст. 4 од изреката на првостепената пресуда со вкупна површина 5347 мкв. запишан во ИЛ.бр.. за КО Ц., сопственост на тужителот солемнизиран од нотар С. П. од С.под ОДУ.бр...од 03.04.2012 година не произведуваат правно дејство спрема стечајната маса и

Заради воспоставување на состојбата во имотниот лист на стечајниот должник во претходна состојба, судот да наложи на Агенцијата за катастар да изврши бришење на прибелешките во имотниот лист за воспоставеното заложно право-хипотека, го одбил како неосновано.

Го задолжил тужителот да му ги надомести трошоците во постапката на третотужениот во вкупен износ од 29.760,00 ден. во ро рок од 8 дена по приемот на пресудата.

Од ваквата пресуда останал незадоволен тужителот, кој во благовремен рок поднел жалба поради суштествена повреда на одредбите на парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право. Предлага жалбата да се уважи, пресудата преиначи или укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Апелациониот суд во Штип, ја разгледа жалбата, одговорот на жалба, списите кон предметот, ја испита побиваната пресуда во смисол на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е неоснована.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот дека при донесувањето на побиваната пресуда, првостепениот суд сторил суштествена повреда од чл.343 ст.2 т.14 од ЗПП, која според него се состои во тоа што пресудата има недостатоци поради кои не може да се испита, истата е нејасна, неразбирлива и не содржи причини за решителните факти, а дадените причини биле нејасни и противречни.

По наоѓање на овој суд, изреката на обжалената пресуда е јасна и разбирлива, не противречи самата на себеси ниту на причините на пресудата, пресудата содржи доволно причини за решителните факти, тие причини се јасни и произлегуваат од доказите изведени во текот на постапката.

Во образложението на пресудата првостепениот суд навел доволно јасни причини зошто тужбеното барање на тужителот е одбиено како неосновано, а тоа е од причини што не се исполнети сите услови за побивање на правното дејствие на стечајниот должник предвидени во чл.176 од Законот за стечај. Исполнет е само условот дека превземената правна работа е во последните 10 години пред поднесување на предлогот за отворање на стечајна постапка, отворена е стечајна постапка над тужителот, но не е утврдена намера на должникот со превземањето на правното дејствие да ги оштети доверителите и не е утврдено постоење на несовесност на првотужениот во смисла да тој во моментот на преземањето на правното дејствие знаел за намерата на тужителот дека со тоа дејствие тој оди кон тоа да и наштети на доверителите.

Што значи, за да може да има успех тужбата за побивање на дејствијата на стечајниот должник потребно е кумулативно да бидат исполнети сите услови предвидени во чл.176 од Законот за стечај. Во случајот тужителот не успеал да докаже дека првотужениот знаел за

евентуални намери на стечајниот должник за оштетување на доверителите.

Неосновани се жалбените наводи за погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба. Од изведените и правни ценети докази првостепениот суд правилно и целосно ја утврдил фактичката состојба на која е заснована пресудата.

Првостепениот суд утврдил дека по барање на Агенцијата за стокови резерви на Р. М. од 19.04.2012 год. Основен суд Штип отворил стечајна постапка над стечајниот должник АК Џ. АД во стечај Л. под Ст.бр.25/12 од 05.06.2012 год. Понатаму, првостепениот суд утврдил дека помеѓу првотужениот и второтужениот на 05.09.2008 год. бил склучен договор за рамковен револвинг кредит-лимит врз основа на заложно право, договор бр.... Врз основа на овој договор првотужениот на второтужениот му одобрил рамковен револвинг кредит во износ од 600.000 евра со кој првотужениот се обврзал на второтужениот да му одобрува кредити, отвара акредитиви, издава гаранции, прифаќа пристапување кон долг, одобрува кредити-лимита што ќе се користат преку меѓународни и денарски еурокард/мастеркард, кредитни картички и други банкарски услуги под услови предвидени со договорот од 05.09.2008 год. Со договорот склучен помеѓу прво и второтужениот е предвидено дека за обезбедување на побарувањата на првотужениот корисникот-второтужениот во корист на банката заложува фарма во КО Џ. сопственост на АД Џ. АД Л., индивидуална станбена куќа во КО С.Н. сопственост на З. Д. и деловен простор - млекара со помошни простории и бензиска пумпа со деловна опрема во КО С.Н.сопственост на второтужениот. Во договорот е предвидено дека заложното право воспоставено со договорот ќе трае се до целосно измирување на побарувањето на банката по било која обврска на корисникот настаната со поединечните договори склучени врз основа на договорот за кредит.

Понатаму, првостепениот суд утврдил дека залогот над недвижниот имот сопственост на Зоран Даневски и на второтужениот е воспоставен откако второтужениот донел одлука за давање на согласност за засновање заложно право-хипотека врз недвижни предмети и разна залога врз подвижни предмети. Исто така, утврдил дека Одборот на директори на тужителот на ден 05.09.2008 год. донел одлука за давање на согласност за засновање заложно право - хипотека врз недвижни предмети со која одлука тужителот дал согласност да се заснова заложно право на недвижниот имот-фарма на КП.бр...со вкупна површина на објекти од 5347 мкв., запишан во имотен лист бр.28 за КО Џ. во корист на првотужениот заради обезбедување по одговор за одобрување на рамковен револвинг кредит на должникот З. дооел С.Н.во износ од 600.000 евра како и поединечните договори кои се склучуваат врз основа на договорот од 05.09.2008 год. склучен помеѓу првотужениот и второтужениот. Со одлуката од 05.09.2008 год. донесена од Одбори на директорот на тужителот Зоран Даневски е овластен да го потпише и завери пред нотар договорот за залог на недвижен имот со својство на извршна исправа, како и да ја потпише целата останата документација потребна за запишување на заложното право во соодветните јавни книги. Одлуката на Одборот на директори на тужителот од 05.09.2008 год. е потпишана од генералниот директор на тужителот Зоран Даневски,

неизвршниот и независниот член на Одборот на директори на тужителот Б. Л. и неизвршниот член на одборот кај тужителот Љ. Т.и нивните потписи се заверени кај нотар Љ. Д. од С.Н. под УЗП.бр.2695/08 од 10.09.2008 год.

На ден 11.09.2008 год. првотужениот како заложен доверител, тужителот како заложен должник и второтужениот како должник и заложен должник склучиле договор за залог на недвижен имот со својство на извршна исправа солемнизиран кај нотар Љ. Д. од С.Н. со ОДУ.бр.260/08 од 11.09.2008 год. Со овој договор е засновано заложно право на недвижниот имот во сопственост на тужителот, во сопственост на второтужениот и во сопственост на З.Д.. При воспоставувањето на заложното право кај нотарот биле доставени сите потребни документи и тоа одлуката за задолжување од 05.09.2008 год. и одлука за давање согласност за засновање хипотека и рачна залога, изјава од основачот и законски застапник на второтужениот, потврда Су.бр.990/08 од 09.09.2008 год. на Основен суд Штип за неотворена стечајна постапка над тужителот, потврда од Основен суд Свети Николе бр.75/08 од 10.09.2008 год. за тоа дека нема засновано хипотека, потврда од 09.09.2008 год. од РРК Ш., потврда за издадена информација од РРК Ш., сите за второтужениот З. довел С.Н. и потврда од Основен суд Свети Николе бр.74/2008 од 10.09.2008 год., одлука за давање согласност за засновање хипотека, потврда Су.бр.998/08 од 09.09.2008 год. на Основен суд Штип за неотворена стечајна постапка, потврда од Основен суд Св.Николе бр.72/08 од 10.09.2008 год. дека нема засновано хипотека, потврда бр.0807-03-5699/2 од 09.09.2008 год. за неотворена ликвидациона постапка од РРК Ш., сите за тужителот АД АК Џ. Л..

Понатаму, првостепениот суд утврдил дека на ден 28.03.2012 година помеѓу првотужениот како отстапувач и третотужениот како примач на отстапувањето бил склучен договор за отстапување на побарување заведен кај првотужениот со деловоден бр.02-100-963/1 од 30.03.2012 год. врз основа на кој договор третотужениот го презел побарувањето што првотужениот го имал од второтужениот заедно со залогот-хипотеката на недвижниот и подвижниот имот кој што се воспоставени во корист на првотужениот. Договорот помеѓу првотужениот и третотужениот е солемнизиран во форма на нотарски акт кај нотар С. П. од С.со ОДУ.бр.188/2012 од 03.04.2012 година. Понатаму, првостепениот суд утврдил дека врз основа на барање за извршување, третотужениот намирал дел од побарувањето што го презел од првотужениот, но дел од обврската на должниците во износ од 8.805.546,00 ден. останал неизмирен. Во отворената стечајна постапка над тужителот, третотужениот го пријавил своето побарување и неговото различно право, но од страна на стечајниот управник тоа било одбиено, а Основен суд Штип донел решение Ст.бр.25/12 од 02.11.2012 година со кое што приговорот поднесен од третотужениот по однос на произнесувањето на стечајниот управник по пријавеното различно право го одбил како неоснован, а стечајниот управник на тужителот бил задолжен да поднесе тужба против доверителите на кои им е оспорено различното побарување.

Ова фактичка состојба произлегува од изведените писмени докази кои што се предложени од странките во текот на постапката.

На утврдената фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил материјланото право кога одлучил како во изреката на обжалената пресуа.

Имено, согласно чл. 172 ст.1 од Законот за стечај, правните дејствија превземени пред отворањето на стечајната постапка со кои се нарушува изедначеното намирување на доверителите (оштетувањето на доверителите) односно со кои одделни доверители се ставаат во поповолна положба, стечајниот управник во име на стечајниот должник и стечајните доверители може да ги побива во согласност со одредбите од овој закон.

Согласно чл.176 ст.1 од истиот Закон, правна работа што должникот ја превзел во последните 10 години пред поднесувањето на предлогот за отворање стечајна постапка или потоа со намера да ги оштети своите доверители, може да се побива ако другата старна во времето на превземањето на таа работа знаела за намерите на должникот. Занењето за намерата се претпоставува ако другата страна знаела дека на должникот му се заканува неспособност за плаќање и дека со таа работа се оштетуваат доверителите.

Во конкретниот случај, правилно нашол првостепениот суд дека не се исполнети условите предвидено во чл.176 ст.1 од Законот за стечај за да може да се побива правната работа што тужителот ја превзел заедно со прво и второтужениот.

Имено, условите предвидени во членовите 172 ст.1 и 176 ст.1 од Законот за стечај треба да бидат кумулативно исполнети за да може да се бара побивање на правната работа преземена помеѓу странките во 2008 год.

Исполнетни дел од условите, отворена е стечајна постапка над тужителот, но не се исполнети останатите услови предвидено во наведените одредби од Законот за стечај. Тужителот не успеал да докаже дека со склучувањето на договорот кој што се побива се нарушува изедначеното намирување на доверителите односно дека одделни доверители се ставаат во поповолна положба, потоа нема доказ за постоење на намера кај тужителот за тоа дека дејствијата - склучувањето на договорите за кредит ги превзел со намера да ги оштети своите доверители, а нема доказ и за тоа дека другата страна-првотужениот во времето на склучувањето на договорот за кредит знаела за намерите на должникот. Пре склучувањето на договорот обезбедени се нива докази кои што го увериле првотужениот дека кај сега тужителот нема намера за оштетување на доверители или за повластувања на одредени доверители на штета на други доверители. Приложени се докази за тоа дека против сега тужителот не се води стечајна ниту ликвидациона постапка, доставени се одлуки од надлежни органи за давање согласност за засновање на заложно право, сите докази се предочени при заверката на договорите кај нотар и сето тоа укажува на фактот дека и да имало некаква намера за оштетување на доверители кај тужителот, таа намера не му била и не можела да му биде позната на првотужениот кој што му овозможил користење на кредит на второтужениот, а кој што кредит бил обезбеден со залог на подвижни ствари сопственост на второтужениот, хипотека на недвижности сопственост на второтужениот и сопственост на тужителот. Договорот за

отстапување на побарувањето склучен помеѓу прво и трето тужениот е склучен во 2012 година, па не може да се претпостави и тоа дека третотужениот знаел за некакви недозволени располагања помеѓу тужителот и прво и второ тужениот со договорот склучен во 2008 година, односно нешто повеќе од 4 години од склучувањето на договорот помеѓу тужителот и прво и второ тужениот.

Од наведените причини овој суд како неосновани ги оцени жалбените наводи за погрешна примена на материјалното право.

Овој суд при одлучувањето ги имаше во предвид жалбените наводи за тоа дека тужителот како заложен должник во моментот на склучувањето на побиваниот договор за кредит бил инсолventен и должел на повеќе доверители износ од 696.156.703,40 ден. и дека тој факт на генералниот директор на стечајниот должник бил познат како и тоа дека од овој факт произлегувала намерата на законскиот застапник на стечајниот должник за оштетување на доверителите, но истите се оценети како неосновани од причини што во моментот на склучувањето на договорот за кредит овој факт на првотужениот не му бил познат ниту пак, му била позната евентуалната намера на законскиот застапник на тужителот со склучувањето на договорот за кредит да ги оштети останатите доверители, или пак, да повласти одредени доверители на штета на други доверители.

Предмет на оценка беа и жалбените наводи по однос на примената на чл.457 ст.1 од Законот за трговски друштва, но и овие жалбени наводи се оценети како неосновани од причини што првостепениот суд правилно ја применил одредбата од чл.457 ст.1 од Законот за трговски друштва каде што е предвидено дека секоја зделка (вклучувајќи, безограничувања, заем, кредит, залог или гаранција) во која заинтересираната страна е член на орган на управување, односно Надзорниот одбор или управителот, вклучувајќи ги и раководните лица, или акционер на друштвото кој заедно со поврзаните лица поседуваат 20% или повеќе процентни од акциите со право на глас на друштвото или лице кое има овластување да дава упатства на друштвото што се задолжителни, се смета за зделка со заинтересирана страна и се извршува од страна на друштвото во постапка во согласност со одредбите на овој Закон, а согласно чл.460 ст.1 од истиот Закон, секоја зделка за заинтересирана страна е предмет на претходно одобрување од страна на Одборот на директори, односно на Надзорниот одбор или на Собранието, на начинот и според постапката определена во овој член.

Во конкретен случај, одлуката за ставање на имот на тужителот под хипотека е донесена од страна на Одборот на директори и затоа истата не е ништовна.

Согласно ст.2 од чл.460 од Законот за трговски друштва, одлука за одобрување на секоја зделка со заинтересирана страна се носи со мнозинство гласови од членовите на Одборот на директори, односно на членовите на Надзорниот одбор кој немаат интерес во зделката. Ако сите членови на Одборот на директори односно на Надзорниот одбор се заинтересирана страни или ако бројот на членови на Одборот на директори односно членовите на Надзорниот одбор кои немаат интерес е помал од бројот што е потребен за кворум на седницата на Одборот на директори, односно на Надзорниот одбор определен во статутот, таквата

зделка ја одобрува Собранието. Во случајот одлуката за одобрување за ставање на имот на тужителот под хипотека е донесена од Одборот на директори кој што брои 3 члена и од кој што само 1, генералниот директор, може да се смета за член кој што има интерес во зделката. Мнозинството, останатите двајца немаат интерес во зделката, па затоа донесувањето на оваа одлука не е во надлежност на Собранието на акционери, туку е во надлежност на Одборот на директори.

Од погоре наведеното, а согласно на чл.357 од ЗПП, се одлучи како во изреката на пресудата.

Решено во Апелационен суд Штип на ден 11.04.2014 год. под ТСЖ бр.178/14 и Врховен суд на Р.Македонија на ден 03.07.2014 год. под Рев1 бр.248/2014

3. При стекнување на право на сопственост по чл.154 ст.2 од ЗСДСП врз основа на судска одлука, таквото право се стекнува со правосилноста на судската одлука, а запишувањето на правото на сопственост на недвижноста во катастарот на недвижностите има само декларативно дејство.

Од образложението:

Основниот суд Кочани, со пресуда Тс.4/12 од 13.07.2012 година, тужбеното барање на тужителот го усвоил.

Утврдил према тужените дека тужителот има право на сопственост на недвижен имот на КП.бр. 5277/16 запишан во Пл.бр. 6709 за КО К. сега КП.бр.16724/40 впишан во Ил.бр.12677 за КО К. на име на прво тужениот во пов. од 503 м.кв. кука и 972 м.кв. двор или вкупно 1475 мкв., како и да ги задолжат тужените тоа право да му го признаат и да трпат промени во јавните книги во кои се запишува правото на сопственост, тоа право од името на прво тужениот да се запише на името на тужителот и утврдил дека договорот за продажба од 14.04.2005 год, солемнизиран под Оду.бр. 94/05 од 22.04.2005 год, од нотар Чедо Иванов е ништовен и не произведува правно дејство го утврдил дека нотарскиот акт ОДУ.бр. 145/7 од 16.05.2007 год, од нотар Менче Златковска од Кочани е ништовен и не произведува правно дејство и ја задолжил Агенцијата за катастар на недвижности, одделение за катастар на недвижности К. да изврши бришење на заложеното право запишано во Ил.бр. 12677 за КО К. на ден 17.05.2007 год, во 14 часот врз основа на нотарски акт ОДУ.бр. 145/7 од 16.05.2007 го, од нотар Менче Златковска од Кочани во корист на А.Б. АД С.

Ги задолжил тужените да му ги надоместат трошоците во постапката на тужителот во износ од 261.380,00 ден, во рок од 8 дена од денот на приемот на пресудата.

Барањето за издавање на временна мерка на тужителот го усвоил.

Му забранил на првотужениот Јпван Петровски и трето тужениот А. Б. АД С. да располагаат преку отуѓување - оптоварување на недвижниот имот на КП.бр.16724/40 запишан во Ил.бр. 12677 за КО Кочани над кој прво тужениот полага право на сопственост а трето

тужениот полага право на хипотека .

Од ваквата пресуда останал незадоволен трето тужениот А. Б. АД С. кој преку полн, Наташа Симоновска адвокат од Скопје, во благовремен рок поднел жалба поради суштествени повреди на одредбите на парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба, погрешна примена на материјалното право и поради одлуката за трошоците во постапката. Предлага жалбата да се уважи, пресудата преиначи и тужбеното барање одбие или укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Полномошникот на тужителот Александар Наков адвокат од Скопје поднел одговор на жалба со кој ги побива жалбените наводи на жалителот. Предлага жалбата да се одбие како неоснована, а пресудата потврди.

Апелациониот суд во Штип, ја разгледа жалбата, одговорот на жалбата, списите кон предметот, ја испита побиваната пресуда во смисол на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е неоснована.

Неоснован е жалбениот навод на жалителот да првостепениот суд при донесувањето на побиваната одлука сторил суштествена повреда од чл. 343 ст.2.т.13.од ЗПП.Изреката е јасна и разбирлива а во образложението се дадени доволно причини за одлучните факти истата е подобна за испитување од страна на овој суд.

Неосновани се жалбените наводи да првостепениот суд сторил суштествена повреда од чл. 343 ст.2.т.7. од ЗПП, која според наводите на жалителот е сторена со тоа што првостепениот суд на рочиштето одржано на 13.07. 2012 год., откако на третотужениот го предал доказот Податоци од Агенцијата за катастар на недвижности бр. 03-186/2 од 18.06.2012 год, доставен од тужителот, истиот доказ го прочитал и дека со тоа не дал можност на жалителот да расправа пред судот по новодоставениот доказ.Судот ја нема сторено оваа повреда, бидејки со оглед на природата и содржината на тој доказ, на жалителот му било овозможено за тој доказ да расправа пред судот.

Неосновани се жалбените наводи за сторена суштествена повреда од чл. 343 ст.1.в.в. со чл. 284 од ЗПП, која според наводите на жалителот е сторена со тоа што првостепениот суд извел доказ кој што бил предложен после одржувањето на првото рочиште за главна расправа, бидејки изведувањето на овој доказ не е од влијание за донесување на законита и правилна пресуда.

Неоснован е жалбениот навод на жалителот за нецелосно и погрешно утврдена фактичка состојба. Од изведените докази првостепениот суд утврдил дека тужителот како правен следбеник на Кредитна Банка на АД Б. со записник Р.бр. 138/94 од 29.09. 1994 год, и решение од истиот датум засновал заложно право-хипотека врз недвижен имот на заложниот должник ППС К. на КП.бр. 5277/16 КО К. Заложното право било засновано за обезбедување на парично побарување од 150.000 ДМ. Бидејки должникот не го вратил долгот тужениот повел постапка за извршување пред Основниот суд кој на 06.12.2006 год, донел решение И.бр. 4634/95 со кој му ја досудил спорната недвижност на доверителот ТТК Б. АД С. кое станало правосилно на 23.01.2007 год.Со решение на Основниот суд била

извршена исправка на ова решение, наведената површина која е предмет на сопственост и тоа 503 м², кука и 972 м² двор. Ова решение станало правосилно на 16.05.2012 год. Решение не било спроведено во Агенцијата за катастар на недвижности во К.Додека траела извршната постапка овој имот преминал на М. С., второ тужен, врз основа на пресуда П.бр.386/04 од 24.05.2004 год. Потоа овој имот со договор за продажба преминал на П. Ј., првотужен. Во договорот било наведено дека постои и хипотека. Ј. извршил приватизација на земјиштето и го запишал во Ил.бр. 12677 на негово име. Основниот суд во Кочани издал потврда дека нема заведено хипотека над имотот запишан во Ил.бр. 12677. Новите нумерички податоци не биле ажурирани во интабулационите книги во Основниот суд Кочани затоа била издадена оваа потврда. Трето тужениот склучил договор за хипотека со својство на извршна исправа од 23.04.2007 год, заверен кај нотар под ОДУ бр. 145/07 во кој заложен должник е П. Ј. кој го заложил имотот на КП.бр.16724/40 во вкупна површина од 1475 м².

На вака целосно и правилно утврдена фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил материјалното право кога тужбеното барање на тужителот го усвоил и одлучил какао во изреката на побиваната пресуда.

Во чл. 112 од Законот за сопственост и други стварни права е предвидено, Правото на сопственост се стекнува според закон, врз основа на правна работа и со наследување.

Право на сопственост се стекнува и со одлука на надлежен државен орган, на начин и под услови определени со закон.“

Во чл.154 ст.2. од истиот закон е предвидено, Право на сопственост се стекнува во моментот на правосилноста на судската одлука, односно конечноста на одлуката на друг орган, ако со закон не е нешто друго определено, ниту произлегува од целта заради која одлуката е донесена“.

Првостепениот суд правилно ги применил овие одредби бидејќи од изведените докази утврдил дека тужителот бил правен следбеник на Кредитна Банка АД Б. која засновала заложно право хипотека врз недвижниот имот на заложниот должник за обезбедување на парично побарување од 150.000 ДЕМ. Бидејќи овој долг не бил вратен во законскиот рок, доверителот повел извршна постапка пред Основниот суд. Првостепениот суд откако утврдил дека барањето на доверителот е основано донел решение И.бр.4634 со која му ја досудил спорната недвижност КП.бр. 5277/16. Решението со кое се утврдува сопственост на тужителот станало правосилно на 23.01.2007 год. Договорот помеѓу А. Б. и Ј. П. бил солемнизиран под Оду.бр. 145/07 од 16.05.2007 год, а врз основа на договор за хипотека од 27.04.2007 год. Тоа се случило во моментот кога веќе тужителот бил сопственик врз основа на судска одлука. Од овие причини првостепениот суд утврдил дека третотужениот не можел да заснива хипотека на имот на кој што првотужениот не бил сопственик. Првотужениот знаел дека спорниот имотот што понатаму го пренесува е под залог и дека се води извршна постапка. Тој бил директор на ППС Кооператива и сите дејствија биле преземени во насока на отугување на имотот од причини тужителот да не го наплати неговото побарување. Бидејќи од доказите првостепениот суд утврдил дека

тужителот се стекнал со правото на сопственик на спорната недвижност врз основа на судска одлука - решение И.бр.4634/95 од 06.12.2006 год која станала правосилна на 23.01.2007 год, правилно постапил кога одлучил како во изреката на побиваната одлука.

Исто така првостепениот суд правилно одлучил кога барањето за издавање на привремена мерка го усвоил, бидејќи од историјатот на движењето на недвижноста утврдил дека имало постојана промена на носителот на правото на сопственост поради што постои основано сомневање дека може да дојде до отугување на предметниот имот што би било штетно за тужителот, а имајќи го во предвид чл.33 од Законот за обезбедување на побарувањата и дека се исполнети условите за дозволување на привремената мерка.

Овој суд ги ценеше жалбените наводи дека во изреката на побиваната одлука за недвижноста што е предмет на тужбеното барање не се наведени сите податоци содржани во имотниот лист бр. 12677, дека е изречена формулација кука со пов. од 503 м², дека не се наведени податоци за згради и посебни делови од згради и други објекти, но не ги прифати, бидејќи иако објектите не се соодветно опишани, сепак изреката на одлуката е јасна со оглед на тоа дека е наведено дека барањето се однесува на правото на сопственост на недвижности на КП.бр. 16724/40 запишани во ИЛ.бр. 12677, што значи дека барањето е определиво.

Овој суд ги ценеше и жалбените наводи дека и пред правосилноста на судската одлука И.бр.4634/95 од 06.12.2006 год, која станала правосилна на 07.01.2007 год, врз основа на која тужителот се стекнал со правото на сопственост на спорните недвижности, дека постои правосилна судска одлука пресуда П.бр. 386/04 од 24.05.2004 год со која второтужениот се стекнал со правото на сопственост на спорните недвижности, дека и после тоа со правно дело е пренесено правото на сопственост на сега првотужениот, но не ги прифати бидејќи сите дејствија во врска со воспоставување на хипотеката на жалителот се превземени после судската одлука со која сега тужителот веќе се стекнал со правото на сопственост на спорните недвижности.

Овој суд ги имаше во предвид и другите жалбени наводи но не ги прифати, бидејќи не се од влијание за поинакво одлучување во конкретниот граѓанско правен однос.

Од погоре изнесеното, а согласно на чл.357 од ЗПП, се одлучи како во изреката на пресудата.

Решено во Апелационен суд Штип на ден 21.12.2014 год. под ТСЖ бр.412/12 и Врховен суд на Р.Македонија на ден 28.05.2014 год. под Рев2 бр.212/2013

4. Кога со Законот за измени и дополнување на Законот за супервизија во осигурувањето престанал законскиот основ на тужените да продаваат полиси за осигурување, тужителот го изгубил правото на надомест во висина од 1% од продажбата на тие полиси за осигурување признаено со чл.27 ст.1 од Законот за Црвен крст и истото повеќе не може да го истакнува кон тужените.

Од образложението:

Основен суд Струмица со пресуда Тс.66/11 од 28.02.2012 година, тужбеното барање на тужителот со кое барал тужените да му исплатат солидарно на име неисплатени надоместоци вкупен износ од 2.441.097,00 денари со камата, по периоди и износи конкретно наведено во ст.1 од изреката на пресудата, го одбил како неосновано.

Го задолжил тужителот да на првотужениот му ги надомести трошоците во постапката во износ од 39.104,00 денари и на второтужениот му ги надомести трошоците во постапката во износ од 29.900,00 денари, се во рок од 8 дена од приемот на пресудата под страв на присилно извршување.

Од ваквата пресуда останал незадоволен тужителот, кој во навремен рок изјавил жалба поради суштествени повреди на одредбите од парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право, па предлага жалбата да се уважи а пресудата укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Првотужениот, преку полномошникот адвокат Ацо Ќосев од Струмица, поднел одговор на жалба со кој ги побива жалбените наводи и предлага жалбата да се одбие а пресудата потврди.

Апелациониот суд во Штип ги разгледа жалбата, одговорот на жалба и останатите списи во предметот, ја испита побиваната пресуда во смисла на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е неоснована.

Неоснован е жалбениот навод за сторена суштествена повреда на чл.343 ст.2 т.13 од ЗПП, бидејќи изреката на обжалената пресуда е јасна и разбирлива. Во образложението судот дал доволно образложени причини за решителните факти, така што пресудата е подобна за испитување од страна на овој суд.

Во текот на постапката првостепениот суд ги разјасни сите спорни правни прашања така што неоснован е жалбениот навод за сторена суштествена повреда на чл.343 ст.1 в .в. чл.283 ст.2 од ЗПП.

Неоснован е жалбениот навод за погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба. Имено, првостепениот суд утврдил дека тужителот е доброволна масовна самостојна и независна хуманитарна организација на граѓаните на РМ која остварува определени хуманитарни цели и задачи од областа на здравството, социјалната заштита и воспитанието, а дејностите кои ги остварува се од јавен интерес и Црвениот крст ги врши како јавни овластувања. Тужените се овластени правни лица за вршење на технички преглед на возилата на територијата на општина С. Регистрацијата на моторни возила ја врши МВР - СВР С.

До 01.01.2008 година тужените согласно законските обврски во целост ја исполниле својата обврска и вршиле уплата на средствата од регистрација на моторни возила, технички преглед и осигурување, но со стапувањето во сила на измените и дополувањата на Законот за супервизија во осигурувањето станиците за технички преглед имале забрана за вршење на работи за застапување, посредување и продажба на полиси, па согласно овие измени тужените не биле обврзани да

исплаќаат 1% од склучените полиси за осигурување, туку биле обврзани да исплаќаат 1% само од извршен технички преглед на возило што претставува основна дејност на тужените.

Првостепениот суд утврдил дека врз основа на наод и мислење од спроведено вештачење, заснован на извршен увид во книговодствената евиденција на тужените е утврдено дека тужителот спрема тужените нема побарување во износ од 2.441.097,00 денари.

Првостепениот суд утврдил дека со тоа што тужените повеќе немале право да издаваат полиси за осигурување на моторни возила и не остварувале приход од продажба на полиси за осигурување на моторни возила, тие не ја евидентирале вредноста на полисата, а со тоа не исплаќале 1% од вредноста на полисата согласно Законот за црвен крст на РМ.

Утврдената фактичка состојба на првостепениот суд е целосна и правилно утврдена и истата произлегува од изведените докази во текот на постапката.

Согласно чл.38 ст.1 од Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата, возилото се регистрира по поднесено барање од страна на сопственикот на возилото, а согласно ст.2 од истиот член, со барањето за регистрација, сопственикот на возилото е должен меѓу другите докази да достави доказ дека на возилото е извршено осигурување.

Согласно чл.134-з ст.1 од Законот за изменување и дополнување на Законот за супервизија на осигурување (Сл.весник на РМ бр.79/2007), работи на застапување во осигурувањето во станиците за технички преглед на моторни возила може да врши само друштво за застапување во осигурувањето кое има дозвола од Агенцијата за супервизија на осигурувањето за вршење на работи на застапување во осигурувањето со станица за технички преглед.

Согласно чл.99 ст.1 од истиот закон, станиците за технички преглед кои до денот на влегувањето во сила на овој закон вршат продажба на полиси за осигурување во име и за сметка на друштвата за осигурување, можат да продолжат да вршат продажба за осигурување најмногу во рок од 6 месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Во чл.99 ст.5 од истиот закон е предвидено дека по истекот на овој рок на станиците кои нема да постапат согласно претходната законска одредба, Агенцијата ќе изрече забрана за вршење работи за застапување во осигурувањето во станиците за технички преглед.

Согласно чл.134-л од Законот за измени и дополнување на Законот за супервизија на осигурувањето (Сл.весник на РМ бр.88/08) меѓу другото е предвидено и забрана на подготовка и склучување на договори за осигурување, посредување и застапување при склучување на договори за осигурување во кругот на станиците за технички преглед на моторни возила.

Во конкретниот случај првостепениот суд со правилна примена на напреднаведените законски одредби, правилно одлучил кога го одбил тужбеното барање на тужителот и донел законита одлука. Имено, постапувањата на тужените сметано од 01.01.2008 година наваму се согласно законот и бидејќи тие немале обврска да ја вкалкулираат вредноста на полисата во потврдата која ја издавале при извршувањето на техничкиот преглед и не наплаќање 1% од вредноста на полисата од

причина што издавањето на полиси за осигурување при регистрација на моторни возила не претставува нивна надлежност, туку вршат само технички преглед на возилата, а исто така и регистрацијата на моторни возила не е во нивна надлежност туку во надлежност на МВР и истите не водат евиденција за бројот на регистрираните моторни возила, ниту располагаат со такви податоци, тужените немаат обврска да го исплатат бараниот надоместок на тужителот.

Останатите жалбени наводи се неосновани бидејќи немаат влијание за поинакво одлучување во конкретната правна работа.

Од погоренаведеното, а согласно чл.357 од ЗПП, се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Решено во Апелационен суд Штип на ден 06.06.2012 год. под ТСЖ бр.224/12 и Врховен суд на Р.Македонија на ден 19.03.2014 год. под Рев1 бр.35/2013

5. Не може да биде на штета на должникот и да влијае на исполнувањето на неговата обврска однесувањето на доверителот кое е спротивно на начелото на добар стопанственик кога тутунот кој го држел по основ на Договор за залог го продал на трето лице за далеку пониска цена од просечната и пазарната цена на тутунот која важела во моментот на продажба и со тоа се довел во состојба да не го намири износ кој го побарувал во целост.

Од образложението:

Врз основа на изведените докази во текот на постапката, судовите утврдиле дека на ден 08.02.2001 година, бил склучен договор за комисионен кредит помеѓу Т. банка АД С. и В.Т. АД В., со кој Т. банка АД С. како комисионер во име и за сметка на Бирото за стокови резерви, одобрила кредит на В.Т. АД В. во износ од 199.467.000,00 денари. Основ за склучување на договорот, бил договорот за комисионо работење, склучен помеѓу Т. банка АД С. и Биро за стокови резерви. Со тој договор, банката како комисионер го пренела договорниот износ на В.Т. АД В. како корисник на кредитот, со рок на враќање не подолг од 15 месеци од денот на склучување на договорот и каматна стапка од 5% годишно. На ден 17.07.2001 година В.Т. АД В. како залогодавач и Т. банка АД С. како залогопримач, врз основа на договорот составиле записник за попис на заложни средства - ферментиран тутун од различни класи и количини. На 18.07.2001 година врз основа на договорот за комисионен кредит од 08.02.2001 година, бил составен нотарски акт ОДУ.бр.310/01 во својство на извршна исправа на договор за обезбедување на парично побарување, со кој акт обезбедувањето на залогопримачот Т. банка АД С. во износ од 199.467.000,00 денари било обезбедено со заложно право врз подвижни предмети. На 08.02.2001 година Управниот одбор на тужениот донел одлука со која се одлучило да се задолжи тужениот со краткорочен кредит од 45.732.000,00 денари кај кредитодавачот В.Т. АД В., за да истиот се намени за откуп на суров тутун за реколтата 2000 година, а за обезбедување на кредитот да се заложи ферментиран тутун

како рачна залога. На 12.02.2001 година помеѓу В.Т. АД В. и тужениот, бил склучен договор за кредит за откуп на тутун, заведен кај тужениот под бр.0306-30 од 19.02.2001 година, а кај В.Т. АД В. под бр.03-87 од 12.02.2001 година. Согласно овој договор, договорните страни се договориле В.Т. АД В. како давател на кредитот, да му одобри на тужениот како корисник износ од 45.732.000,00 денари, кој кредит ќе се користи за откуп на тутун од бербата 2000 година, sukcesивно по утврдена динамика, а рокот на враќање да не биде подолг од 15 месеци од денот на склучување на договорот и каматна стапка од 8,7% годишно. На ден 22.02.2001 година помеѓу тужениот како закупопримач и В.Т. АД В. како залогопримач, бил склучен договор за залог на идни подвижни предмети, со кој договор договорните странки се повикале на договорот за кредит за откуп на тутун, што В.Т. АД В. и тужениот го склучиле на ден 12.02.2001 година, во кој било предвидено дека доколку не биде вратен кредитот во предвидениот рок и услови, било предвидено да се заснова невладетелски регистриран залог на суров тутун во јарма откупен од индивидуални тутуно-производители од реколтата 2000 година во количина од 412.249 кгр.со вкупна вредност од 46.629.484,00 денари и ферментиран тутун од различни класи во вкупна количина од 491.534 кгр. За вкупна вредност од 45.732.000,00 денари. Било договорено залогодавачот ДОМАТТИ да го задржи правото на владение на заложениот суров тутун и да го чува во своите магцини како добар стопанственик. Т. банка АД С. како отстапувач и Биро за стокови резерви како примач, склучиле договор за отстапување на побарување, каде е договорено дека Т. банка АД С. како отстапувач, од својот должник В.Т. АД В. врз основа на договор за комисионен кредит, побарува износ од 163.478.485,00 денари на име главен долг и 15.621.476,00 денари по основ на камата. На 18.10.2005 година В.Т. АД В. до Бирото за стокови резерви, дал писмена согласност тужениот да се задолжи спрема Бирото за стокови резерви со износ од 35.643.650,00 денари, колку што има искористено тужениот, а за истиот износ да се намали обврската на В.Т. АД В.. Врз основа на оваа согласност, тужениот со писмо од 02.11.2005 година го известил Бирото дека е согласен да се постапи по предлогот на В.Т. АД В. и би учествувал во постапката за регулирање и обврска. На ден 02.11.2005 година помеѓу В.Т. АД В. како корисник на кредитот и тужениот како превземач на долгот, бил склучен договор за превземање на долг во износ од 35.643.650,00 денари. На ден 16.11.2005 година од страна на Бирото за стокови резерви како доверител, бил поднесен предлог за извршување против должникот В.Т. АД В., за реализација на договорен залог врз основа на нотарски акт ОДУ.бр.114/02 и ОДУ.бр.310/01, односно да се дозволи предложеното извршување со реализација на невладетелски реализиран залог, така што ќе се изврши попис и одземање на заложениот предмет од залогодавачот и ќе се предаде во владение на залогопримачот. Постапувајќи по предлогот за извршување, Основниот суд Велес донел решение Ст.И.бр.367/05 од 16.11.2005 година, со кое го дозволил предложеното извршување, со кое врз основа на нотарскиот акт ОДУ.бр.114/02 и ОДУ.бр.310/01 за регистриран залог на подвижни предмети, определил извршување против должникот В.Т. АД В., со кое решение било констатирано дека 780.000 килограми тутун се наоѓаат во магацинот на В.Т. АД В., 491.534

килограми тутун во магацинот во С.Н. и 277.800 килограми тутун во магацинот во Н.. На ден 10.01.2006 година Основниот суд Велес составил записник за попис и одземање на заложни предмети и во истиот откако била констатирана количината на тутун, се пристапило кон одземање на заложните предмети од залогодавачот В.Т. АД В. и предавање во владение на залогопримачот. Со записникот било констатирано дека во магацините во С.Н. била останата вкупна количина од 491.534 килограми тутун, а во магацинот во Н. 277.800 килограми тутун. На ден 27.03.2006 година Основниот суд Велес донел дополнително решение, со кое се врши реализација на заложното право со одземање на заложен предмет во вкупен износ од 1.075.000 УСА, кој се наоѓа во магацинот на В.Т. АД В.. На ден 19.05.2006 година бил склучен договор за купопродажба на тутун од стоковите резерви помеѓу Биро за стокови резерви како продавач и М.Т. К. од Ш. како купувач, а предмет на продажба е 1.899.334 килограми ферментиран тутун по цена од 0,70 USD/нето кгр.франко магацин. На ден 29.01.2007 година тужителот составил записник во просториите на тужениот, во кој било констатирано дека купувачот М.Т.К. од Ш. нема подигнато 32.860 килограми тутун од типот јака 1/4 уник, 44.020 килограми од типот јака III класа, 11.016 килограми од типот јака IV класа и 64.480 килограми тутун од типот јака 1/3 уник, како и дека констатираниот кусок во количина од 152.376 килограми тутун, која количина била заложена, тужениот одбил да ја испорача со образложение дека за таа количина тутун не добиле пари од откупот. Со извршената продажба на залогот, тужителот како заемодавач се намирил само со 10.406.126,00 денари, а како неподмирени останал износ од уште од 25.237.126,00 денари, како дел од вкупно неподмирениот кредит на В.Т. АД В., а кој износ претставува дел од обврската која тужениот ја превземал од договорот за превземање на долг да ја исполни спрема тужителот, а не ја исполнил.

Врз основа на така утврдената фактичка состојба, пониските судови го усвоиле тужбеното барање на тужителот како основано. Основ за такво одлучување, судовите наоѓаат во утврденото дека тужениот не ја исполнил превземената обврска по договорот за превземање на долг и бидејќи обврската на тужениот со договорот за превземање на долг била на износ од 35.643.650,00 денари, а тужителот се намирил со продажба на тутунот само за износот од 10.406.126,00 денари, тој останал неподмирени за износ од 25.237.126,00 денари. Од наодот и мислењето на вештото лице Т.С. и сите дополненија, судовите утврдиле дека тужениот на тужителот му предал тутун во количина од 77% од вкупно заложениот тутун во корист на В.Т. АД В. како и дека оваа количина одговара на износ од 35.643.650,00 денари, односно на износот кој го има искористено тужениот од вкупно одобриениот кредит. При тоа судовите утврдиле дека со договорот за превземање на долг, тужениот како превземач со превземањето на долгот во износ од 35.643.650,00 денари стапил на местото на должникот В.Т. АД В., а со оглед да тужителот се намирил со продажба на тутунот во износ од 10.406.126,00 денари, продавајќи го тутунот на трето лице по цена од 0,70 долари за нето килограм, за разликата од 25.237.126,00 денари, за која не се наплатил тужителот со продажбата на тутунот, го задолжил тужениот. При одлучувањето, судовите го примениле материјалното право од

членот 434 став 1 и член 436 став 1 од Законот за облигационите односи.

Меѓутоа, по наоѓање на Врховниот суд на Република Македонија, пониските судови извеле погрешен заклучок дека тужениот е должен да му го плати на тужителот износот од 25.237.126,00 денари, како разлика од остварениот износ од страна на тужителот со продажбата на заложениот тутун и износот на искористениот кредит од страна на тужениот.

Врховниот суд на Република Македонија, наоѓа дека во конкретниот случај од суштествено значење е фактот што тужителот се наплатил со продавање на стварта што била дадена во залог, односно со продажба на тутунот во количина од 77% од вкупно заложениот тутун, онолку колку што тужениот дал тутун за обезбедување на земениот кредит, а со оглед да таа количина според наодот и мислењето на вештото лице одговара на износот на искористениот кредит од страна на тужениот, односно износот од 35.643.650,00 денари .

По наоѓање на Врховниот суд на Република Македонија, во конкретниот случај тужениот ја исполнил својата обврска према тужителот. Имено, тужениот превзел долг во висина од 35.643.650,00 денари, за кој износ на тужителот му бил испорачан тутун. Според мислење на овој суд, тоа што тужителот тутунот кој му бил предаден во сопственост и владение, го продал на трето лице за далеку помала цена од просечната и пазарната цена на тутунот, која важела во моментот на продажбата на тутунот, не може да биде на штета на тужениот и да влијае врз исполнувањето на неговата обврска. Постапувајќи на наведениот начин, тужителот самиот се довел во состојба да не го подмири износот кој го побарувал, а за кој од тужениот како залог имал реализирано тутун. Тужителот со тоа што го продал заложениот тутун далеку под пазарната цена, самиот предизвикал настанување на разлика помеѓу цената на продадениот тутун и искористениот кредит. Доколку тужителот го продал тутунот по пазарната цена која важела во моментот на продажбата, ќе остварел продажна цена со која би го покрил износот на одобраниот и искористен кредит од 35.643.650,00 денари. Во овој случај, тужителот бил должен да постапува како добар стопанственик и да го продаде тутунот по пазарна цена и на тој начин да го оствари побарувањето во висина на одобраниот и искористен кредит.

Поради напред наведените причини, следуваше да се одлучи како во изреката на пресудата согласно член 387 став 1 од Законот за парничната постапка.

Решено во Апелационен суд Штип на ден 20.11.2012 год. под ТСЖ бр.260/12 и Врховен суд на Р.Македонија на ден 13.03.2014 год. под Рев1 бр.63/2013

6. Здружението кое е овластено да врши колективно остварување на авторските музички права на територијата на Р Македонија има право да бара од корисниците на тие права исплата на претходно утврден надоместок за користење на тие права и покрај тоа што не бил потпишан договор согласно одредбите на Законот за авторските и сродни права.

Од образложението:

Основен суд Штип, со пресуда Пл1.Тс.111/12 од 08.11.2012 година, приговорот на тужениот, против решението УПДр бр.665/12 од 31.05.2012 година на нотар Л. Т. К. од Ш., го усвоил.

Решението УПДР бр.665/12 од 31.05.2012 година на нотар Л. Т. К. од Штип со кое тужениот е задолжен да му плати на тужителот износ од 318.000,00 ден. со камата, го укинал.

Го задолжил тужителот да му ги надомести трошоците по постапката на тужениот во износ од 13.260,00 ден., во рок од 8 дена од приемот на пресудата.

Од ваквата пресуда останал незадоволен тужителот, кој во благовремен рок поднел жалба поради суштествени повреди на одредбите на парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба, погрешна примена на материјалното право и одлуката за трошоците. Предлага жалбата да се уважи, пресудата преиначи.

Апелациониот суд во Штип, ја разгледа жалбата, списите кон предметот, ја испита побиваната пресуда во смисол на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е основана.

Основани се жалбените наводи да првостепениот суд при донесувањето на побиваната одлука да погрешно го применил материјалното право ако се има во предвид утврдената фактичка состојба.

Така, првостепениот суд утврдил дека тужителот е здружение за заштита на авторски музички права, кое врз основа на изготвени извештаи бр.40/10 и бр.41/10 и двата од 11.02.2011 год. го задолжил тужениот да плати за јавно користење на музички дела авторски надоместок по фактура бр.11-04-01 АЈ износ од 78.000,00 ден. и фактура бр.11-04-02 АЈ износ од 240.000,00 ден. или вкупно 318.000,00 ден., бидејќи тужениот не ги плати фактурите, тужителот поднел тужба за долг од 318.000,00 ден.

На вака утврдената фактичка состојба, првостепетниот суд погрешно го применил материјалното право.

Со одредбата од чл.167 ст.1 од Законот за авторското право и сродните права “Надоместоците за користење на делата првенствено се утврдуваат со договор меѓу здружение за колективно остварување и националниот радио-дифузен сервис, како и со договор меѓу здружение за колективно остварување и соодветно здружение на корисниците, односно нивна комора. Под соодветно здружение на корисниците, односно нивна комора во смисла на овој став се подразбира здружение, односно комора основано согласно со закон која го претставува мнозинството на корисниците од определената дејност, дел од дејност или збир на дејности“, а со ст.2 “Доколку надоместокот не е определен согласно ст.1 од овој член (со договор меѓу здружението и радио-дифузниот сервис или комора или со поединечен договор), тој се плаќа согласно Правилникот за користење на авторски музички дела со тарифа“.

Со одредбата од чл.5 ст.1 и ст.2 од Правилникот со тарифа за користење на авторски музички дела е предвидено за јавно

соопштување, односно објавување на делата што ги штити ЗАМП се наплатува надоместок во висина определена со тарифа.

Првостепениот суд погрешно ги применил овие одредби кога тужбеното барање на тужителот го одбил како неосновано.

Имено, првостепениот суд иако утврдил дека тужителот врз основа на извештаи од овластени лица изготвил фактури за јавно користење на музички дела согласно наведените одредби, сепак тужбеното барање на тужителот го одбил како неосновано.

Бидејќи тужениот не го платил долгот определен во изготвените фактури, а бил должен тоа да го стори, следуваше да се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Согласно чл.160 ст.2 в.в. со чл.148 ст.1 од ЗПП, тужениот е задолжен на тужителот да му ги надомести дополнителните трошоци во вкупен износ од 40.250,00 ден., од кои: 9.360,00 ден. за застапување на две рочишта со паушал, 1.300,00 ден. за состав на трошковник со паушал, 6.360,00 ден. за такса за одлуката, 4.660,00 ден. доплата за такса за тужба, 5.850,00 ден. за состав на жалбата и 12.720,00 ден. такса за жалбата, кои трошоци биле потребни за водењето на парницата.

Од погоре наведеното, а согласно на чл.361 т.4 од ЗПП, се одлучи како во изреката на пресудата.

Решено во Апелационен суд Штип на ден 23.04.2013 год. под ТСЖ бр.546/12 и Врховен суд на Р.Македонија на ден 21.05.2014 год. под Рев1 бр.239/2013

7. Се додека Решението со кое на тужителот како даночен обврзник му е утврдена обврската и врз основа на кое тој ја платил истата, не е поништено во Управната постапка законскиот основ не отпаднал па тој нема право да бара враќање на уплатеното со примена на институтот Стекнување без основ.

Од образложението:

Основниот суд во Кочани со пресуда Тс.бр.23/13 од 24.06.2013 година тужбеното барање на тужителот со кое бара тужениот да му исплати-врати на тужителот износ од 1.870.874,00 ден. со камата по стапка од 0,05% дневно согласно Законот за даночна постапка за секој поединечен износ сметано од денот на неоснованата наплата на денот на враќањето односно конечната наплата во корист на тужителот, како и да му ги надомести на тужителот процесните трошоци во постапката, го одбил.

Го задолжил тужителот да му ги надомести трошоците во постапката на тужениот во износ од 25.740,00 ден. во рок од 8 дена по приемот на пресудата.

Од ваквата одлука останал незадоволен тужителот кој во навремен рок поднел жалба поради суштествени повреди на одредбите од ЗПП, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право, па предлага жалбата да се усвои, а побиваната пресуда укине и предметот врати на првостепениот суд на

повторно судење.

Апелациониот суд во Штип ги разгледа жалбата и сите списи во предметот, ја испита побиваната пресуда во смисол на чл. 354 од ЗПП па најде:

Жалбата е неоснована.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот да првостепениот суд донесувајќи ја побиваната одлука да сторил суштествена повреда на одредбите на парничната постапка од чл.343 ст.2 т.14 од ЗПП, бидејќи изреката на побиваната одлука е разбирлива, непротивречи сама на себе си ниту на причините на одлуката. Во побиваната одлука се наведени доволно причини за решителните факти од кои се раководел судот при одлучувањето па како таква побиваната одлука со сигурност може да се испита од страна на овој суд.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот за нецелосно и погрешно утврдена фактичка состојба, бидејќи од изведените и правилно ценети докази првостепениот суд ја има целосно и правилно утврдено фактичката состојба во конкретниот граѓанско-правен однос.

Така, првостепениот суд утврдил дека Министерството за ф. на Р.М., У.Ј.П. Регионална дирекција Ш. при извршена контрола кај тужениот на данок на додадена вредност за периодот од 01.10.2008 година до 30.06.2009 година поради утврдени неправилности со решение бр.2136-31/0609-60838-3 од 10.11.2009 година го задолжил тужителот да изврши уплата на данок на додадена вредност во вкупен износ од 1.208.405,50 денари за период од 01.10.2008 год. до 30.06.2009 година и камата за ненавремено плаќање на данок на додадена вредност во износ од 53.480,50 денари како и да пресмета и да уплати камата на неплатениот износ на данок сметано од 06.10.2009 година до денот на конечната уплата на долгот. Заради обезбедување на извршување на обврската на тужителот кон тужениот за плаќање на долгот- данокот од страна на нотар Стоиман Трајчев од Кочани изготвен е нотарски акт, договор за залог врз подвижен имот ОДУ бр. 763/10 од 28.12.2010 година. Против споменатото решение тужениот вложил жалба која со решение на министерот за финансии У.бр.16-2742/1 од 21.01.2010 година е одбиена како неоснована. Незадоволен од решението на министерот за финансии, тужителот повел управен спор пред Управниот суд. Со пресуда Уж.бр.293/12 од 07.06.2012 год. Вишиот управен суд на РМ, жалбата на тужителот ја усвоил во целост, а пресудата на Управниот суд У-5 бр. 875/10 од 06.12.2010 година ја преиначил, а оспореното решение на министерот за финансии У.бр. 16-2742/1 од 21.01.2010 година го поништил. Врз основа на оваа пресуда, тужителот поднел писмено барање за поврат на неосновано наплатениот износ кое е примено во Министерството за финансии на ден 22.08.2012 година, кој пак со одговор на барањето го упатил тужителот за остварување на враќање на паричното побарување кај У.Ј.П. Регионална дирекција Ш. која пак одбива да изврши враќање на средствата на тужителот. Поради овие причини, тужителот на ден 09.01.2013 година ја поднел предметната тужба.

На вака целосно и правилно утврдена фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил и материјалното право кога одлучил како во изреката на побиваната одлука.

Првостепениот суд правилно го применил чл.199 од ЗОО кога

тужбеното барање на тужителот го одбил како неосновано бидејќи од изведените докази утврдил дека законскиот основ за наплатеното побарување не отпаднал, од причина што решението од 10.11.2009 година донесено од Министерството за ф. на РМ У.Ј.П. Регионална дирекција Ш. врз основа на кое е определена обврската за наплата на побарувањето постои, односно не е поништено, туку напротив со решение на Министерството за финансии У.бр. 16-2742/2 од 06.03.2013 година жалбата против ова решение изјавена од тужителот е одбиена од кои причини првостепениот суд правилно го одбил тужбеното барање на тужителот како неосновано.

Судот ги ценеше жалбените наводи на жалителот да првостепениот суд сторил суштествена повреда на одредбите од парничната постапка од чл.343 ст.1 со тоа што како доказ го извел решението од 06.03.2013 година, но смета да ваквата повреда е од релативен карактер и не влијае врз донесувањето на правилна и законита пресуда ако се има во предвид сите останати докази изведени пред првостепениот суд кои првостепениот суд ги имал во предвид при одлучувањето посебно ако се има во предвид дека согласно чл.175-в од Законот за измена и дополнување на Законот на даночна постапка, поднесената жалба против решението од 10.11.2009 година не го задржува извршувањето.

Жалбените наводи на жалителот дека првостепениот суд требало да ја прекине постапката до завршувањето на поведената постапка пред Управен суд, судот не ги прифати од причина што во конкретниот случај така поднесената тужба не мора да биде причина за прекин на постапката, а ако се има во предвид претходно изнесеното, а посебно фактот што ниту поднесената жалба против решението од 10.11.2009 година не го задржува неговото извршување.

Од сето погоре изнесено, а согласно чл.357 од ЗПП се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Решено во Апелационен суд Штип на ден 19.09.2013 год. под ТСЖ бр.418/13 и Врховен суд на Р.Македонија на ден 12.06.2014 год. под Рев1 бр.344/2013

8. Не постои основ за поништување на Договорот за трансформација на правото на користење градежно земјиште во право на сопственост па корисникот се стекнале со право на сопственост на земјиштето кога Договорот е склучен согласно одредбите на Законот за градежно земјиште и корисникот платил соодветен надоместок за земјиштето и на истото има изградено сопствен објект запишан во катастарот на недвижности.

Од образложението:

Основен суд Струмицасо пресуда Тс.119/11 од 28.05.2012 година тужбеното барање на тужителот со кое барал да се утврди дека договорот за трансформација на правото на користење градежно земјиште во право на сопственост на користење по основ на доделено

земјиште со изградени објекти, заведен кај тужителот под деловен број 16-374/3 од 17.07.2002 година заклучен на ден 17.07.2002 г. помеѓу тужителот од една страна како спроведувач на трансформацијата и тужениот од друга страна како предлагач на трансформацијата за парцелите кп.бр.49 во пов. од 1.906 м2 во КО Струмица, кп.бр.50 во пов. од 4.294м2 во КО Струмица, кп.бр.51 во пов. од 1.308 м2 во КО Струмица и кп.бр.52 во пов. од 24.720,00 денари во КО Струмица, е ништавен и истиот не произведува правно дејство па го задолжил тужениот тоа право на тужителот да го признае, како и плати на име трошоци направени по постапката на делото сума од 45.240,00 денари го одбил како неосновано.

Го задолжил тужителот да на тужениот на име процесни трошоци направени по постапката на делото ја плати сумата од 21.840,00 денари во рок од 8 дена по приемот на пресудата.

Во останатиот дел барањето на тужениот да го задолжи тужителот на име процесни трошоци ја плати уште сумата од 29.352,00 денари го одбил како неосновано.

Од ваквата пресуда останал незадоволен тужителот Р. М. застапувана од Државен правобранител за С. кој во благовремен рок поднел жалба поради суштествени повреди на одредбите на парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право. Предлага жалбата да се уважи, пресудата укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Апелациониот суд во Штип, ја разгледа жалбата, списите кон предметот, ја испита побиваната пресуда во смисол на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е неоснована.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот да првостепениот суд донесувајќи ја побиваната пресуда да сторил суштествена повреда од чл.343 ст. 2 т. 13 од ЗПП, бидејќи изреката на побиваната одлука е доволно јасна и разбирлива, а во образложението за таквото одлучување дадени се причините за решителните факти кој не противречат на изведените докази.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот за погрешна и нецелосно утврдена фактичка состојба. Првостепениот суд утврдил дека помеѓу странките на 17.07.2002 година бил склучен договор за трансформација на правото на користење на градежно земјиште за парцелите Кп.бр.49 во пов. од 1906 м2, кп.бр.50 во пов. од 4294 м2, кп.бр.51 пов. 1308 м2 и кп.бр.52 во пов. од 24720 м2, сите во КО Струмица. Според чл.4 од договорот трансформацијата била извршена со определување на паричен износ за предадената недвижност и признаница за платен надоместок на земјиштето во однос на разликата од површината што ја поседува тужениот во документите за користење-сопственост на земјиштето и површината наведена во копијата од катастарскиот план. Во овој договор ставена е клаузула дека трансформацијата е извршена со платен надоместок. Земјиштето што го користел тужениот го добил преку пренесување на правото на користење од општествена сопственост во периодот од 1972 година до 1976 година кога тоа било евидентирано како земјоделско земјиште. Во 2002 година

кога е склучен напред наведениот договор за трансформација, напред опшианите парцелик преставувале градежно земјиште. За дел од ова земјиште било поднесено барање за постапка за враќање пред органот на управата за денационализација од страна на лицето Б. П. и М. В. Со пресуда П.бр.1197/02 на Основен суд Струмица од 04.02.2002 година тужбеното барање на М. В. и П. Б. и двајцата од С. со кое барале да се утврди дека склучениот договор за трансформација на правото на користење склучен на 17.07.2002 година дека е ништавен и дека не произведува правно дејствие се одбива како неосновано. Оваа пресуда станала правосилна станала на 15.03.2003 година. Со решение од 13.11.2008 година донесено од комисијата за одлучување по барањата за денационализација на П. Б. и М. Т. им е вратен имот, но не парцелите кои се предмет на договорот за трансформација склучен помеѓу странките во овој предмет. Исто така со решение вратено е земјоделско земјиште за дел платен надоместок на законските наследници на П. Б., но и тогаш не се работи за парцелите предмет на договорот за трансформација. На земјиштето опишано во договорот за трансформација, тужениот има изградено објект-фабрика за алкохолни и безалкохолни пијалоци. Од страна на Министерството за транспорт и врски доставено е мислење од 20.04.2004 година во кој се наведува дека до колку на определно градежно земјиште правно лице има стекнато право на користење по основ на купопродажба или доделување со платен надоместок на земјиштето и до колку има изградено сопствен објект запишан во катастерот за недвижности, може да изврши трансформација на правото на користење на градежното земјиште во право на сопственост.

Врз основа на вака правилно и целосно утврдена фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил материјалното право кога го одби како неосновано тужбеното барање на тужителот со кое бара да се утврди дека договорот за трансформација на правото на користење, градежно земјиште во право на сопственост склучен помеѓу странките на 17.07.2002 година го одбил како неосновано.

Согласно чл.54 ст. 1 од Законот за градежно земјиште (Сл.весник на РМ бр.53/01) правото на користење на градежно земјиште кое било стекнато со општествен капитал по основ на користење на објект изграден на градежно земјиште за вршење на стопанска дејност на општествено правно лице кое неможе да биде носител на право на сопственост со денот на влегување на сила на овој Закон се трансформира во право на долгорочен закуп на градежно земјиште сопственост на РМ. Мегутоа согласно ст. 2 од истиата законска одредба на корисниците на земјиштето од ст.1 од овој член може со договор да и се пренесе во сопственост целото или дел од тоа земјиште по решавањето на денационализацијата на градежното земјиште на начин утврден со закон.

Првостепениот суд правилно заклучил дека во конкретниот случај договорот помеѓу странките не е склучен спротивно на чл.59 од Законот за градежно земјиште. Поради тоа и согласно чл.95 од ЗОО оспорениот договор не е во спротивност со Уставот, законите и добрите обичаи.

Посебно договорот не е во спротивност со чл.49 и чл.50 од Законот за градежно земјиште. Од друга страна во постапката за денационализација одлучено е по барањето на барателите В. М. и П. Б.

Од страна на овие лица пред истиот првостепен суд била водена парнична постапка за да се утврди дека договорот за трансформацијата склучен помеѓу странките во овој предмет е ништавен, но со правосилна пресуда тужбеното барање е одбиено како неосновано. По склучувањето на договорот за трансформација од страна на Министерството за транспорт и врски до подрачната единица во Струмица, упатено е писмено мислење во кое стои дека може да се изврши трансформација на правото на користење на градежно земјиште во право на сопственост, кога одредено правно лице има стекнато право на користење на тоа земјиште по основ на купорподажба или доделување со платен надомест за земјиштето и до колку има изградено сопствен објект запишан во катастерот на недвижности. Трансформацијата во конкретниот случај во право на сопственост не е во спротивност со чл.50 од Законот за градежно земјиште, бидејќи во оваа одредба изречито предвидува дека некоја неправилност содржана во решението е причина за негова ништавност, а во конкретниот случај нема таква неправилност.

Од погоре наведените причини, а врз основа на чл.357 од ЗПП, се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Решено во Апелационен суд Штип на ден 09.11.2012 год. под ТСЖ бр.390/12 и Врховен суд на Р.Македонија на ден 09.04.2014 год. под Рев1 бр.60/2013

9. Побарувањето на стечајниот доверителот кој има различно право на дел од имотот на должникот е определено кога во пријавата го означил делот на имотот на должникот на кој однесува право на одвоено намирување, износот на главниот долг и побарувањето по основ на камата на главниот долг со назначување на каматната стапка и периодот на пресметка иако не се приложени каматни листи кои се предвидени со измените на Законот за стечај кои влеге во сила по отварањето на стечајната постапка над должникот.

Од образложението:

Основен суд Штип со пресуда Тс.11/14 од 16.05.2014 година, тужбеното барање на тужителот С.б. АД С., против тужениот дпту Е.с. ЕМС ДООЕЛ во стечај Ш., со кое бараше да се утврди дека спрема тужениот има различно право – право на одвоено намирување врз недвижниот имот во сопственост на тужениот и тоа КП бр...9, згр.29, вл.1, кат 1, стан 2, м.в. ул... собност 000, површина 103 м2 и КП бр...9, згр.29, вл.1, кат ПР, стан 1, м.в. ул..., собност 000, површина 1.236 м2, запишани во Имотен лист бр...6 за КО Ш., заради намирување на побарување пријавено во стечајната постапка над тужениот на име законска затезна камата согласно ЗВСЗК пресметана на износот од 4.816.912,00 денари сметано од 31.12.2000 година до 31.01.2010 година, како и законска казнена камата пресметана на износот од 4.816.912,00 денари сметано од 01.02.2010 година до 21.01.2013 година во висина на референтната

стапка на НБРМ, што важела на последниот ден од полугодието што му претходело на тековното полугодие, зголемена за десет процентни поени, износ од 11.773.398,75 денари, законска казнена камата пресметана на износот од 4.816.912,00 денари сметано од 22.01.2013 година до 27.06.2013 година во висина на референтната стапка на НБРМ, што важела на последниот ден од полугодието што му претходело на тековното полугодие, зголемена за десет процентни поени, износ од 283.076,06 денари и законска казнена камата пресметана на износот од 4.816.912,00 денари сметано од 28.06.2013 година па се до денот на конечна исплата во висина на референтната стапка на НБРМ, што важела на последниот ден од полугодието што му претходело на тековното полугодие, зголемена за десет процентни поени, и целокупното утврдено различно право-право на одвоено намирување во полза на тужителот да има дејство спрема стечајниот управник и спрема сите доверители во стечајната постапка над тужениот отворена со Решение Ст.бр.67/12 од 14.01.2013 година на Основен суд Штип, го одбил како неосновано.

Од ваквата пресуда останал незадоволен тужителот, кој во навремен рок изјавил жалба поради суштествени повреди на одредбите од парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право, па предлага жалбата да се уважи а пресудата укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Тужениот поднел одговор на жалба со кој ги побива жалбените наводи и предлага жалбата да се одбие а пресудата потврди.

Апелациониот суд во Штип ги разгледа жалбата, одговорот на жалба и останатите списи во предметот, ја испита побиваната пресуда во смисла на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е основана.

Неосновани се жалбените наводи за сторени суштествени повреди на одредбите од чл.343 ст.2 т.14 од ЗПП, поради тоа што изреката на пресудата е јасна и разбирлива, во истата се утврдени решителните факти значајни за одлучување кои се јасни и непротивречни па пресудата нема недостатоци поради кои не може да се испита.

Неосновани се жалбените наводи дека првостепениот суд погрешно и нецелосно ја утврдил фактичката состојба.

Имено, првостепениот суд утврдил дека со решение на Основен суд Штип Ст.бр.67/12 од 14.01.2013 година над тужениот дпту Е.с. ЕМС ДООЕЛ во стечај Ш., била отворена стечајна постапка и биле повикани доверителите во определениот законски рок да ги пријават своите побарувања кај стечајниот управник. Ова решение било објавено во Службен весник на Р.М. број 11 од 21.01.2013 година. Тужителот С.б. АД С. како доверител на тужениот, до стечајниот управник на тужениот поднел пријава на парично побарување и различно право. Во оваа пријава тужителот навел дека пријавува и различно право - право на одвоено намирување на тужителот од недвижниот имот сопственост на тужениот и тоа КП бр...9, згр.29, вл.1, кат 1, стан 2, м.в. ул..., собност 000, површина 103 м2 и КП бр...9, згр.29, вл.1, кат ПР, стан 1, м.в. ул..., собност 000, површина 1.236 м2, запишани во Имотен лист бр...6 за КО Ш., а заради наплата на парично побарување во износ од 4.816.912,00

денари со законска затезна камата согласно ЗВСЗК сметано од 31.12.2000 година до 31.01.2010 година, а од 01.02.2010 година па се до денот на конечната исплата законска казнена камата, а врз основа на пресуда на Апелационен суд Штип ТСЖ.бр.104/2009 од 20.05.2009 година и дека бара целокупното утврдено различно право - право на одвоено намирување да има дејство спрема стечајниот управник и спрема сите доверители во стечајната постапка над сега тужениот како стечаен должник отворена со решение на овој суд Ст.бр.67/12 од 14.01.2013 година. Кон пријавата како доказ за своето пријавено парично побарување и различно право, тужителот доставил пресуда на Апелационен суд Штип ТСЖ.бр.104/2009 од 20.05.2009 година, судско порамнување И.бр.3564/95 од 27.12.1995 година, имотен лист број 89796, заклучок за утврдување на трошоци И.бр.1426/10, заклучок за утврдување на трошоци И.бр.861/12, решенија на Апелационен суд Штип ТСЖ.бр.274/12 од 12.06.2012 година, ТСЖ.бр.401/12 од 19.09.2012 година, ТСЖ.бр.484/12 од 14.11.2012 година и ТСЖ.бр.22/13 од 22.01.2013 година, пресуда на Основен суд Штип ТС.бр.359/10 од 19.05.2011 година и пресуда на Апелационен суд Штип ТСЖ.бр.514/11 од 07.03.2012 година. Меѓутоа во оваа пријава тужителот не го навел побарувањето на име камата на износот од 4.816.912,00 денари со фиксни износи и каматни листи. Стечајниот управник на тужениот побарал од тужителот да ја уреди пријавата во делот на приложената документација и тоа со писмо заведено кај тужениот под број 0304/58 од 29.03.2013 година, во кое навел дека во судското порамнување И.бр.3564/95 во делот на обезбедување на парично побарување бил цитиран договор за издавање на даночни царински и други гаранции заведен под број 09-1662 од 26.12.1995 година и број 0306/97 од 26.12.1995 година во износ од 10.000,00 денари, со податоци колку од овој договор биле искористени средства, како и тоа дека во стечајното решение за заклучување на стечајната постапка било наведено дека купувачот доставил изјава со која ја прифаќа хипотеката, па согласно овие забелешки тужителот да достави копии од тие документи. Со поднесок заведен кај тужениот со број 0304/69 од 17.04.2013 година, тужителот постапил по напред наведеното писмо и доставил на стечајниот управник на тужениот : решение на Основен суд Штип Ст.бр.9/00 од 15.12.2004 година, договор за издавање на даночни, царински и други гаранции за обезбедување на плаќање, заведен кај тужителот со број 09-1662 од 26.12.1995 година и договор за купопродажба од 29.09.2004 година солемнизиран кај нотар Мијалчо Цоневски од Штип и заведен под ОДУ 179/04 од 22.09.2004 година. Со овој поднесок тужителот го известил стечајниот управник на тужениот дека по основ на склучениот договор за издавање на даночни, царински и други гаранции за обезбедување на плаќање, тужителот исплатил парични средства во износ од 2.000.000,00 денари по основ на активирана гаранција по која тужителот извршил плаќање за сметка на должникот по чие барање била издадена, а кој не ги извршил своите обврски спрема своите доверители и дека висината на побарувањето на тужителот била утврдена со пресуда на Апелационен суд Штип ТСЖ.бр.514/11 од 07.03.2012 година. Во отворената стечајна постапка над тужениот, стечајниот управник на ден 22.04.2013 година до Основен

суд Штип доставил табела - шема на утврдени и оспорени побарувања, заведена кај тужениот под број 0304/75 од 19.04.2013 година. Во табелата под реден број 5 било наведено дека тужителот пријавил различно право право на одвоено намирување на износ од 4.816.912,00 денари, врз основа на пресуда на Апелационен суд Штип ТСЖ.бр.104/2009 од 20.05.2009 година. Во табелата било наведено дека на тужителот согласно оваа пресуда му било утврдено различно право – право на одвоено намирување на износот од 4.816.912,00 денари од имотот сопственост на тужениот наведен во изреката на пресудата. Против табелата - шема на утврдени и оспорени побарувања тужителот во определениот рок поднел приговор, во кој навел дека стечајниот управник при утврдувањето на различното право заради намирување на паричното побарување на тужителот во износ од 4.816.912,00 денари, се повикал на пресудата на Апелационен суд Штип ТСЖ.бр.104/2009 од 20.05.2009 година и дека тужителот како доверител согласно таа пресуда во пријавата на побарување пријавил износ од 4.816.912,00 денари со 33К согласно ЗВСЗК сметано од 31.12.2000 година до 31.01.2010 година, а од 01.02.2010 година законска казнена камата до исплатата. На испитното рочиште одржано на ден 05.06.2013 година стечајниот управник на тужениот се произнел по приговорот на тужителот, со образложение дека приговорот бил неоснован, затоа што согласно правилата за пријавување на побарувањата, стечајниот управник не бил должен да ги пресметува каматите на доверителите до денот на отварањето на стечајната постапка, па согласно на тоа смета дека тужителот во пријавата не пријавил и не побарува камата на овој износ. По завршувањето на испитното рочиште, Основниот суд во Штип донел решение Ст.бр.67/12 од 18.06.2013 година, во кое го констатирал произнесувањето на стечајниот управник по однос на доставените пријави на побарувања од доверителите. Со дел IV од изреката на ова решение утврдено му било различно право на тужителот на недвижностите сопственост на тужениот и тоа: КП бр...9, згр.29, вл.1, кат 1, стан 2, м.в. ул..., собност 000, површина 103 м² и КП бр...9, згр.29, вл.1, кат ПР, стан 1, м.в. ул..., собност 000, површина 1.236 м², запишани во Имотен лист бр...6 за КО Ш. за побарување во износ од 4.816.912,00 денари. Во образложението на ова решение по однос на одбиениот приговор на тужителот против табелата - шема на утврдени и оспорени побарувања, судот навел дека разгледувајќи го приговорот и пријавата со која тужителот го пријавил своето побарување утврдил дека кон пријавата тужителот немал доставено каматна листа за побарувањето во износ од 4.816.912,00 денари за кое побарување со приговорот бара утврдување на различно право и дека таква каматна листа немал доставено ниту со поднесокот доставен до стечајниот управник. Тужителот со поднесок побарал од судот да донесе дополнително решение во кое формално ќе се произнесе дали пријавеното побарување на име камата на износот од 4.816.912,00 денари се утврдува или оспорува со тоа што доколку стечајниот судија по однос на пријавеното побарување на име камата го потврди оспорувањето од стечајниот управник, да постапи согласно чл.91 ст.3 од Законот за стечај, односно за каматата на износот од 4.816.912,00 денари да го упати стечајниот управник на спор за да докаже дека правото на тужителот на оваа

камата утврдено со пресуда на Апелационен суд Штип ТСЖ.бр.104/2009 од 20.05.2009 година, престанало да постои. Постапувајќи по овој предлог, Основниот суд во Штип донел решение Ст.бр.67/12 од 15.11.2013 година, со кое предлогот на тужителот судот да донесе дополнително решение со кое ќе го дополни решението Ст.бр.67/12 од 18.06.2013 година на овој суд, го одбил како неоснован, од причини што согласно чл.87 од Законот за стечај во отворената стечајна постапка над тужениот, сите доверители писмено ги пријавувале своите побарувања до стечајниот управник, која пријава била строго формален поднесок кој морал да ги содржи податоците наведени во чл.87 од Законот за стечај за да може стечајниот управник и стечајниот судија да постапуваат по пријавата, дека согласно задолженијата на стечајниот управник кој произлегуваат од Законот за стечај, стечајниот управник е тој кој бил должен да ги испита сите околности поврзани со пријавеното побарување на доверителите, дека согласно чл.89 ст.1 од Законот за стечај стечајниот управник бил должен да се произнесе по секое пријавено побарување во смисла на тоа дали го признава или оспорува, регистрирајќи го во табела - шема и дека согласно чл.89 ст.1 од Законот за стечај конечниот збор по однос на оспорените и признатите побарувања на доверителите го имал стечајниот управник кој на испитното рочиште повторно се произнесува по оспорените побарувања, а имајќи ги предвид сите доставени приговори и писмени докази во врска со побарувањата и дека по завршувањето на испитното рочиште стечајниот судија донесувал решение во кое само се констатира произнесувањето на стечајниот управник за тоа на кои доверители побарувањето им било утврдено, а на кои им било оспорено и во кој износ, па согласно тоа стечајниот судија немал законска можност и овластување да се произнесува за тоа дали пријавеното побарување на доверителите се оспорува или утврдува вклучувајќи го овде и побарувањето на сега тужителот. Против решението на Основен суд Штип Ст.бр.67/12 од 18.06.2013 година, со кое судот го констатирал произнесувањето на стечајниот управник по однос на поднесените пријави на побарувања на доверителите во отворената стечајна постапка над тужениот, тужителот поднел жалба бидејќи во изреката на ова решение немало никакво произнесување по однос на тоа дали се оспорува пријавеното побарување на тужителот по однос на каматата на износот од 4.816.912,00 денари и дека стечајниот управник при утврдувањето на разлачното право заради намирување на парично намирување во износ од 4.816.912,00 денари се повикал на пресудата на Апелационен суд Штип ТСЖ.бр.104/2009 од 20.05.2009 година, но сепак пропуштил да предвиди и утврди дека согласно таа пресуда на износот од 4.816.912,00 денари тече камата согласно СВСЗК сметано од 31.12.2000 година до конечната исплата. Во жалбата тужителот навел и дека побарувал и пријавил дека побарува камата на износот од 4.816.912,00 денари бидејќи ова побарување било утврдено со правосилната пресуда на Апелациониот суд во Штип и дека нејасно било зошто се барало пресметка на процесна камата кога истата била утврдена од страна на судот и која се досудувала и извршува како таа во пресудата на Апелациониот суд Штип, поради што стечајниот управник морал да ја има предвид судската одлука и да утврди и камата на

износот од 4.816.912,00 денари, како и тоа дека каматни листи никогаш не биле побарани од страна на стечајниот управник, ниту била побарана пресметка на досудена камата. Со жалбата тужителот барал стечајниот совет на Основен суд Штип да го укине обжаленото решение во дел I од изреката и да го врати на повторно судење со напатствија стечајниот судија во диспозитивот на решението формално да се произнесе дали пријавеното побарување на име камата се утврдува или оспорува, а доколку стечајниот судија по однос на пријавеното побарување на име камата го потврди оспорувањето од стечајниот управник, во смисла на чл.91 ст.3 од Законот за стечај да го упати стечајниот управник да докаже дека побарувањето од извршната исправа престанало да постои. Постапувајќи по оваа жалба Основниот суд во Штип донел решение Стс.бр.8/13 од 01.11.2013 година со кое жалбата на тужителот ја одбил како неоснована, а решението на Основен суд Штип Ст.бр.67/12 од 18.06.2013 година во дел I од изреката го потврдил. На ден 27.06.2013 година сега тужителот доставил поднесок во кој повторно навел дека во диспозитивот на решението СТ.бр 67/12 од 18.06.2013 година било пропуштено судот да се произнесе по однос на тоа дали се оспорува пријавеното побарување на доверителот - тужителот во делот на пријавената камата, претходно утврдена и досудена со погоре наведената одлука на Апелационен суд Штип и предлага дополнување на решението со кое стечајниот судија ќе се произнесе дали пријавеното побарување за камата се утврдува или оспорува. Судот донел решение СТ.бр 67/12 од 15.11.2013 година, со кое предлогот да се донесе дополнително решение со кое ќе го дополни решението СТ.бр 67/12 од 18.06.2013 година, го одбил како неоснован. Против вака донесеното решение, жалба поднел сега тужителот, но истата со решение на Основниот суд Штип Стс бр. 8/13 од 01.11.2013 година е одбиена како неоснована, а решението на насловниот суд СТ.бр 67/12 од 15.11.2013 година, го оставил во сила. Со пресуда на Апелационен суд Штип ТСЖ.бр.104/2009 од 20.05.2009 година, жалбата на тогаш тужениот – противтужител С.б. АД С. против пресудата на Основниот суд во Штип Пст.бр.223/03 од 24.12.2008 година била уважена и пресудата Пст.бр.223/03 од 24.12.2008 година била преиначена и било утврдено дека сега тужителот има различно право односно право на одвоено намирување врз недвижниот имот опишан како објект Сервис за премотување на електромотори изграден согласно градежно одобрение бр.1051-1509 од 24.07.1981 година издадено од страна на Одделението за урбанизам и комунално станбени работи при СО Штип, решение бр.1041-1451 од 01.07.1981 година и дозвола за употреба на објект бр.1014-1376 од 27.07.1983 година евидентиран во Пл.бр.4 за КО Т.Ч., а врз основа на извршна исправа Судско порамнување И.бр.3564/95 од 27.12.1995 година склучено пред Основен суд Штип и решение И.бр.3564/95 од 27.12.1995 година на Основен суд Штип, заради наплата на побарување во износ од 4.816.912,00 денари со 33К согласно ЗВСЗК сметано од 31.12.2000 година до конечната исплата кој произлегува од договорот за издавање на даночни, царински и други гаранции за обезбедување на плаќање склучен помеѓу тужениот С.б. АД С. и ТК М. п.о. Ш. заведен кај тужениот под бр.09-1662 од 26.12.1995 година, а кај ТК М. п.о.Ш. заведен под бр.0306/197 од 26.12.1995 година и со оваа

пресуда било определено дека истата има дејство спрема стечајниот управник и спрема сите стечајни доверители во стечајната постапка над тогаш тужителот М. Р. АД во стечај Ш., како стечаен должник, отворена со решение на Основен суд Штип СТ.бр.9/2000 од 08.12.2000 година. Во Имотен лист 89796 била запишана прибелешка на недвижниот имот сопственост на тужениот - сервис за премотување на електромотори – Рос (зграда 29 на КП ..9, влез 1, кат приземје и кат) и е наведено дека овој имот е под хипотека запишана во интабулациона книга бр.51, со ИНО бр.21/96 од 02.02.1996 година и И.бр.3564/95 од 27.12.1995 година во корист на сега тужителот за износ од 10.000.000,00 денари.

Вака утврдената фактичка состојба е правилно и целосно утврдена и произлегува од изведените и правилно ценети докази во смисол на чл.8 од ЗПП, но првостепениот суд погрешно го применил материјалното право кога тужбеното барање на тужителот го одбил како неосновано.

Првостепениот суд така одлучил затоа што тужителот го пријавил разлачното право во стечајната постапка врз основа на пресуда на Апелациониот суд Штип ТСЖ бр.104/2009 од 20.05.2009 година која била со ограничено дејство затоа што во изреката на истата било наведено дека има дејство према стечајниот управник и спрема сите стечајни доверители во стечајната постапка на тогаш тужителот Македонка РОС АД во стечај Штип и дека пријавата не била поднесена врз основа на договор за хипотека. Наведува и тоа дека барањето на тужителот било неосновано затоа што во имотниот лист бр.89796 за КО Штип на име на тужениот била заведена прибелешка на предметниот недвижен имот сопственост на тужениот и во имотниот лист било наведено дека тој имот бил под хипотека запишана во интабулационата книга бр.51, со ИНО бр.21/96 од 02.02.1996 година и И.бр.3564/95 од 27.12.1995 година во корист на тужителот за износ од 10.000.000,00 денари, кое образложение за одбивање на тужбеното барање е нејасно.

По наоѓање на овој суд ваквото образложение на првостепениот суд не држи затоа што тужителот поднел пријава за утврдување на парично побарување и разлачно право заради наплата на парично побарување во износ од 4.816.912,00 денари со камата сметано од 31.12.2000 година па до конечната исплата врз основа на пресуда на Апелациониот суд Штип ТСЖ.бр.104/2009 од 20.05.2009 година а кон пријавата како доказ за своето побарување доставил судско порамнување И.бр.3564/95 од 27.12.1995 година со кое тужителот и ТК Македонка Штип се согласиле да се укниже заложно право од прв ред во корист на тужителот и имотен лист бр.89796 на име на тужениот. Врз основа на истите докази признаено е разлачното право на тужителот во стечајната постапка заради наплата на побарувањето за главен долг од 4.816.912,00 денари а во оваа постапка одбиено е барањето за утвдување на разлачното право на тужителот заради наплата на камата на главниот долг. Со пресудата ТСЖ бр.104/09 од 20.05.2009 година е утврдено дека Стопанска Банка АД Скопје има разлачно право односно право на одвоено намирување врз недвижниот имкот наведен во изреката на таа пресуда врз основа на извршна исправа судско порамнување И.бр.3564/95 од 27.12.1995 година склучено пред Основниот суд Штип и решение И.бр.3564/95 од 27.12.1995 година на Основниот суд Штип заради наплата на побарување во износ од

4.816.912,00 денари со камата сметано од 31.12.2000 година до конечната исплата. Од таквата пресуда произлегува дека тужителот засновал хипотека на недвижниот имот кој во моментот на воспоставувањето на хипотеката бил во сопственост на ТК Македонка а сега согласно имотниот лист во сопственост на тужениот. Дека е засновано заложно право се утврдува и од судското порамнување и решение И.бр.3564/95 од 27.12.1995 година. Согласно чл.225 од Законот за сопственост и други стварни права, правото на залог е стварно право врз туѓа ствар со кое се обезбедува побарувањето на заложниот доверител без разлика на промената на сопственикот на заложената ствар.

Согласно чл.87 ст.2 и 4 од Законот за стечај кој важел до денот на отварањето на стечајната постапка над тужениот (Службен весник на РМ бр.34/06, бр.126/06, бр.84/07, бр.47/11), во пријавата покрај останатото се назначува и износот на побарувањето а доверителите кои имаат право на одвоено намирување, во пријавата го означуваат делот на имотот на должникот на кој нивното право се однесува и висината на побарувањето. Во конкретниот случај тужителот во пријавата го означил делот на имотот на должникот на кој нивното право на одвоено намирување се однесува ја навел и висината на побарувањето со тоа што го навел износот на главниот долг, побарувањето по основ на камата на главниот долг со назначување на каматната стапка и периодот на пресметка што значи дека побарувањето е определено. Со Законот за изменување и дополнување на Законот за стечај (Сл.весник на РМ бр.79 од 31.05.2013 година) се изменети ставовите 2 и 4 па во пријавата доверителите се должни да го наведат износот на побарувањето и тоа посебно износ на главното побарување со пресметана камата до денот на отварање на стечајната постапка што значи дека доверителите со пријавата треба да достават и каматна листа за каматата пресметана до денот на отварањето на стечајна постапка. Меѓутоа, тие измени согласно чл.78 и чл.79 од Законот за изменување и дополнување на Законот за стечај (Сл.весник на РМ бр.79 од 31.05.2013 година) не можат да се применат во стечајната постапка над должникот отворена на 14.01.2013 год.

Одлуката за дополнителните трошоци овој суд ја донесе согласно чл.160 од ЗПП а кои се однесуваат за такса за жалба 96.000,00 денари и за состав на жалба 5.850,00 денари.

Од погоренаведеното, а согласно чл.361 од ЗПП, се одлучи како во изреката на оваа одлука

Решено во Апелационен суд Штип на ден 02.07.2014 год. под ТСЖ бр.313/14 и Врховен суд на Р.Македонија на ден 01.10.2014 год. под Рев1 бр.336/2014

10. Кога во стечајна постапка стечајниот управник е упатен на спор согласно одредбите од чл.91 ст.3 од Законот за стечај во кој ќе ја докажува неоснованоста на постоење на определено оспорено побарување за кое постои извршна исправа, стечајниот управник нема активна легитимација во тој спор да оспорува друго побарување за кое не е упатен на спор и за кое не постои извршна

исправа.

Од образложението:

Основен суд Кочани со пресуда Ст.Тс.1/15 од 16.02.2015 година тужбеното барање на тужителот со кое бара да се утврди дека не постои утврдено праично побарување на тужениот спрема тужителот врз основа на Договор за користење на краткорочен кредит Рег.бр.03-84 од 26.10.2014 година и Анекс на погоренаведениот договор рег.бр.03-84/1 од 30.04.1996 година на износ од 136.692.317,00 денари го одбил.

Го задолжува тужителот да му ги надомести трошоците во постапката на тужениот во износ од 160.043,00 денари во рок од 8 дена по приемот на пресудата.

Тужбеното барање на тужителот за досудување на уште износ од 78.000,00 денари на име трошоци во постапката го одбил.

Од ваквата пресуда останал незадоволен тужителот кој во благовремен рок поднел жалба поради суштествени повреди на одредбите на парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право. Предлага жалбата да се уважи, пресудата преиначи или укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Тужениот во благовремен рок има поднесено одговор на жалба со која ги побива жалбените наводи и предлага жалбата да се одбие, а пресудата потврди, бара трошоци по одговорот на жалбата.

Апелациониот суд во Штип, ја разгледа жалбата, одговорот на жалбата, списите кон предметот, ја испита побиваната пресуда во смисол на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е неоснована.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот да првостепениот суд донесувајќи ја нападнатата одлука да сторил суштествена повреда на одредбите на парничната постапка од чл.343 ст. 2 т .14 од ЗПП, бидејќи изреката на истата е јасна, разбирлива и непротивречи самата на себе, ниту на причините на одлуката. Во образложението на истата се наведени доволно причини за решителните факти од кои се раководел судот при одлучувањето, поради што истата е подобна за испитување од страна на овој суд.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот за сторена повреда на одредбите од чл.343 ст. 1 в.в. со чл.271од ЗПП, со тоа што не го извел како доказ записникот Ст.бр.86/13 од 01.04.2014 година од причина што овој доказ не е доставен согласно чл.271 од ЗПП, а тужителот во смисол на чл.284 од ЗПП не сторил веројатно дека без своја вина не бил во можнос да го предложи и достави.

Неосновани се жалбените наводи за погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба. Имено, првостепениот суд утврдил дека тужителот е трговско друштво спрема кое се води стечајна постапка пред Основен суд Кочани заведена под Ст.бр.86/13. Во оваа постапка тужениот поднел пријава за утврдување - признавање на различно право врз имотот на стечајниот должник опишан во Ил.бр.19 за КО В. Пријавеното различно право, било оспорено од страна на стечајниот управник на тужителот, од кои причини со решение Ст.бр.86/13 од 01.04.2014 година, а согласно

чл.91 ст. 3 од Законот за стечај, стечајниот управник бил упатен на спор. Согласно оваа решение тужителот ја поднел тужбата сметајќи дека пријавеното различно право од страна на тужениот во стечајната постапка кој се води спрема тужителот е неосновано. Утврдил дека тужениот врз основа на договор за користење на краткорочен кредит бр. 03-84 од 26.10.1995 година и анекс кон истиот договор од 30.04.1996 година имал побарување кон тужителот (пред над истиот да биде покрената стечајна постапка). Ова побарување е обезбедено со судска спогодба и решение Р.бр.40/95 од 22.11.1995 година на Општински суд Кочани, согласно кое било наведено дека се обезбедува побарувањата на доверителот Стопанска банка и тоа главен долг во износ од 35.000.000,00 денари со камата и евентуално затезна камата и трошоци како во договорот. Врз основа на оваа порамнување воспоставено е и заложно право врз недвижниот имот врз корист на сега тужениот кое било запишано и во јавните книги во кои се запишуваат правата на недвижности во интабулационите книги, а потоа пренесено во Имотен лист бр. 19 за КО В.со што воспоставеното заложно право е запишано во соодветна јавна книга.

На утврдената фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил материјалното право кога одлучил како во изреката на побиваната одлука. Така, прв правилно се применети одредбите од чл.91 ст. 3 од Законот за стечај, па бидејќи од изведените докази утврдил дека со решение Ст.бр.86/13 од 01.04.2014 година е оспорено различното право на доверителот Стопанска банка сега тужениот, поради што за вака оспореното различно право на доверителот, стечајниот управник, согласно чл.91 ст. 3 од Законот за стечај бидејќи постои извршна исправа, е упатен на спор. По однос пак на тужбеното барање што е предмет на одлучување во конкретниот случај, стечајниот управник не е упатен на спор. Па при постоење на решение, со кое стечајниот управник бил упатен на спор за точно определено оспорено побарување (различно право) за кое постои извршна исправа, правилно првостепениот суд постапил кога одлучил како во изреката прифаќајќи дека во конкретниот случај на страната на стечајниот управник не постои активна легитимација.

Повикувањето на жалителот дека активната легитимација на стечајниот управник произлегува од одредбите на чл.102 од Законот за стечај, а не од чл.91 од Законот за стечај, судот не можеше да ги прифати кога се има во предвид фактот дека во поткрепа на оваа тврдење приложиле доказ, кој поради неговото не благовремено поднесување, не бил изведен како доказ во постапката пред првостепениот суд. Од друга страна, по мислење на овој суд од начинот на кој е прецизирано конкретното тужбено барање, произлегува дека со тужбата се бара утврдување на факти, кое нешто пак е спротивно на чл.177 ст.1 од ЗПП согласно кој е утврдено дека тужителот може со тужбата да бара судот само да го утврди постоењето односно непостоењето на некое право или правен однос или вистинитост, односно неистинитост на некоја исправа.

Во конкретниот случај тужбата со вака прицизирано тужбено барање не може да најде примена поткрепа во цитираната законска одредба.

Овој суд согласно чл.160 од ЗПП го задолжи тужителот да му плати на тужениот дополнителни трошоци за одговор на жалба во износ од 29.850,00 денари од кои 24.000,00 денари за состав на одговор на жалба и 5.850,00 денари за судска такса за одговор на жалба.

Од погоре наведените причини, а врз основа на чл. 357 од ЗПП, се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Решено во Апелационен суд Штип на ден 17.06.2015 год. под ТСЖ бр.137/15 и Врховен суд на Р.Македонија на ден 13.10.2015 год. под Рев1 бр.267/2015

11. Штетата што ја трпи закупецот поради оштетување на неговите ствари кои се наоѓале во просторот кој му бил издаден под закуп од закуподавачот врз основа на договор за закуп е должен да ја надомести лицето по чија вина исклучиво настанала штетата.

Од образложението:

Имено, судовите врз основа на изведените докази во текот на постапката утврдиле дека тужителот е сопственик на ладилник во Струмица кој го користел за чување на сопствена стока, а дел од истиот под закуп го користел замешувачот Ф. од Белград за чување сладолед и замрзнат зеленчук на температури од -18 до -25 степени целзиусови. Во периодот пред 21.04.2009 година имало несоодветно напојување со електрична енергија во објектот на тужителот, поради што една од трите фази немала струја, па моторите на ладилникот не работеле и дошло до оштетување на сладоледот и зеленчукот што Фриком го чувал во коморите кои ги имал под закуп, на кој начин на тужителот му била причинета штета. Сладоледот и зеленчукот што се наоѓал во ладилникот не можел да се употребува за исхрана, па истиот бил уништен на депонијата Скопје. Помеѓу тужителот и корисникот на ладилникот била постигната спогодба тужителот да ја надомести штетата со намалување на закупнината.

Од вака утврденото, второстепениот суд заклучил дека тужителот не ја докажал вината на тужениот за настаната штета, бидејќи иако било утврдено дека имало дефект на електричните водови до објектот на тужителот кој бил од механичка природа, немало сугурен доказ дека тој дефект се случил по вина на тужениот, а немало ни докази дека тужителот претрпел штета, бидејќи производите што биле во ладилникот биле во сопственост на друго правно лице, потоа дека во текот на постапката не се докажало дека стоката на Ф. која била чувана во ладилникот била оштетена и не била за употреба и дека истата била уништена, бидејќи не бил доставен доказ за тоа од надлежен орган ниту бил доставен записник за уништувањето на истата, па повикувајќи се на член 141 став 1, 159 и 160 од Законот за облигациони односи, заклучил дека не се докажала причинско последичната врска помеѓу дејствијата на тужениот и штетата на тужителот.

Меѓутоа, по наоѓање на Врховниот суд на Република Македонија, второстепениот суд погрешно го применил материјалното право и член

141 став 1 од Законот за облигациони односи, кога го одбил тужбеното барање, од причина што по оценка на овој суд, правилен е ставот на првостепениот суд дека тужбеното барање на тужителот за надомест на штета е делумно основано, но само према првотужениот, со оглед на правилно утврденото дека постои вина на првотужениот за настанување на таа штета. Правилно првостепениот суд раководејќи се од утврденото дека електричниот кабел кој ја спроведува електрична енергија до моторите на ладилникот на тужителот, бил оштетен со копач или мал липкер со заб, на место на ископот што го вршел првотужениот и со тек на времето кабелот од влага присутна во земјата попуштил што се манифестирале со паѓање на изолацијата, што пак довела до откажување на фазата Л2, заради што објектот останал без напојување со електрична енергија.

Врховниот суд на Република Македонија раководејќи се од утврдениот решителен факт дека изведбата на приклучокот на електродистрибутивниот систем за бензинската пумпна станица и трафостаницата на второтужениот ја вршел првотужениот кој бил исклучиво овластен да врши такви зафати, наоѓа дека е правилен ставот на првостепениот суд дека второтужениот нема вина за настанување на штетата. Оттука произлегува дека правилно постапил првостепениот суд кога повикувајќи се на одредбите од член 273 став 1, член 276 и член 572 од Законот за облигациони односи, со кои се регулираат правата и обврските на странки во склучен договор за закуп, прифатил дека тужителот како закуподавач имал обврска да му го предаде на закупаецот Ф. закупениот предмет во исправна состојба и да одговара за сите недостатоци на закупениот предмет кои ја попречуваат неговата договорена или редовна употреба, па дека постои одговорноста на тужителот за штетата на закупаецот, за која го задолжил да ја надомести првотужениот затоа што истата настанала исклучиво по вина на првотужениот кој ја предизвикал со опасен предмет и опасна дејност.

Со оглед на наведеното, следуваше Врховниот суд на Република Македонија ревизијата на тужителот да ја усвои, а побиваната пресуда да ја преиначи, согласно член 387 став 1 од Законот за парнична постапка.

Решено во Апелационен суд Штип на ден 25.03.2014 год. под ТСЖ бр.152/14 и Врховен суд на Р.Македонија на ден 18.06.2014 год. под Рев1 бр.249/2014

12. Не постои вина и обврска на страна на тужениот за надомест на материјална штета која тужителот ја бара во вид на изгубена добивка и трошоци за повторна регистрација на автобуси како обична штета, ако тужениот во рамките на своите законски овластувања и врз правен основ привремено ги одзел автобусите од тужителот како предмети настанати и употребени за сторување на кривично дело, а притоа биле одземени и сообраќајните дозволи на автобусите како фалсификувани исправи, па тужителот во периодот за кој бара штета неможел да врши дејност, а со тоа и да остварува добивка.

Од образложението:

Основен суд Струмица со пресуда Тс.8/13 од 01.07.2013 година, тужбеното барање на тужителот, го усвоил во целост.

Го задолжил тужениот на име надомест на штета за изгубена добивка ја плати сумата од 4.997.384,00 денари и на име надомест на штета за направени трошоци за повторна регистрација на автобуси ја плати сумата од 27.200,00 денари или вкупно на име надомест на штета ја плати сумата од 5.024.584,00 денари со ЗКК по референтната стапка утврдена од НБ на РМ што важела на последниот ден од полугодието што му претходело на тековното полугодие зголемена за 10 процентни поени сметано од 04.06.2012 година па до конечната исплата, како и да плати на име процесни трошоци направени по постапката на делото сума од 208.945,00 денари, сето тоа во рок од 8 дена од приемот на пресудата.

Од ваквата пресуда останал незадоволен тужениот, кој во навремен рок изјавил жалба поради суштествени повреди на одредбите од парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право, па предлага жалбата да се уважи а пресудата укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Тужителот поднел одговор на жалба со кој ги побива жалбените наводи и предлага жалбата да се одбие а пресудата потврди.

Апелациониот суд во Штип ги разгледа жалбата, одговорот на жалба и останатите списи во предметот, ја испита побиваната пресуда во смисла на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е основана.

Основани се жалбените наводи на жалителот да првостепениот суд донесувајќи ја побиваната одлука да погрешно го применил материјалното право кога тужбеното барање на тужителот го усвоил во целост и одлучил како во ст.2 од изреката на побиваната одлука, па затоа овој суд согласно чл.361 од ЗПП побиваната одлука ја преиначи и одлучи како во изреката на оваа одлука поради следниве причини: Имено, првостепениот суд прифатил за утврдено дека тужителот е правно лице кое е регистрирано на ден 26.11.2004 година со главна приходна шифра 49.31 градски и приградски патнички копнен транспорт а управител и основач на тужителот е лицето Б.К.од Р. Утврдил дека со договор за купопродажба склучен на ден 11.07.2008 година од лицето Б. Б.купил автобус марка Санос со сообраќајна дозвола МК1276559 со рег.бр.БТ557-УЕ, како и со договор за купопродажба склучен на ден 17.03.2008 година со истото лице купил автобус марка ТАМ со сообраќајна дозвола МК1276466 со рег.бр.БТ511-УЕ. Со потврда за привремено одземање на предмети издадено од МВР РС - Радовиш под бр.27.6/199 од 15.09.2008 година на ден 15.09.2008 година привремено биле одземени од тужителот преку неговиот управител Б.К.од Радовиш автобус марка Санос со рег. бр.ШТ 013 ИП со број на шасија 5315 Т2 - 20990 и број на мотор 422900000198514 сообраќајна дозвола бр.15052 на име на тужителот, 6 клучеви за автобус, уверение под бр.494/08 од 17.07.2008 година и договор за купопродажба заклучен меѓу лицето Б. Б.од К.и тужителот. Со потврда за привремено одземени предмети издадена од МВР РС Радовиш од тужителот преку неговиот управител

Б.К. од Р.под бр.27-6/200 од 15.09.2008 година на ден 15.09.2008 година бил одземен автобус марка ТАМ со рег.бр.ШТ828 ИП со број на шасија 900002067 и број на мотор 901000689 сообраќајна дозвола бр 14868 на име на тужителот, 1 клуч од автобусот и договор за купопродажба склучен на ден 13.03.2006 година помеѓу лицето Б.Б.од К.и тужителот. Утврдил дека со решение под бр.29.14.2-433/1 од 05.02.2009 година и решение под бр.29.14.2-433/1 од 05.02.2009 година на МВР одделение за внатрешни работи Радовиш се поништуваат регистрациите на двете патнички моторни возила автобуси марка Санос и марка ТАМ, без притоа да се изврши враќање на двата автобуси и нивна повторна регистрација. По жалба на тужителот од страна на Комисијата за решавање на Управна постапка во втор степен од областа на внатрешните работи при Владата на РМ било донесено решение на ден 01.12.2009 година со кое жалбата поднесена од тужителот била уважена, а решенијата на МВР ПС Радовиш под бр.29.14.2-433/1 од 05.02.2009 година било поништено и предметот бил вратен на првостепениот орган на повторно разгледување и одлучување. Пред Основниот суд во Прилеп против повеќе лица била водена кривична постапка за кривично дело - фалсификување исправа од чл.378 ст.3 а в.в со ст.1 од КЗ каде предмет на кривично дело било фалсификувани јавни исправи и сообраќајни дозволи. Во оваа постапка Основниот суд во Прилеп со пресуда К.бр.604/08 на ден 15.06.2009 година ги огласил за виновен за напред наведеното кривично дело обвинетите Р.Ж.од П.вработен во правното лице Р.-т. и Б. М. од К. вработена во ПС К. Со наведената пресуда е одлучено да сообраќајната дозвола МК1276559 за автобусот Санос издадена на 07.05.2008 година од ОВР Крушево, како и сообраќајната дозвола МК 1276466 за автобусот ТАМ издадена на 16.03.2008 година на ОВР Крушево да бидат одземени, а двата автобуси марка Санос и ТАМ кои биле одземени со потврда за привремено одземени предмети на сопствениците, да се вратат. Обвинетиот Рулески Живко од Прилеп и Основниот јавен обвинител поднеле жалба против првостепената пресуда, а Апелациониот суд во Битола донел пресуда под КЖ.бр.860/09 на 04.02.2010 година со која жалбата на обвинетиот Живко од Прилеп била одбиена како неоснована, а жалбата на Основниот јавен обвинител од Прилеп била уважена и првостепената пресуда била преиначена во делот за казната, така да обвинетата Мери е осудена на казна затвор во траење на три месеци, а во останатиот дел првостепената пресуда била потврдена. Со решение за враќање на привремени предмети под бр.07-295/14 од 12.10.2010 година одлучено е да му се повратат автобусите и е дозволено на тужителот да ги подигне и изнесе од кругот на Депо КПУ Идризово. Составен е записник за примопредавање на автобусот марка Санос од страна на Агенцијата за управување со одземени предмети под бр.0007 од 15.10.2010 година и автобусот бил предаден во сопственост и владеење на тужителот. Составен е записник на Агенцијата за управување со одземен имот на ден 18.10.2010 година за автобусот марка Санос и тој ден е предаден во сопственост и владение на тужителот. Утврдил дека автобусот марка ТАМ бил одземен од страна на тужителот на ден 15.09.2008 година и со решение под УП.бр.10.1.9.2/72 донесено на ден 13.03.2012 година е поништена регистрацијата и е одобрена за прв пат нова регистрација, а автобусот марка Санос е

одземен од страна на тужениот на ден 15.09.2008 година и со решение УП.бр.10.1.9.2-100 донесено на ден 26.04.2012 година е поништена регистрацијата и е одобрена за прв пат нова регистрација. Од наодот и мислењето на вештото лице утврдил дека за периодот од 15.09.2008 година па до 26.04.2012 година кога на тужителот му биле одземени двата автобуси истиот при извршеното пребивање на вкупните приходи и вкупните расходи до работењето би остварил финансиски резултати користејќи го превозното средство комбе како замена на автобусите, па добивката за периодот од 15.09.2008 година до 31.12.2008 година изнесувала сума од 5.914,00 денари, за 2009 година би изнесувала сума 179.815,00 денари, за 2010 година би изнесувала сума од 486.035,00 денари, за 2011 година би изнесувала сума од 652.506,00 денари, за 2012 година загубата би изнесувала 145.134,00 денари, кога би се собрале вкупните добивки и загуби што би ги имал или ги имало оставарено тужителот би произлегло дека за периодот од 15.09.2008 година па до 26.04.2012 година имал остварено позитивен финансиски резултат на нето добивка во вкупен износ од 1.179.136,00 денари. До колку судот би утврдил дека од овој износ на вкупната нето добивка која би ја остварил тужителот со превоз на патници со превозното средство и тоа комби за периодот од 15.09.2008 година па до 26.04.2012 година требало да се одбие од износот од пресметаната изгубена добивка наведена во основниот наод и мислење од вештото лице, би излегло дека вкупната нето изгубена добивка за овој период што евентуално би можел да ја оствари тужителот доколку не би биле одземени двата автобуса, би изнесувала вкупен износ од 4.997.384,00 денари. Утврдил дека тужителот за да изврши повторна регистрација на двата автобуси платил вкупна сума од 27.200,00 денари, или вкупно би бил евентуално оштетен за сумата од 5.024.584,00 денари, која штета би се однесувала на изгубена заработувачка и на штета направена од повторна регистрација на предметните автобуси.

На вака утврдената фактичка состојба првостепениот суд погрешно го применил материјалното право кога одлучил како во изреката на побиваната одлука.

Првостепениот суд погрешно го применил чл.141 ст.1, чл.142, чл.158 ст.1 од ЗОО кога тужбеното барање на тужителот го усвоил во целост, прифаќајќи дека исклучиво виновен за настанатата штета на тужителот е тужениот, бидејќи истиот без правен основ ги одзел двата автобуси, а кое нешто го утврдил од донесената правосилна пресуда на Основен суд Прилеп под Кп.бр.604/09 од 15.06.2009 година.

По мислење на овој суд погрешен е заклучокот на првостепениот суд дека виновен за настанатата штета е тужениот, бидејќи од изведените докази неспорно се утврди дека не постои вина од страна на тужениот. Во конкретниот случај првостепениот суд погрешно го применил материјалното право кога одлучил како во изреката на побиваната одлука, бидејќи од изведените докази утврдил дека тужениот со потврда за привремено одземени предмети од 15.09.2008 година од тужителот ги одзел автобусите марка ТАМ и Санос и дека тужениот со правен основ а врз основа на чл.2 од Правилникот за постапување на полициски службеници со привремено одзмено и пронајдени предмети (Службен весник на РМ бр.62/2007) ги одзел овие предмети како

предмети настанати и употребени за сторување на кривично дело, а кое нешто се утврди со правосилна пресуда К.бр.604/08 на Основен суд Прилеп, со која се одземени сообраќајните дозволи за предметните автобуси ТАМ и Санос, што значи дека тужителот согласно погоре наведената правосилна пресуда не можел да ја продолжи регистрацијата на предметните возила, а со ова и да располага со предметните автобуси и истите да ги користи, од кое нешто произлегува дека тужениот во конкретниот случај постапил согласно неговите законски овластувања, па од оттука произлегува дека не постои правен основ истиот да се задолжи да ја надомести материјалната штета на тужителот во вид на изгубена добивка и материјални трошоци за нова регистрација на автобусите, бидејќи од изведените докази се утврди дека тужителот за утужениот период од 15.09.2008 година па до 13.03.2012 година склучувал договори за превоз и покрај фактот што во овој период не располагал со автобусите што значи дека за овој период не можел да врши дејност а со тоа и да остварува добивка. Тоа што двата автобуси со горе наведената пресуда се повратени на тужителот не претставува основ да истиот бара штета, бидејќи во Управна постапка со правосилно решение УП.бр.10.1.9.2-100 од 26.04.2012 година и УП.бр.10.1.9.2/72 донесено на ден 13.03.2012 година, на тужителот му се одземени сообраќајните дозволи кој ги имал врз основа на сообраќајните дозволи кои се одземени со кривичната пресуда бидејќи техничките карактеристики на двата автобуси наведени во овие сообраќајни дозволи, не одговарале на техничките карактеристики на самите автобуси и регистрациите биле поништени, регистерските табли му биле одземени и за прв пат е одобрена регистрација. Во такви услови кога со горе наведените решенија се поништени и одземени регистерските таблици и сообраќајните дозволи фактички на тужителот со горе наведените решенија само му е дозволено да изврши повторна регистрација, што значи дека за претходниот период од кога му се одземени возилата и за кој период тужителот бара штета, истиот и да не му биле одземени, не можел да ги користи и со нив да ја обавува дејноста, бидејќи се работи за сообраќајни дозволи на автобусите издадени при регистрација на истите од страна на тужителот, а кои биле врз основа на фалсификуваните сообраќајни дозволи одземени со кривичната пресуда. Исто така и трошоците кои се направени на машинскиот факултет со цел да се утврдата точните технички карактеристики на возилата поради горе наведеното, не се направени по вина на тужениот.

Овој суд преиначувајќи ја побиваната одлука во однос на главното тужбено барање, ја преиначи побиваната одлука и во однос на трошоците во постапката на начин што согласно чл.160 .чл.148 и чл.149 од ЗПП го одби барањето на тужителот да се задолжи тужениот со процесните трошоци во износ од 208.945,00 денари досудени со првостепената преуда.

Бидејќи тужениот успеа со поднесената жалба, барањето на тужителот за дополнителни трошоци за одговор на жалба во вкупен износ од 30.903,00 денари, а кои се однесуваат 6.903,00 денари за состав на одговор на жалба и 24.000,00 денари на име судска такса, овој суд го одби како неосновано.

Од погоре наведеното, а согласно чл.361 од ЗПП, се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Решено во Апелационен суд Штип на ден 30.09.2013 год. под ТСЖ бр.434/13 и Врховен суд на Р.Македонија на ден 25.06.2015 год. под Рев1 бр.48/14

13. Фактот што стварите кои биле предмет на склучени договори за лизинг на денот на отворање на стечајна постапка над тужениот-корисникот на лизинг не биле во негово владение не го ослободува тужениот како корисник на лизингот од неговата обврска за плаќање на надомест за користење на овие предмети бидејќи истите по склучување на договорите за лизинг записнички му биле предадени во владение и на користење од страна на тужителот како давател на лизингот, а тој платил дел од надоместот по овие договори.

Од образложението:

Основен суд Штип со пресуда ТС.бр.3/15 од 17.03.2015 година, тужбеното барање на тужителот против тужениот, делумно го усвоил.

Утврдил дека тужителот има побарување спрема тужениот во вкупен износ од 21.746.610,00 денари според поединечни договори за лизинг со броеви, датуми и износи детално наведени во изреката на побиваната одлука.

Во останатиот дел тужбеното барање на тужителот за ЗКК на износот од 21.746.610,00 денари сметано од денот на поднесувањето на тужбата 02.01.2013 година до исплатата, го одбил како неосновано.

Утврдил трошоци во постапката на тужителот спрема тужениот во вкупен износ од 398.229,00 денари како обврска на стечајната маса.

Во останатиот дел барањето на тужителот за трошоци во постапката за разликата од бараните 492.862,00 денари до досудените 398.229,00, го одбил.

Од ваквата пресуда останал незадоволен тужениот, кој во навремен рок изјавил жалба поради суштествени повреди на одредбите од парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право, па предлага жалбата да се уважи а пресудата укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Тужителот поднел одговор на жалба со кој ги побива жалбените наводи и предлага жалбата да се одбие а пресудата потврди.

Апелациониот суд во Штип ги разгледа жалбата, одговорот на жалба и останатите списи во предметот, ја испита побиваната пресуда во смисла на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е неоснована.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот да првостепениот суд донесувајќи ја нападнатата одлука да сторил суштествена повреда на одредбите на парничната постапка од чл.343 ст.2 т.14 од ЗПП, бидејќи

изреката на истата е јасна и разбирлива. Во образложението на истата се наведени доволно причини за решителните факти поради што истата е подобна за испитување од страна на овој суд.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот за погрешна и нецелосно утврдена фактичка состојба. Имено, првостепениот суд од изведените и правилно ценети докази меѓу другото утврдил дека тужителот е правно лице со приоритетна дејност финансиски и услужни дејности освен осигурување и пензиски фондови не спомнати на друго место, а тужениот е во стечај и е правно лице со приоритетна дејност во одгледување на жита, освен ориз, мешункасти растенија и маслодајно семе. Согласно вештиот наод и мислење од вештото лице Стојковска Нада помеѓу тужителот како давател на лизинг и тужениот како корисник на лизинг на ден 02.03.2005 година бил склучен рамковен договор за лизинг бр.0005000-5020 со кој биле одредени општите услови согласно кои странките ќе склучат посебни договори за лизинг, а рамковниот договор ќе претставува нивен составен дел и во периодот од 23.03.2005 година до 09.11.2007 година биле склучени вкупно 21 посебен договор за лизинг од бр.5000 до број 5020 и како составен дел на секој договор бил план за отплата во кој биле наведени број на ратите, датумот на доспеаноста и другите услови во самите договори. По склучените договори тужителот изготвувал и на тужениот му доставувал фактури со кои го задолжувал да плати надомест за лизинг по тие договори. Согласно усогласувањето на вештачењата на Стојковска Нада и Киро Костов Св. бр.35/2014 од 28.04.2014 година тужителот платил дел од надоместокот за лизинг по договорот 5016 и по истиот заклучно со 05.06.2012 година останал да должи на име главен долг надоместок за користење за уште 643.700,00 денари, а од истите вештачења утврдил дека тужениот останал да должи на тужителот на име други трошоци износ од 11.188,00 денари. Исто така од истите вештачења првостепениот суд утврдил колку е платено од страна на тужениот и уште колку треба да плати по договорите бр.5006, , 5016, 5019, 5020. Со решение на Основен суд во Штип Ст.бр.25/12 од 05.06.2012 година над тужениот е отворена стечајна постапка и повикани се доверителите во определениот рок до објавување на огласот во службен весник да ги пријават своите побарувања кај стечајниот управник. Врз основа на посебни договори за лизинг и тоа под број и датуми наведени како во образложението на побиваната одлука, во законски определениот рок тужителот како стечаен доверител поднел пријава за парично побарување на име неплатени рати по овие договори во износ од 672.586,86 ЦХВ на име казнени камати на износ од 124.981,33 ЦХВ и на име трошоци во износ од 2.934,57 ЦХФ и 1.593.271,00 денари. Со оваа пријава на парично побарување тужителот пријавил парично побарување по овие посебни договори за лизинг во вкупен износ од 8.502,76 ЦХФ во денарска противвредност и 1.593.271,00 денари со соодветна ЗКК и тоа на износи наведени како во образложението на побиваната одлука сметано од денот на поднесувањето на стечајната пријава на овие износи до конечната исплата. Во отворената стечајна постапка над тужениот, тужителот како доверител со право на издвојување на подвижни предмети, поднел излачна пријава со која побарал стечајниот управник на тужениот да му го признае и утврди правото на издвојување

на подвижните предмети, кои се предмет на претходно наведените посебни договори за лизинг, склучени помеѓу тужителот како давател на лизинг и тужениот како корисник на лизинг и тоа договорите 5003, 5004, 5005, 5006, 5008, 5009, 5010, 5011, 5012, 5013, 5014, 5015, 5016, 5017, 5018, 5019 и 5020. Со решение на Основен суд Штип Ст.бр.25/2012 од 02.11.2012 година на тужителот како на доверител со право на издвојување на предмети му било оспорено пријавеното излачно право, а тужителот бил упатен на спор за утврдување на неговото излачно право, за што поднел тужба. Постапувајќи по оваа тужба Основниот суд во Штип со правосилна пресуда Тс.бр.2/14 од 26.03.2014 година делумно го усвоил тужбеното барање на тужителот и утврдил дека тужителот спрема тужениот е сопственик и има право на издвојување од стечајната маса на тужениот на подвижни предмети наведени во договорите за лизинг. Со истата пресуда останатиот дел од тужбеното барање за издвојување на предмети од стечајната маса наведени во договорите за лизинг бр.5006, 5016, 5019 и 5020 биле одбиени, од причини што судот утврдил дека овие предмети не се наоѓаат во владение на тужениот, и не се наведени во пописот на имотот на тужениот како стечаен должник. Со решение III на Основен суд во Штип Ст.бр.25/12 од 02.11.2012 година од пријавеното парично побарување во вкупен износ од 800.502,76 ЦХФ во денарска противвредност 1.593.271,00 денари на тужителот како стечаен доверител му било признато парично побарување во вкупен износ од 13.008.691,00 денари, од кој износ 12.838.448,00 на име главен долг и 170.243,00 денари на име трошоци. За оспореното пријавено парично побарување тужителот со истото решение бил упатен на спор за што ја поднел предметната тужба. Од наодот и мислењето на вештото лице Национална групација за судски вештачења извршена од страна на вештото лице Стојковска Нада дипл.екон. Св.III 299/12 од февруари 2014 година и согласно усогласувањето на наодот и мислењето на вештото лице Киро Костов Св. бр.35/2014 од 28.04.2014 година во отворената стечајна постапка на тужениот, тужителот пријавил парично побарување во износ од 800.493,76 ЦХФ кој се однесува на главен долг, камата и трошоци изразени во швајцарски франци и 1.593.271,00 денари на име трошоци изразени во денари. Ова побарување тужителот го пријавил врз основа на претходно склучени договори за лизинг со тужениот. Согласно овие вештачења дел од оспореното парично побарување пријавено во странска валута изразено во денари во износ од 21.624.904,00 денари се однесувало и тоа по договор за лизинг бр.5006 во износ од 690.766,00 денари, по договор за лизинг бр.5019 во износ од 10.158.918,00 денари, по договор за лизинг бр.5020 во износ од 10.131.520,00 денари, по договор за лизинг бр.5016 во износ од 643.700,00 денари. Согласно овие вештачења дел од оспореното парично побарување пријавено во странска валута изразено во денари во износ од 111.717,00 денари на име други трошоци се однесуваат и тоа под по договор за лизинг бр.5019 во износ од 60.484,00 денари, по договор за лизинг бр.5020 во износ од 40.045,00 денари, по договор за лизинг бр.5016 во износ од 11.188,00 денари, а дел од оспореното парично побарување пријавено и изразено во денари во износ од 9.989,00 денари на име други трошоци се однесуваат по договор за лизинг бр.5006. Согласно ова вештачење, средниот курс на швајцарскиот франк изразен во денари објавен во НБ

на РМ на денот на отварањето на стечајната постапка на тужениот е 51,24 денари за 1 ЦХФ.

На вака правилно и целосно утврдена фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил материјалното право.

Првостепениот суд правилно го применил чл.10, чл.251 од ЗОО, чл.2 ст.1 т.64 и т.65, чл.91 ст.1 чл.92 ст.1 од Законот за стечај, чл.2 ст.1, 2, 4, 6 и 8, чл.5, чл.10 ст.1 и 2, чл.14 ст.1 од Законот за лизинг, кога одлучил како во изреката на побиваната одлука. Ова од причини што првостепениот суд од изведените и правилно ценети докази утврдил дека помеѓу тужителот и тужениот бил склучен рамковен договор за лизинг врз основа на кој се склучени посебни договори за лизинг подробно наведени во образложението на првостепената пресуда. Од истите договори како и од планот за отплата кон секој договор за лизинг првостепениот суд утврдил број на ратите, датумот на доспеаноста на истите, висината на самата рата, уште колку тужениот требало да плати по секој договор за лизинг, колку платил, кое нешто првостепениот суд го утврдил од извршените вештачења во текот на првостепената постапка и утврдил дека по истите тужениот е во обврска на тужителот да му плати 21.624.904,00 денари, како и 111.717,00 денари на име други трошоци. Од записниците за примопредавање на предметите на лизинг кој бил составен дел на секој договор за лизинг, првостепениот суд утврдил дека предметите предмет на договорите за лизинг му биле предадени во владение на тужениот, па имајќи го во предвид погоре утврденото и погоре наведените законски одредби, првостепениот суд правилно одлучил како во изреката на побиваната одлука.

Од овие причини жалбените наводи на жалителот на овие околности, овој суд ги одби како неосновани, како и останатите жалбените наводи, бидејќи истите не се од влијание за поинакво одлучување дотолку повеќе што истите биле истакнувани во текот на првостепената постапка на што првостепениот суд дал доволно образложени и аргументирани причини со кои во целост се согласува и овој суд.

Согласно чл.160 од ЗПП го задолжи тужениот да му плати на тужителот на име дополнителни трошоци за одговор на жалба во износ од 30.903,00 денари, од кои 5.850,00 денари за состав на одговор на жалба и 24.000,00 денари за судска такса за одговор на жалба и за 1.053,00 денари 18% ДДВ.

Од погоре наведеното, а согласно чл.357 од ЗПП, се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Решено во Апелационен суд Штип на ден 15.06.2015 год. под ТСЖ.бр.254/15 и Врховен суд на Р.Македонија на ден 23.09.2015 год. под Рев1 бр.254/2015

14. Судот е стварно ненадлежен за решавање на спор заведен по тужба на тужителот со правен основ стекнување без основ, а со која тужителот бара враќање на парични средства исплатени врз основа на решение донесено во управна постапка која тужителот ја започнал, но во истата не ги искористил сите правни средства

предвидени со закон до донесување на конечно решение.

Од образложението:

Основен суд Штип со решение Тс.бр.47/13 од 20.12.2013 година, се огласил за стварно ненадлежен за решавање на спорот заведен по тужбата на тужителот против тужениот, основ стекнување без основ, вредност на спорот 5.658.353,00 денари.

Тужбата поднесена од тужителот против тужениот, основ стекнување без основ, вредност 5.658.353,00 денари, го отфрлил.

Го задолжил тужителот да му ги надомести трошоците во постапката на тужениот во износ од 8.580,00 денари, во рок од 8 дена по приемот на решението.

Во останатиот дел барањето на тужениот за трошоци во постапката за разликата од бараните 47.580,00 денари до досудените 8.580,00 денари, во износ од 39.000,00 денари, го одбил како неосновано.

Од ваквото решение останал незадоволен тужителот, кој во навремен рок изјавил жалба поради суштествени повреди на одредбите од парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право, па предлага жалбата да се уважи а решението укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Тужениот, поднел одговор на жалба со кој ги побива жалбените наводи и предлага жалбата да се одбие а решението потврди.

Апелациониот суд во Штип ги разгледа жалбата, одговорот на жалба и останатите списи во предметот, го испита побиваното решение во смисла на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е неоснована.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот за тоа дека првостепениот суд при донесувањето на побиваното решение, сторил суштествена повреда на одредбите од парничната постапка од чл.343 ст.2 т.3 в.в со чл.15 и чл.16 од ЗПП.

По наоѓање на овој суд, правилно првостепениот суд ги применил горе цитираните одредби кога одлучил како во изреката на побиваното решение. Имено, првостепениот суд, правилно утврдил дека решавањето на овој спор спаѓа во надлежност на управните, судови и покрај тоа што како основ на тужбеното барање, тужителот навел стекнување без основ.

При донесувањето на побиваното решение првостепениот суд правилно ги применил одредбите од чл.3 ст.1 и 2, чл.7 ст.1, чл.10 т.7 од Законот за царинска управа, чл.205 ст.1 од Законот за општа управна постапка, чл.250 ст.4, чл.7 ст.2 од Царинскиот закон, чл.15 ст.1 и чл.16 од ЗПП.

Имено, видно од списите на предметот произлегува дека тужителот е задолжен со царински долг по ЕЦД С-4835 од 01.07.2002 година во два наврати врз основа на донесени две решенија на тужениот- Царинска управа, а конкретно еднаш по решение 08-3 У.бр.107/6 од 29.12.2006 година, по кое со присилно извршување е наплатен вкупен износ од 4.282.193,00денари од кои износ од

3.665.040,00 ден. на име помалку платен царински долг за привремено увезена стока и 617.153,00 ден. на име казнена камата, а по втор пат е извршено задржување по решение 2702 У.бр.107/1/6 од 28.12.2007 година кога му е задржан износ од 3.809.225,00 денари на име помалку платен царински долг за привремено увезена стока, по истата царинска декларација како и по претходното решение. Истовремено, од списите во предметот произлегува дека решението од 29.12.2006 година е поништено, поради што било донесено решението од 28.12.2007 година.

Бидејќи за истата работа по истата царинска декларација на тужителот му биле задржани парични средства во два наврати на начин и во висина претходно наведени, тужителот со писмено барање бр.03-745/1 од 21.12.2007 година, барал повраќај на паричен износ на име платен царински долг по решение број 08-3 У.бр.107/06 од 29.12.2006 година. Постапувајќи по неговото барање тужениот донел решение У.бр.53 од 21.03.2008 година, со кое делумно му е уважено барањето за поврат на задржаниот износ. Во наведеното решение му е дадена правна поука дека против истото може да изјави жалба до Министерот за финансии преку Царинската управа во рок од 8 дена.

Видно од списите на предметот тужителот не го обжалил ова решение, а тужениот постапил по истото, на начин што на тужителот на неговата жиро сметка на ден 28.03.2008 година му вратил износ од 2.433.075,00 денари, а за разликата од 1.231.975,00 денари од страна на тужениот било извршено пребивање по основ на заостанат долг за увезени давачки на тужителот по решение.

При една ваква состојба, по мислење на овој суд, истакнатото тужбено барање со предметната тужба, тужителот не може да го остварува во поведената парнична односно во граѓанска постапка, без оглед на тоа што како основ на тужбеното барање во тужбата е наведено стекнување без основ, а судот не е врзан за основот на тужбеното барање. Имено, доколку тужителот останал незадоволен од решението У.бр.53 од 21.03.2008 година, во тој случај истиот требало да бара заштита согласно даденото правно упатство до надлежниот орган, односно да поднесе жалба до Министерот за финансии, а потоа доколку не е задоволен од одлуката да заведе управен спор.

Па при една ваква состојба, а имајќи ги во предвид претходно цитираните одредби, по мислење на овој суд првостепениот суд правилно постапил кога одлучил како во изреката на побиваното решение, прифаќајќи дека, истакнатото тужбено барање со предметната тужба, тужителот не може да го остварува во поведената парнична постапка. При ова ирелевантен е фактот што како основ за тужбеното барање во тужбата е наведено стекнување без основ, од причина што согласно чл.176 ст.3 од ЗПП судот не е врзан за основот на тужбеното барање. Ова дотолку повеќе што доколку тужителот не бил задоволен од претходно споменатото решение и од висината на износот што му е повратен врз основа на истото, имал право согласно чл.7 ст.3 од Царинскиот закон, против решението да изјави жалба до Министерот за финансии во рок од 8 дена од денот на доставувањето на решението, која можност, впрочем на тужителот и му била дадена со донесувањето на решението со упатство за правно средство.

Од погоре наведеното, а согласно чл.370 од ЗПП, се одлучи како

во изреката на оваа одлука.

Решено во Апелационен суд Штип на ден 05.02.2014 год. под ТСЖ.бр.66/14 и Врховен суд на Р.Македонија на ден 11.03.2015 год. под Рев1 бр.146/2014

15. Во постапката по предлог за противизвршување против решението кое било издадено од нотар по ваквиот предлог како орган која ја донел извршната исправа, доверителот има право да поднесе приговор до надлежниот првостепен суд, а против решението на првостепениот суд дозволена е жалба до второстепениот суд.

Од образложението:

Со решение на нотарот Л.Т.К. УПДР.бр.375/13 од 17.10.2013 година предлогот за противизвршување поднесен од Друштво П. ДООЕЛ Ш. е усвоен и задолжен е доверителот И.М. АД С. на должникот да му ги врати наплатените парични средства во постапката И.бр.125/13 во износ од 447.069,00 денари со законска казнена камата согласно член 266 став 1 од Законот за облигационите односи сметано од 12.07.2013 година до целосна наплата и трошоци во постапката од 9.927,00 денари..

Основниот суд Штип со решение ПЛЖ-ТС-1/13 од 25.11.2013 година, жалбата на доверителот против решението на нотарот Л.Т. УПДР.бр.375/13 од 17.10.2013 година ја одбил и решението останало во сила.

Против ова решение доверителот поднел жалба на 19.12.2013 година, по што е донесено и побиваното второстепено решение со кое жалбата на доверителот е отфрлена како недозволена.

Второстепениот суд ја отфрлил жалбата на доверителот како недозволена, со образложение дека против решението на нотарот била дозволена жалба, кое право доверителот го искористил и по изјавената жалба од негова страна одлучил првостепениот суд, така што е искористено гарантираното право на жалба.

Врховниот суд на Република Македонија имајќи ја во предвид и одредбата од член 391 став 2 од Законот за парничната постапка, според која ревизија е секогаш дозволена против решение на второстепениот суд со која е отфрлена изјавената жалба, односно со која се потврдува решение на првостепениот суд за отфрлање на ревизија, постапуваше по конкретната ревизија.

Според мислењето на Врховниот суд на Република Македонија, основан е наводот во ревизијата дека со побиваното решение второстепениот суд сторил суштествена повреда на одредбите од парничната постапка од член 368 став 1 од Законот за парничната постапка.

Имено, со XXI Амандман од Уставот на Република Македонија, се гарантира правото на жалба против одлуки донесени во постапка во прв степен пред суд.

Согласно член 79 став 1 од Законот за извршување (Службен

весник на РМ бр.35/05, 50/06, 129/06, 8/08, 83/09, 50/10, 83/10, 88/10, 171/10, 148/11 и 187/13), предлогот за противизвршување судот, односно органот кој ја донел извршната исправа, ќе го достави до доверителот и ќе го повика да поднесе одговор во рок од осум дена од денот на доставувањето. Според став 2 од истиот член, ако во тој рок доверителот во одговорот го оспори предлогот, судот, односно органот, со решение ќе одлучи по предлогот. Судот по исклучок, ценејќи ги фактите на предметот, заради донесување на решението може да закаже и рочиште.

Согласно одредбата од член 16-д став 3 од истиот закон, нотарот кај кој е поднесен навремен и допуштен приговор против решението кое го поднел ќе ги достави списите до основниот суд на чие подрачје е седиштето на нотарот кај кој е поднесен приговорот, за спроведување на постапка по повод приговорот и донесување на одлука согласно со одредбите на Законот за парничната постапка за постапување по приговор за платен налог.

Согласно на член 368 став 1 од Законот за парничната постапка, против решение на првостепениот суд е дозволена жалба, ако со овој закон не е определено дека жалба не е дозволена.

Од цитираните одредби, може да се констатира дека во Законот за извршување не е пропишан видот на правните лекови кои можат да се изјават против решението со кое се одлучува по предлогот за противизвршување, особено кога по предлогот за противизвршување не одлучувал судот, туку органот кој ја донел извршната исправа. Меѓутоа, поаѓајќи од одредбите од XXI Амандман од Уставот на Република Македонија, како и одредбите од член 368 став 1 од Законот за парничната постапка, Врховниот суд на Република Македонија смета дека во конкретниот случај против решението кое е издадено од нотарот, согласно цитираниот член 16-д став 3 од Законот за извршување, доверителот има право на приговор, по кој одлучува првостепениот суд. Во прилог на наведеното е и точка 2 од Тарифен бр.1 од Таксената тарифа кон Законот за судски такси (Службен весник на РМ бр. 114/09), во која е пропишано дека по приговор против решение по предлог за противизвршување се плаќа половина од таксата од точка 1 на овој Тарифен број.

Предметната жалба на доверителот од 06.12.2013 година е изјавена против првостепена одлука, па оттаму произлегува обврската на второстепениот суд согласно одредбите од член 368 став 1 од Законот за парничната постапка, а особено од одредбите од XXI Амандман од Уставот на Република Македонија, дека треба да одлучува во втор степен по предметната жалба.

Од овие причини Врховниот суд на Република Македонија, следувае согласно член 385 став 1, во врска со член 391 став 3 од Законот за парничната постапка, ревизијата да ја усвои и второстепеното решение да го укине и предметот да го врати на повторно одлучување пред второстепениот суд.

При повторното постапување, второстепениот суд ќе треба да одлучува по изјавената жалба од доверителот согласно одредбите од XXI Амандман од Уставот на Република Македонија, а во врска со одредбите од член 368 став 1 од Законот за парничната постапка, па со правилна примена на материјалното право да донесе соодветна и законита одлука

по конкретниот предмет.

Решено во Апелационен суд Штип на ден 05.02.2014 год. под ТСЖ.бр.10/14 и Врховен суд на Р.Македонија на ден 29.04.2015 год. под Рев1 бр.215/2014

16. Кога со правосилна судска одлука е утврдена ништовност на договор за закуп на земјоделско земјиште, тужителот како закупец на земјиштето на кое истиот веќе засадил насад нема право на надомест на штета само поради утврдената ништовност доколку во текот на постапка не доставил докази дека поради утврдувањето на ништовност на договорот претрпел штета како обична штета и испуштена корист, посебно ако не докажал дека закупеното земјиште го вратил на тужениот, како закуподавач, односно дека истото претстанал да го користи, ниту дека насадот е уништен, па истиот поради тоа трпи штета или неможе да остварува корист.

Од образложението:

Основен суд Кочани, со пресуда Тс.32/14 од 12.09.2014 година, тужбеното барање на тужителот со кое барал да се задолжи тужениот да му надомести за претрпена штета по основ на заклучен ништовен договор паричен надоместок на материјална штета и тоа намалување на имот како и испуштена корист во вкупен износ од 21.905.359,00 ден. со казнена камата сметано од денот на поднесување на тужбата 26.02.2014 година до денот на конечната исплата како и да му ги надомести на тужителот трошоците во постапката, го одбил.

Го задолжил тужителот да му ги надомести трошоците во постапката на тужениот во износ од 16.740,00 ден., во рок од 8 дена по приемот на пресудата.

Од ваквата пресуда останал незадоволен тужителот, кој во благовремен рок поднел жалба поради суштествена повреда на одредбите на парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право. Предлага жалбата да се уважи, пресудата преиначи.

Апелациониот суд во Штип, ја разгледа жалбата, списите кон предметот, ја испита побиваната пресуда во смисол на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е неоснована.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот дека при донесувањето на побиваната пресуда, првостепениот суд сторил суштествена повреда од чл.343 ст.2 т.14 од ЗПП, која според него се состои во тоа што пресудата има недостатоци поради кои не може да се испита, истата е нејасна, неразбирлива и не содржи причини за решителните факти, а дадените причини биле нејасни и противречни. По наоѓање на овој суд, изреката на обжалената пресуда е јасна и разбирлива, не противречи самата на себеси ниту на причините на пресудата, пресудата содржи доволно причини за решителните факти, тие причини се јасни и произлегуваат од доказите изведени во текот на

постапката.

Неосновани се жалбените наводи за погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба. Од изведените докази првостепениот суд утврдил дека на 21.11.2008 година тужителот и тужениот склучиле договор за закуп на земјоделско земјиште со кој на тужителот му било дадено земјоделско земјиште во површина од 10 хектари кое се наоѓало на КП 7207/1 запишано во ПЛ.бр.13608 за КО К., мв. К., со вкупна годишна закупнина од 61.500,00 ден. за период од 30 години. Понатаму утврдил дека со записник бр.08-2284/1 од 05.12.2008 год. од страна на сопственикот во случајот тужениот, е воведен во владение на земјоделското земјиште врз основа на договорот и тоа на вкупна површина од 72.941 мкв.. Утврдил дека бил изготвен геодетски елаборат за посебни намени и биле утврдени точки на делбените линии на површина на КП.бр.7207/1 од вкупно 72.941 мкв. и со координати на деталните точки на делбените линии помеѓу тужителот и тужениот бил склучен анекс на договорот под бр.08-15359/2 од 10.12.2009 год. со кој е надополнет основниот договор и во точка 3 од договорот зборовите “лозов насад“ ги замениле со зборовите “овошен насад“ и со анекс на договорот бр.2 склучен помеѓу странките била определена точната површина како и закупнината од 44.859,00 ден. која годишно требало да ја плаќа тужителот. Понатаму, утврдил и тоа дека во текот на 2012 година од страна на учесниците на огласот за доделување на земјоделско земјиште под закуп, правното лице ДОО О. Д. од К. пред Основниот суд Скопје 2 Скопје поднел тужба за поништување на одлуката на тужениот за избор на тужителот за најповолен понудувач на предметното земјиште за долгорочен закуп и со пресуда 5 ТС-бр.243/09 на Основен суд Скопје 2 Скопје била поништена одлуката на тужениот РМ Министерство бр.6109/1 од 24.04.2008 година во делот на избор на понудите и понудувачите меѓу кој и за тужителот Д. дооел. Пресудата била правосилна на ден 22.11.2012 год., а извршна на 02.01.2013 година. Утврдил и тоа дека по добивањето на наведената пресуда сега тужениот поднел тужба за утврдување на ништовност на договор за закуп на земјоделско земјиште бр.08-15359/1 од 20.11.2008 година склучен помеѓу сега тужителот и сега тужениот и со пресуда на Основен суд Кочани ТС.бр.36/13 од 21.11.2013 година е уважено тужбеното барање на сега тужениот и договорот е поништен. Тужителот сметајќи дека со поништувањето на склучениот договор му е нанесена штета тој на ден 26.02.2014 година поднел тужба за надомест на штета.

На утврдената фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил материјалното право кога одлучил како во изреката на обжалената пресуда.

Согласно чл.141 ст.1 од ЗОО, тој што со вина ќе му причини штета на друг, должен е да ја надомести.

Точно е дека со пресуда на Основен суд Кочани ТС.бр.36/13 од 21.11.2013 година е утврдено дека договорот за закуп на земјоделско земјиште од 20.11.2008 год. е ништовен. Но утврдувањето на ништовноста сама по себе не значи дека тужителот претрпел штета во бараниот износ. Тој не доставил доказ дека по вина на тужениот трпел штета, нема доказ дека земјиштето што го користи врз основа на поништениот договор за закуп го вратил на сопственикот-тужениот,

односно дека земјиштето предмет на поништениот договор престанал да го користи.Што значи, тужителот на судот не му презентирал доказ дека поради утврдувањето на ништовност на договорот претрпел штета, или пак дека во иднина ќе трпи таква штета.Вештачењето кое што го предложил тужителот како доказ е всушност проценка на вредноста на насадот, а не и доказ дека тужителот трпел штета по вина на тужениот во бараниот износ. Нема доказ дека насадот е уништен и дека тужителот поради тоа не може да остварува корист.

Предмет на оценка на овој суд беа жалбените наводи на тужителот за тоа дека тој согласно одредбите од ЗПП спровел вештачење и утврдил постоење на материјална штета и тоа изгубена заработка и намалување на имот како што е наведено во жалбата, но истите не се прифатени од причини што од вештачењето не може да се утврди дека насадот кој што тужителот го подигнал на земјиште во државна сопственост е уништен и дека поради тоа тој трпи штета.

Предмет на оценка беа и жалбените наводи за примената на чл.100 од ЗОО каде што е предвидено дека договаработ кој е виновен за склучувањето на ништовен договор е одговорен на содоговаработ за штетата што ја трпи поради ништовноста на договорот, ако овој не знаел или според околностите не морал да знае за постоењето на причината на ништовноста, но и овие жалбени наводи не се прифатени од причина што не се исполнети условите за досудување на надомест за претрпена штета предвидени во чл.141 ст.1 од ЗОО. Тужителот не докажал дека со утврдувањето на ништовноста на договорот тој трпел штета по вина на тужениот.

Овој суд при одлучувањето го имаше во предвид предлогот на тужителот за одржување на јавна расправа на која што ќе биде поканет тужителот и неговиот полномошник, но истиот не го прифати од причини што согласно чл.351 ст.2 од ЗПП, расправа пред второстепен суд се одржува во случај кога Советот на второстепениот суд ќе најде дека заради правилно утврдување на фактичката состојба е потребно пред второстепениот суд да се повторат веќе изведените докази. Расправа пред второстепен суд не се одржува по барање на странките туку само во случај кога Советот при одлучувањето по жалбата ќе оцени дека има потреба од одржување на расправа за утврдување на фактичката состојба.

Решено во Апелационен суд Штип на ден 05.11.2014 год. под ТСЖ.бр.430/14 и Врховен суд на Р.Македонија на ден 26.11.2015 год. под Рев1 бр.34/2015

17. Тужителот како договорна страна нема право да бара надомест на материјална штета во случај кога тужениот како друга договорна страна предвремено го раскинал договорот поради тоа што тужителот навремено не ги исполнил своите договорни обврски и цели, а во самиот договор ненавременото исполнување на договорните обврски било предвидено како една од причините за негово предвремено раскинување.

Од образложението:

Основниот суд во Кочани со пресуда ТС1-3/13 од 05.06.2014 година, тужбеното барање на тужителот со кое бара да се задолжи тужениот да му надомести на тужителот надомест за претрпена штета и тоа материјална штета во обем на испуштена корист и изгубена заработувачка за предвремен раскин на договорот за 25 месеци во вкупен износ од 1.100.542,00 денари со законска казнена камата во висина на референтната стапка на НБ на РМ што за секое полугодие важела на последниот ден на полугодието што му претходело на тековното полугодие зголемена за десет процентни поени сметано од 25.10.2012 година до конечната исплата во рок од 8 дена по приемот на пресудата и материјална штета во обем на испуштена корист и изгубена заработувачка за предвремен раскин на договорот за 25 месеци во вкупен износ од 775.742,00 денари со законска казнена камата во висина на референтната стапка на НБ на РМ што за секое полугодие важела на последниот ден на полугодието што му претходело на тековното полугодие зголемена за десет процентни поени сметано од 25.10.2012 година до конечната исплата во рок од 8 дена по приемот на пресудата, го одбил.

Го задолжил тужителот да му ги надомести парничните трошоци во постапката на тужениот во износ од 5.200,00 денари во рок од 8 дена по приемот на пресудата.

Од ваквата одлука останал незадоволен тужителот кој во навремен рок поднел жалба поради суштествени повреди на одредбите од ЗПП, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба, погрешна примена на материјалното право и одлуката за трошоци на постапката, па предлага жалбата да се усвои, а побиваната пресуда укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Апелациониот суд во Штип ги разгледа жалбата и сите списи во предметот, ја испита побиваната пресуда во смисол на чл. 354 од ЗПП па најде:

Жалбата е неоснована.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот да првостепениот суд донесувајќи ја побиваната одлука да сторил суштествена повреда на одредбите на парничната постапка од чл.343 ст.2 т.14 од ЗПП.Изреката на побиваната одлука е разбирлива, непротивречи сама на себе, ниту на причините на одлуката. Во образложението на побиваната одлука се наведени доволно причини за решителните факти од кои се раководел судот при одлучувањето па како таква побиваната одлука со сигурност може да се испита од страна на овој суд.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот за нецелосно и погрешно утврдена фактичка состојба, бидејќи од изведените и правилно ценети докази првостепениот суд ја има целосно и правилно утврдено фактичката состојба во конкретниот граѓанско-правен однос.

Така, првостепениот суд утврдил дека тужителот и тужениот на ден 25.12.2009 година склучиле договор за дистрибутер на мастер агент во кој тужениот бил главен дистрибутер, а тужителот дистрибутер на мастер агент. Со овој договор биле регулирани целите на договорот, плаќањето на бонусите, обврските и одговорностите на странките,

времетраењето на договорот (пет години) и причините поради кои може да се прекине договорот. Кон овој договор на ден 01.07.2010 година бил склучен и анекс договор. По склучување на договорот соработката помеѓу тужителот и тужениот се одвивала добро но во понатамошниот тек почнале да се јавуваат проблеми во работењето на тужителот во тоа што тужителот прво го напуштил дотогашниот деловен простор кој што се наоѓал во кружниот тек во В. и се вселил во неадекватен и неуреден простор во приземјето -подрум кој не ги задоволувал критериумите утврдени во договорот за деловно техничка соработка. Ваквата состојба повеќе пати била констатирана од овластени лица на О.Н.Е. Т. у. С. кои биле задолжени за следење на работата како на мастер агентот така и на дистрибутерот на мастер агентот-тужителот. Во понатамошниот тек на соработката тужителот престанал да ги исполнува превземените обврски во однос на продажбата, се забележала слаба продажба на производите на О.Н.Е. на тој начин што не ги исполнила и зададените таргети -цели на продажба кои таргети му биле задавани на тужителот на секои три месеци квартално. Од наодот и мислењето на вештото лице Ева Сараџоска магистер економист, судот утврдил дека во однос на исполнетите цели на продажба- таргети, тужителот за периодот од вториот квартал од 2012 година, април, мај и јуни реализирал 45% од поставените цели, додека за периодот од третиот квартал од 2012 година јули, август и септември реализирал само 26% од реализираните цели. Поради ваквата состојба тужениот и официјалните лица на О.Н.Е. превзеле активности во насока на укажување да се изврши корекција во начинот на работење со што му биле доставувани и официјални мејлови на тужителот. Меѓутоа и по укажувањето не дошло до подобрување на состојбата кај тужителот, и од страна на О.Н.Е. Т. у. С. и тоа од лицето С. Т. до тужениот на ден 11.09.2012 година бил доставен мејл во кој му било побарано да ја прекине соработката со тужителот. После ова, од страна на тужениот до тужителот на ден 25.10.2012 година било доставено писмено известување со кое тужителот бил известен дека соработката по склучениот договор се прекинува. Сметајќи дека тужениот неосновано го раскинал договорот ја прекинал соработката со што тужителот претрпел и штета на ден 17.09.2013 година ја поднел оваа тужба.

На вака правилно утврдена фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил и материјалното право.

Така, првостепениот суд правилно ги применил чл.141 и чл.142 од ЗОО каде е определено: штета е намалување на нечиј имот (обична штета) и спречување на негово зголемување (испуштена корист)....

Во конкретниот случај од изведените докази овој суд утврди дека и покрај постојаните опомени од лидерот за индиректна продажба на О.Н.Е. С. Т. тужителот како дистрибутер на мастер агент на О.Н.Е. Т. у. С. , да ги подобри слабите резултати од продажбата, бидејќи не ги исполнувал зададените таргети-цели кои му биле задавани на тужителот на секој три месеци односно квартално, тужителот не превзел активности за да изврши корекција на начинот на своето работење а за ваквото слабо работење му биле доставувани и официјални мејлови. За периодот-кварталот април, мај и јуни 2013 година тужителот реализирал 45% од поставените цели додека за периодот јули, август и септември 2012 година само 26% од поставените цели-таргети. Договорот за дистрибутер

на мастер агент од 25.12.2012 година во чл.8 го определува начинот на прекинување на договорот пред истекот на првично договореното времетраење каде меѓудругото во точка 4 алинеја 2 е определено дека, договорот ќе се прекине кога комерцијалниот партнер не исполнува 80% од продажните цели за две последователни тромесечија. Првостепениот суд правилно одлучил кога го одбил тужбеното барање на тужителот бидејќи од наодот и мислење на вештото лице Ева Сараџоска дипл. економист овој суд утврди дека тужителот во двата квартали во 2012 година април, мај и јуни и во кварталот јули, август и септември 2012 год. реализирал помалку од 80% од поставените цели-таргети.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот дека отказниот рок од 3 месеци за прекин на договорот предвиден во анекс договорот од 25.12.2009 година, а склучен на ден 01.07.2010 година морал да се почитува. Од увидот во анексот на основниот договор овој суд утврди дека со истиот е регулирано дека постојниот договор може да се раскине со отказан рок од 3 месеци само ако договорните страни не постигнат заеднички договор кој се однесува на целите на продажбата -таргетите. Во конкретниот случај договорот е прекинат поради неисполнување на 80% од продажните цели за две последователни тромесечија., што значи дека оваа одредба од анексот на договорот од 01.07.2010 година нема примена бидејќи истата се однесува за продажните цели-таргети.

Овој суд ги ценеше и другите жалбените наводи на жалителот но не ги прифати од причина што не се од релевантно значење за поинаква одлука на овој суд.

Од сето погоре изнесено, а согласно чл.357 од ЗПП се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Решено во Апелационен суд Штип на ден 03.09.2014 год. под ТСЖ.бр.389/14 и Врховен суд на Р.Македонија на ден 26.11.2015 год. под Рев1 бр.399/2014

18. Тужителот во судска постапка неможе да го докаже своето парично побарување спрема тужениот врз основа на фактура доколку во текот на постапката освен спорната фактура не достави други докази од кои со сигурност би се утврдило дека стоката наведена во фактурата била испорачана и примена од страна на тужениот и докази од кои ќе може да се утврди видот, марката и количината на предаданата стока на тужениот.

Од образложението:

Основен суд Штип со пресуда Пл1.Тс.113/13 од 13.11.2013 година, приговорот на тужениот против решението за дозвола за извршување врз основа на веродостојна исправа УПДР.бр.116/13 од 29.03.2013 година на нотар Искра Кировска од Штип, го уважил.

Платниот налог, решението за дозвола за извршување врз основа на веродостојна исправа УПДР.бр.116/13 од 29.03.2013 година на нотар Искра Кировска од Штип, го укинал во целост.

Го задолжил тужителот да му ги надомести дополнителните

трошоци во постапката на тужениот во износ од 36.237,00 денари во рок од 8 дена од приемот на пресудата.

Од ваквата пресуда останал незадоволен тужителот, кој во навремен рок изјавил жалба поради суштествени повреди на одредбите од парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право, па предлага жалбата да се уважи а пресудата преиначи или укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Апелациониот суд во Штип ги разгледа жалбата и останатите списи во предметот, ја испита побиваната пресуда во смисла на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е неоснована.

Неоснован е жалбениот навод на жалителот да првостепениот суд при донесувањето на побиваната пресуда да сторил суштествена повреда од чл.343 ст.1 а в.в со чл.235 ст.2 од ЗПП, која повреда според жалителот се состои во тоа што спротивно на чл.235 ст.2 од ЗПП, судот не дал писмена наредба да се изврши вештачење и не извршил увид по службена должност во просториите на тужениот. Ова од причина што во конкретниот случај за да може судот во смисла на чл.235 ст.2 од ЗПП, да издаде писмена наредба за вештачење, потребно е тужителот да стори веројатно дека не бил во можност да изготви вештачење. Во конкретниот случај тужителот не го сторил веројатно постоењето на факти и околности поради кои не можел да прибави вешт наод и мислење, не доставил писмен доказ дека извршил обид за да се изготви вештачење односно на таа околност не доставил никаков доказ. Во однос на изведувањето на доказот увид на лице место, согласно чл.206 ст.2 од ЗПП, судот одлучува за тоа кои од предложените докази ќе се изведат заради утврдување на решителните факти а во конкретниот случај оценил дека нема потреба од изведување на овој доказ без оглед на која законска одредба се повикал.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот дека првостепениот суд донесувајќи ја побиваната одлука, сторил суштествена повреда на одредбите на парничната постапка од чл.343 ст.2 т.14 од ЗПП, бидејќи по оценка на овој суд изреката на пресудата е јасна, разбирлива и не противречи сама на себе, ниту на причините во пресудата. Во образложението на истата се наведени доволно причини за решителните факти од кои се раководел судот при одлучувањето, па како таква побиваната пресуда со сигурност може да се испита од страна на овој суд.

Неоснован е жалбениот навод на жалителот да првостепениот суд при донесувањето на побиваната пресуда не извршил совесна и грижлива оценка на секој доказ посебно и на сите заедно, да иако ги извел доказите договор од 1.07.2008 г., фотографии, уверение за движење на стоката и други, во образложението овие докази не ги ценел. Ова од причина што судот кои факти ќе ги земе како докажани одлучува по свое убедување врз основа на совесна и грижлива оценка на секој доказ посебно и на сите заедно и врз основа на резултатите на целокупната постапка. Првостепениот суд доказите приложени во текот на постапката од тужителот ги ценел, утврдил дека договорите гласат на други правни лица кои не се странка во постапката и се потпишани и

заверени со нивен печат истите се однесуваат за друг период а не за фактурата од 28.11.2008 год., меѓународните товарни листи датираат од 2007,2008,2009 и 2011 година, стоката и предметите наведени во нив не соодејствуваат со стоката и предметите наведени во предметната фактура од 28.11.2008. Односно за сите изведени докази првостепениот суд дал доволно образложени причини зошто не ги прифаќа кое во целост го прифаќа и овој суд.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот за погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба.

Првостепениот суд утврдил дека тужителот Друштво Д.- Ф. Б.В. С. - Х. како приватно трговско друштво со ограничена одговорност изготвил фактура без број, од 28.12.2011 година упатена до сега тужениот за извршен увоз на стока во вкупен износ од 305.965 евра. Со наведената фактура тужителот побарал од тужениот исплата на утужениот износ без број за испорачаната опрема, наведена во фактурата а како наведениот износ во фактурата не бил исплатен од тужениот бил поднесен предлог за извршување врз основа на веродостоја исправа. Постапувајќи по предлогот, нотар Искра Кировска од Штип донела решение УПДР бр.116/13 од 29.03.2013 година со кое предложеното извршување врз основа на веродостојна исправа го дозволила и сега тужениот бил задолжен во рок од 8 дена од приемот на решението на сега тужителот да му плати на име главен долг износ од 305.965 евра со законска казнена камата во висина на едномесечната стапка на Еурибор на долгуваниот износ сметано од 29.12.2011 година до исплатата, како и трошоци во постапката во вкупен износ од 42.522,00 денари. Од наодот и мислењето на вештото лице произлегувало дека тужениот ја нема примено утужената фактура без број од 28.12.2011 година во износ од 305.965 евра ниту пак извршил плаќање на ДДВ при увозот од 5% или 18%, а не извршил ниту поврат на ДДВ на кој би имал право согласно одредбите од Законот за ДДВ. Тужителот немал извоз и царинска декларација за испорака на предметите-опремата наведена во фактурата од 28.11.2011 година а тужениот немал извршено увоз по царински декларации за утужената фактура.

На вака правилно и целосно утврдена фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил материјалното право кога одлучил како во изреката на побиваната пресуда.

Согласно чл.442 ст.1 од ЗОО, со договор за продажба продавачот се обврзува предметот што го продава да му го предаде на купувачот така што купувачот да стекне право на сопственост, а купувачот се обврзува да му ја плати на продавачот цената.

Согласно чл.504 ст.1 од ЗОО, купувачот е должен да ја плати цената во времето и на местото определено во договорот.

Во конкретниот случај првостепениот суд правилно одлучил кога го укинал решението на нотарот УПДР.бр.116/13 од 29.03.2013 година, бидејќи од изведените докази утврдил дека приложената фактура од 28.12.2011 година на која тужителот го засновува своето побарување не е пропратена со соодветна документација, кон истата фактура нема доказ дека стоката наведена во фактурата била упатена на тужениот од царината и примена од тужениот, нема испратници, меѓународен товарен лист, ЕЦД за увоз, прием преку НРБМ. Од наодот и мислењето СВ

бр.2013/13 од страна на вештото лице В.Т. се утврди дека тужениот ја нема примено утужената фактура од 28.11.2011 година без број на износ од 305.965 евра ниту пак извршил плаќање на ДДВ при увозот од 5% или 18% а нема извршено ниту поврат на ДДВ на кој би имал право доколку предметите наведени во фактурата се увезени и примени од тужениот. Тужителот нема извоз и царинска декларација за испорака на опремата наведена во фактурата а тужениот нема извршено увоз по царинска декларација по утужената фактура ниту пак ЕЦД за увоз на наведената стока и потврда од НБ на РМ.

При одлучувањето овој суд ги ценеше и останатите жалбени наводи на жалителот но истите не ги прифати бидејќи не се од влијание за поинакво одлучување за конкретниот правен однос.

Од погоренаведеното, а согласно чл.357 од ЗПП, се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Решено во Апелационен суд Штип на ден 20.02.2014 год. под ТСЖ.бр.111/14 и Врховен суд на Р.Македонија на ден 02.12.2014 год. под Рев1 бр.216/2014

19. Кога паричното побарување на тужителот кое произлегува од договор за регулирање на заостанат долг склучен со првотужениот-должникот било обезбедено со бланко меница и нотарски заверена менична изјава дадена од првотужениот, а притоа исплатата на износот од меницата била обезбедена и со авал од страна на второтужениот, постои солидарна обврска на првотужениот како главен меничен должник и на второтужениот како гарант-авалист за намирување на паричното побарување на тужителот по склучениот договор.

Од образложението:

Основниот суд во Струмица со пресуда ТС.бр.30/12 од 05.03.2013 год., тужбеното барање на тужителот делумно го усвоил.

Ги задолжил тужените да му на тужителот платат на име главен долг износ од 5.646.936,50 денари со законска казнена камата сметано од 08.10.2011 год. во висина на референтната стапка утврдена од Народна банка на Република Македонија што важела на последниот ден на полугодието кое му претходело на тековното полугодие зголемена за 10 процентни поени до исплатата во рок од 15 дена од денот на приемот на пресудата под страв на присилно извршување.

Тужбеното барање на тужителот напрема тужените за солидарна наплата на камата на износот од 5.646.936,50 денари за периодот од 10.12.2010 година до 07.10.2011 год. го одбил како неосновано.

Се задолжуваат тужените солидарно надоместат трошоците во постапката во износ од 234.086,50 ден, во рок од 15 дена од приемот на пресудата под страв на присилно извршување.

Барањето на пол. на тужителот за надомест на трошоци во износ од 11.444,00 денари го одбил како неосновано.

Барањето на пол. на тужените за надомест на трошоци во износ од

35.823,00 денари го одбил како неосновано.

Со решение приговорот на пол. на тужените за стварна и месна ненадлежност на Основниот суд во Струмица го одбил како неоснован.

Тужбата на тужителот за солидарна наплата на главен долг во износ од 8.905.851,50 денари со камата од 10.12.2010 год. се смета за повлечена.

Од ваквата пресуда останале незадоволни тужените, кој во благовремен рок поднеле жалба поради суштествени повреди на одредбите на парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право. Предлага жалбата да се уважи, пресудата преиначи или истата ја укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Апелациониот суд во Штип, ја разгледа жалбата, списите кон предметот, ја испита побиваната пресуда во смисол на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е неоснована.

Неосновани се жалбените наводи на тужените дека првостепениот суд донесувајќи ја побиваната одлука сторил суштествена повреда на одредбите на парничната постапка од чл.343 ст.2 т.14, бидејќи по оцена на овој суд изреката на пресудата е јасна, разбирлива и не противречи сама на себе, ниту на причините во пресудата. Во образложението на истата се наведени доволно причини за решителните факти од кои се раководел судот при одлучувањето, па како таква побиваната пресуда со сигурност може да се испита од страна на овој суд.

Неосновани се жалбените наводи на тужените за погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба, бидејќи врз основа на изведените и правилно ценети докази првостепениот суд ја има правилно и целосно утврдено фактичката состојба.

Првостепениот суд утврдил дека тужителот и првотужениот биле во деловни односи. На ден 30.06.2010 година тужителот, како доверител и првотужениот, како должник склучиле договор за регулирање на заостанат долг. Во чл.1 од договорот било предвидено дека првотужениот на тужителот му должи износ од 18.349.698,00 денари како долг кој настанал по основ на купопродажба на стаклена амбалажа за периодот од 01.08.2009 до 31.12.2009 година, а во чл.6 странките ја предвиделе динамиката на плаќање на ваквиот заостанат долг, а најдоцна до 10.12.2010 година. Врз основа на овој договор на ден 07.07.2010 година од страна на првотужениот била издадена менична изјава, нотарски заверена, според која како инструмент за плаќање и обезбедување на побарувањето првотужениот на тужителот му предал бланко меница. Ваквата меница била потпишана од првотужениот како главен меничен должник и авалирана од второтужениот бидејќи на предната страна и на алонжот од меницата бил потпишан второтужениот како авалист на кој начин истиот гарантирал дека доколку првотужениот не му го плати долгот на тужителот на денот на втасаноста истиот ќе му го плати второтужениот. Авалот бил изразен со зборовите „п. а.“. По започнувањето на оваа постапка тужителот се обидел да ја протестира меницата пред надлежен нотар во соодветна постапка, односно направил обид да го наплати своето побарување меѓутоа во тоа не успеал. Од наодот и мислењето на вештото лице С. Д., дипломиран

економист од С. утврдено е дека по склучувањето на договорот за регулирање на заостанат долг бр.183 од 30.06.2010 година првотужениот извршил одредени плаќање така што врз основа на овој договор останал да му должи на тужителот износ од 5.646.936,50 денари.

На вака правилно и целосно утврдена фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил и материјалното право.

Согласно чл.10 ст.1 од ЗОО: „Учесниците во облигациониот однос се должни да ја извршат својата обврска и се одговорни за нејзиното исполнување“.

Согласно чл.251 ст.1 од истиот закон: „Доверителот во обврзан однос е овластен да бара од должникот исполнување на обврската, а должникот е должен да ја исполни совесно во сето како што гласи таа“.

Согласно чл.7 од Законот за меница: „Сопствената меница претставува безусловно ветување преземено од трасантот како трасат дека ќе се исплати одреден паричен износ на ремитентот кој е наведен на меницата“.

Согласно чл.38 од истиот закон: „Исплатата на трасираната и сопствената меница за целата менична сума или за одреден нејзин дел може да се обезбеди со авал. Авал може да даде секое трето лице, дури и некој од потписниците на меницата“.

Согласно чл.39 од истиот закон: „Авал се дава на меницата или на алонжот и го потпишува авалистот. Авал се изразува со зборовите: “пер авал”, “како гарант”, “како емец” или со друг израз со исто значење. За давање авал доволен е потписот на авалистот на лицето на меницата, освен ако е во прашање потписот на трасантот или трасантот. Од авалот треба да се види за кого е даден. Ако тоа не може да се види, се смета како да е даден за трасантот. Кај сопствената меница ако со авалот не се наведе за кого е даден, важи дека е даден за трасантот“.

Согласно чл.40 од истиот закон: „Авалистот одговара исто како што одговара лицето за кое гарантира. Обврската на авалистот останува и тогаш кога обврската за која гарантира е ништовна од било која причина, освен во случај на формален недостаток. Со исплата на меницата, авалистот ги стекнува правата кои произлегуваат од меницата спрема лицето за кое гарантирал, како и спрема лицата кои се одговорни по меницата“.

Во конкретниот случај од изведените докази неспорно произлегува дека должничко-доверителски однос помеѓу тужителот и првотужениот постои по основ на склучен договор за регулирање на заостанат долг бр.183 од 30.06.2010 година. Со овој договор првотужениот, како должник се обврзал дека ќе го исплати заостанатиот долг кон тужителот според одредена динамика на плаќање, но истиот ова своја обврска не ја исполнил во целост, односно останал да должи уште 5.646.936,50 денари, а кое нешто произлегува од наодот и мислењето на вештото лице. Првотужениот на тужителот му предал и бланко меница, поткрепена со нотарски заверена менична изјава, како инструмент за плаќање и обезбедување на побарувањето на тужителот кое произлегува од склучениот договор. Исплатата на износот во меницата е обезбедено и со авал од страна на второтужениот, односно истата освен од првотужениот, како главен меничен должник, на предната страна и на алонжот потпишана е и од второтужениот, како

гарант-авалист. Со оваа меница второтужениот се обврзал дека ќе ја исполни обврската спрема тужителот доколку првотужениот тоа не го стори во дадениот рок, па тие причини овој суд смета дека постои должничко-доверителски однос и помеѓу тужителот и второтужениот и тоа врз основа на авалирана меница. Имајќи го ова во предвид, правилен е ставот на првостепениот суд дека кај првотужениот и второтужениот постои солидарна обврска за наплатата на паричното побарување на тужителот во износ од 5.646.936,50 денари, па правилно постапил кога одлучил како во изреката на побиваната одлука.

Овој суд при одлучувањето ги имаше во предвид жалбените наводи на жалителот дека во случајот обврската на тужените произлегува од меница, па во таа насока судот не е надлежен да постапува по овој предмет, туку надлежен е нотар, но смета дека истите се неосновани. Во конкретниот случај обврската на првотужениот за намирување на побарувањето на долгот на тужителот произлегува од договорот за регулирање на заостанат долг, а обврската на второтужениот произлегува од авалираната меница, но самата меница и менична изјава се дадени заради обезбедување на побарувањето по основ на договорот за регулирање на заостанатиот долг. Имајќи го ова во предвид, како и фактот дека постои солидарна обврска кај тужените за намирување на ова побарување овој суд смета дека поекономично е да се води единствена постапка пред надлежен суд за наплата на ваквото побарување, а посебно поради фактот дека тужителот подигнал протест на меницата пред надлежниот нотар по започнување на оваа постапка. Од увидот во списите на предметот може да се утврди дека во постапката пред нотарот тужителот направил обид да го наплати своето побарување, но во тоа не успеал, па од тие причини неосновани се и жалбените наводи на жалителот дека за истиот долг паралелно се воделе две постапки, една пред суд, друга пред надлежен нотар.

При одлучувањето овој суд ги ценеше и жалбените наводи на жалителите дека Основен суд Струмица не е месно надлежен да постапува во конкретниот спор, туку месно надлежен е Основен суд Скопје II Скопје, но истите не ги прифати. Одредбите од чл.63 ст.1 од ЗПП кои биле во важност во моментот на склучувањето на договорот и поднесувањето на предметната тужба предвидуваат дека ако со закон не е определена исклучителна месна надлежност на некој суд, странките можат да се спогодат во прв степен да им суди суд кој месно не е надлежен, под услов тој суд да е стварно надлежен. Во конкретниот случај не постои исклучителна месна надлежност, а во чл.7 од договорот за регулирање на заостанат долг странките договориле месна надлежност на Основен суд Струмица во случај на спор, па од тие причини првостепениот суд правилно постапил кога приговорот на тужените за месна ненадлежност на Основен суд Струмица го одбил како неоснован.

Видно од списите на предметот исплатата на износот наведен во сопствената меница како побарување на тужителот по основ на договорот за регулирање на заостанат долг било обезбедено и со авал од страна на второтужениот на кој начин истиот како гарант-авалист се обврзал дека ќе ја исполни обврската спрема тужителот доколку првотужениот тоа не го стори во дадениот рок. Од тие причини, а имајќи

ги во предвид одредбите од чл.38, 39 и 40 од Законот за меница овој суд смета дека постои пасивна легитимација на страната на второтужениот во конкретниот спор.

Неосновани се и жалбените наводите на тужените дека во случајот вештачењето било извршено еднострано, само врз основа на книговодствената евиденција на тужителот. Ова од причини што вештото лице пред давањето на вештиот наод и мислење направило обиди да изврши увид и во евиденцијата на првотужениот, но истото по вина тужените во тоа не успеало, а кое нешто го потврдува и само вешто лице во својата изјава дадено во текот на доказната постапка.

Во однос на казнената камата првостепениот суд правилно ги задолжил тужените солидарно да му го платат на тужителот главниот долг со казнена камата во висина на референтната стапла утврдена од НБРМ што важела на последниот ден од полугодие што му претходело на претходното полугодие зголемена за 10 процентни поени бидејќи во конкретниот случај главниот долг произлегува од договорот за регулирање на заостанат долг бр.183 од 30.06.2010 година склучен помеѓу тужителот и првотужениот како правни лица, а второтужениот-физичко лице се јавува како гарант на обврската на првотужениот по тој договор, а врз основа на авалирана меница.

Неосновани се и жалбените наводи на тужените во поглед на одлуката за трошоците во постапката од причина што истата е донесена во согласност со чл.148 и чл.149 од ЗПП. Во конкретниот случај полномошникот на тужителот го прецизирал туженото барање, а по добиениот вешт наод и мислење во кое е наведено дека дел од главниот долг е намален поради одредени уплати кои првотужениот ги извршил по поднесувањето на предметната тужба, па од тие причини првостепениот суд правилно постапил кога ги задолжил тужените и со трошоците на постапката.

Од погоре наведените причини, а врз основа на чл.357 од ЗПП, се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Решено во Апелационен суд Штип на ден 02.07.2013 год. под ТСЖ.бр.287/13 и Врховен суд на Р.Македонија на ден 20.11.2014 год. под Рев1 бр.23/2014

20. Кога паричното побарување на тужителот кое произлегува од склучен Договор за регулирање на меѓусебните побарувања и обврски со тужениот е обезбедено со регистриран залог врз акции сопственост на тужениот во форма на нотарски акт и со сила на извршна исправа, а тужителот како заложен доверител не го искористил своето право и не започнал реализација на заложното право, односно не спровел извршување согласно позитивните прописи, а и со нотарски заверена изјава се откажал од заложното право, истиот може во судска постапка од тужениот да бара наплата на своето побарување врз основа на склучениот Договор за регулирање на меѓусебните побарувања и обврски.

Од образложението:

Основен суд Штип со пресуда Ст.Тс.1/14 од 25.06.2014 година, тужбеното барање на тужителот против тужениот, делумно го усвоил.

Утврдил дека врз основа на Договор за регулирање на меѓусебните обврски бр.05-140 од 24.02.2012 година тужителот има побарување спрема тужениот во износ од 8.422.012,00 денари, со ЗКК, за секое полугодие, во висина на референтната стапка на НБРМ која важела на последниот ден од полугодието кое му претходело на тековното полугодие, зголемена за 10 процентни поени, сметано од 01.04.2012 година до 27.02.2014 година.

Во останатиот дел тужбеното барање на тужителот со со ЗКК, за секое полугодие, во висина на референтната стапка на НБРМ која важела на последниот ден од полугодието кое му претходело на тековното полугодие, зголемена за 10 процентни поени, на износот од 8.422.012,00 денари, сметано од 27.02.2014 година, го одбил како неосновано.

Утврдил дека трошоците во постапката на тужителот спрема тужениот во вкупен износ од 206.960,00 денари и истите паѓаат на товар на стечајната маса на тужениот.

Од ваквата пресуда останал незадоволен тужениот, кој во навремен рок изјавил жалба поради суштествени повреди на одредбите од парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право, па предлага жалбата да се уважи а пресудата укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Апелациониот суд во Штип ги разгледа жалбата и останатите списи во предметот, ја испита побиваната пресуда во смисла на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е неоснована.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот да првостепениот суд донесувајќи ја нападнатата одлука да сторил суштествена повреда на одредбите на парничната постапка од чл.343 ст.2 т.14 од ЗПП, бидејќи изреката на истата е јасна и разбирлива. Во образложението на истата се наведени доволно причини за решителните факти поради што истата е подобна за испитување од страна на овој суд.

Неосновани се жалбените наоди на жалителот за погрешна и нецелосно утврдена фактичка состојба. Имено, првостепениот суд од изведените и правилно ценети докази меѓу другото утврдил дека помеѓу Ж. В.АД Велес претставуван од извршниот директор, како и должник и отстапувач на долг и тужениот претставуван од извршниот директор како превземач на долг бил склучен договор за превземање на долг, заведен кај Ж. В. АД Велес со деловоден број 0203-546 од 20.05.2008 година и кај тужениот со деловоден број 0302-123 од 20.05.2008 година. Во чл.1 од овој договор било определено дека тужениот го превземал Ж.В. АД Велес достасаниот долг во износ од 26.847.416,00 денари што овој го имал спрема својот доверител сега тужителот, а кој долг произлегува од договори за испорачани земјоделски производи во текот на 2006 година. Во чл.2 од договорот било определено дека со превземањето на долгот сега тужениот стапува на местото на должникот Ж.В.АД Велес со што станува должник на сега тужителот, а во чл.3 било определено дека со

склучувањето на овој договор дотогашниот должник во целост се ослободува од обврската за плаќање на овој долг кон сега тужителот. Овој договор бил уредно потпишан со печат и потписи од овластените лица на договорните странки со печат и потпис од сега тужителот како согласна странка во овој договор. Утврдил дека на ден 24.02.2012 година помеѓу тужителот и тужениот бил склучен договор за регулирање на меѓусебни побарувања и обврски заведен кај тужителот со деловен број 05-140 од 24.02.2012 година и кај тужениот со деловен број 0308-36 од 24.02.2012 година. Предмет на овој договор било регулирање на плаќање на доспеаниот, а неплатен долг на тужениот кон тужителот во вкупен износ од 26.847.416,00 денари, под услови и начини определени како во одредбите на тој договор. Утврдил дека овој договор уредно потпишан и заверен со печат и потписи на извршните директори на тужителот и тужениот. Согласно чл.6 од овој договор на ден 29.02.2012 година помеѓу тужителот како заложен доверител и тужениот како должник бил склучен договор за регистриран залог врз акции во форма на нотарски акт ОДУ бр.64/12 од 29.02.2014 година на нотар Мијалче Цоневски од Штип каде во чл.1 од договорот било определено дека предмет на истиот е регулирање на правата и обврските помеѓу договорните страни, обврска со обезбедување на парично побарување на сега тужителот како заложен доверител кој произлегува од договорот за регулирање на меѓусебните права и обврски склучен на ден 24.02.2012 година. Со чл.2 од договорот тужениот изречно се согласил заради обезбедување на побарувањето на тужителот да се заснова договорен залог регистриран залог од прв ред во корист на тужителот на 8788 обични акции издадени од тужителот кој се во сопственост на тужениот а врз основа на извод од сметка на Централниот депозит за хартии од вредност издадена на 31.12.2011 година. Со чл.4 од договорот договорните странки изјавиле дека се согласни овој договор по неговото потпишување има правна сила на извршен акт, а тужениот се согласил да стави забелешка во акционерската книга, односно согласно Централниот депозит за хартии од вредност дека 8788 обични акции се во залог во корист на тужителот, се до целосна отплата на обврските по долгот. Во чл.7 од истиот договор тужителот и тужениот изречно изјавиле дека се согласни реализацијата да се врши според одредбите од Законот за договорен залог, Законот за извршување и други позитивни закони и дека се согласни во случај на реализација на залогот, односно при продажба на сите 8788 заложени обични акции, да се смета дека целокупното обезбедено побарување кое тужителот го има спрема тужениот, а кој изнесува 26.847.416,00 денари, ќе се смета за целосно намирено, независно од исходот добиен со продажба на заложените обични акции. Воспоставеното заложно право со овој нотарски акт било запишано во Централниот депозит за хартии од вредност со пријава за упис на залог на 29.02.2012 година, а залогот бил регистриран во заложниот регистар на ден 07.03.2013 година. Прифатил дека по воспоставувањето на заложното право на предметните акции на ден 08.06.2012 година одборот на директори на тужениот донел одлука за продажба на обичните акции, а таа да се изврши во блок трансакции преку Македонската берза на хартии од вредност АД Скопје со посредство на Брокерско друштво по пазарна цена што важела на денот на блок трансакцијата. На ден 21.06.2012 година тужениот склучил

договор за посредување преку продажба на хартии од вредност со Брокерската кука ИНОВА БРОКЕР со кој брокерската кука се обврзала наредниот ден од денот на тргувањето на берзата да го извести тужениот за реализираните налози за купување или продавање на хартии од вредност со назначување на условите во поглед на количината и цената на хартиите од вредност. Со изјава заверена кај нотар Луиза Христова од Битола УЗП 4717/2012 од 22.06.2012 година, тужителот во својство на заложен доверител согласно нотарскиот акт - договор за невладетелски залог на подвижни предмети со својство на извршна исправа ОДУ бр.64/12 од 29.02.2012 година на нотар Мијалче Цоневски, дал изјава дека согласно чл.43 ст.1 и 2 од Законот за договорен залог се откажува од заложеното право, односно заснованиот договорен залог од прв ред врз 8788 обични акции издадени од него и се во сопственост на тужениот, изјавил дека со денот на давањето на оваа изјава, бара и бришење на наведениот договорен залог од прв ред од Централниот регистар на РМ - заложен регистар. Со потврда за продавање издадена од ИНОВА БРОКЕР АД Скопје од 25.06.2012 година истиот потврдил дека е прифатен налогот за продавање на 8788 обични акции издадени од сега тужителот по цена поголема или еднаква на 2.134,00 денари. За извршената продажба на акции бил известен и тужениот, кој на 28.06.2012 година извршил уплата на добиениот износ од продажба на акциите на сметка на тужителот за што го известил тужителот со писмено известување од 28.06.2012 година. Со плаќањето на износот од 18.425.404,00 денари од договорот за регулирање на меѓусебните побарувања и обврски од 24.02.2012 година тужениот останал да му должи на тужителот уште износ од 8.422.012,00 денари кои доспеале за наплата на ден 31.03.2012 година и кое е предмет на сега тужбеното барање. Утврдил дека на тужениот му била отворена стечајна постапка на ден 27.02.2014 година со решение на Основен суд Штип СТ.бр.76/13 од 27.02.2014 година, а во определениот законски рок тужителот го пријавил своето побарување - предмет на ова тужбено барање во износ од 8.422.012,00 денари, а стечајниот управник на тужениот го оспорил ова побарување на тужителот и истото го евидентирал во посебна табела на вкупно пријавени утврдени и оспорени побарувања заведени кај тужениот со деловоден бр.0302-40 од 07.04.2012 година. Со решение на Основен суд Штип СТ.бр.74/13 од 30.05.2014 година било констатирано оспорување на ова побарување на тужителот од страна на стечајниот управник.

На вака правилно и целосно утврдена фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил и материјалното право.

Првостепениот суд правилно ги применил чл.3, чл. 10 ст.1, чл.251 ст.1 од ЗОО како и чл.136 ст.3 од Законот за стечај, чл.2 ст.1, чл.15 ст.1, чл.22-а ст.3, чл.43 ст.1 од Законот за договорен залог кога одлучил како во изреката на првостепената одлука. Ова од причини што од изведените и правилно ценети докази првостепениот суд правилно утврдил дека со договорот за преземање на долг заведен кај Ж. В.АД Велес со деловоден број 0203-546 од 20.05.2008 година и кај тужениот со деловоден број 0302-123 од 20.05.2008 година, тужениот го презел од Ж. В. АД Велес достасаниот долг во износ од 26.847.416,00 денари, што го имал спрема својот доверител сега тужителот, со што тужениот стапил на местото на

должникот и станал должник на тужителот. Од увидот во договорот за регулирање на меѓусебните побарувања и обврски од 24.02.2012 година се утврди дека предмет на договорот е регулирање на плаќање на доспеан а неплатен долг на тужениот кон тужителот во вкупен износ од 26.847.416,00 денари со кој тужениот се обврзал превземаниот долг од тој износ да му го исплати на тужителот најдоцна до 31.03.2012 година. Правилно утврдил дека на ден 08.06.2012 година одборот на директори на тужениот донел одлука за продажба на обични акции издадени од ЗК П. АД Битола со која одлука била одборена продажба на 8788 обични акции издадени од тужителот и дека на ден 21.06.2012 година, тужениот склучил договор за посредување при купопродажба на хартии од вредност со брокерската куќа ИНОВА БРОКЕР и дека продажбата на овие акции била реализирана, акциите биле продадени за износ од 18.425.404,00 денари, а добиениот износ од продажбата на акциите тужениот го уплатил на сметката на тужителот со што го известил тужителот со писмено известување од 28.06.2012 година. Во конкретниот случај првостепениот суд правилно одлучил како во изреката на побиваната одлука, бидејќи од изведените докази правилно утврдил дека со плаќањето на износот од 18.425.404,00 денари по договорот за регулирање на меѓусебните побарувања и обврски од 24.02.2012 година, тужениот останал да му должи на тужителот уште износ од 8.422.012,00 денари, кој износ доспеал за наплата на ден 31.03.2012 година и кој тужениот не му го платил на тужителот. Па имајќи го во предвид сето ова како и содржината на горе наведените законски одредби, правилно првостепениот суд одлучил како во изреката на првостепената пресуда.

Жалбениот навод на жалителот кој наведува дека согласно договорот за регистриран залог врз акции составен во форма на нотарски акт ОДУ бр.64/12 од 29.02.2012 година на нотар Мијалче Цоневски од Штип тужениот ја извршил својата обврска во целост и побарувањето на тужителот во целост е намирено, бидејќи било договорено во случај на продажба на сите 8788 заложени обични акции издадени од тужителот, да се смета дека целокупно обезбеденото побарување кое изнесува 26.847.416,00 денари е целосно намирено, го ценеше и не го прифати како основан, бидејќи паричната обврска на тужениот - предмет на ова тужбено барање произлегува од склучениот договор за регулирање на меѓусебни побарувања и обврски од 24.02.2012 година, односно предмет на овој договор е регулирање на плаќање на доспеан на неплатен долг на тужениот кон тужителот во вкупен износ од 26.847.416,00 денари.

Во конкретниот случај договорните странки на овој договор самостојно и со слободно изразена волја одлучиле да го склучат овој договор во кој определиле дека долгот во износ од 26.847.416,00 денари тужениот ќе му го исплати на тужителот најдоцна до 31.03.2012 година. Од увидот во договорот за регистриран залог врз акции во форма на нотарски акт ОДУ бр.64/12 од 29.02.2012 година на нотар Мијалче Цоневски од Штип се утврди дека предмет на истиот е регулирање на правата и обврските помеѓу договорните странки во врска со обезбедување на парично побарување на сега тужителот како заложен доверител, кој произлегува од договорот за регулирање на меѓусебните побарувања и обврски склучен на ден 24.02.2012 година, што значи дека

паричната обврска на тужениот кој е предмет на ова тужбено барање не произлегува од овој договор, туку од договорот за регулирање на меѓусебните побарувања и обврски склучен на ден 24.02.2012 година, а со договорот за регистриран залог врз акции во форма на нотарски акт ОДУ бр.64/12 од 29.02.2012 година на нотар Мијалче Цоневски од Штип е обезбедено паричното побарување на тужителот.

Во конкретниот случај овој суд утврди дека тужителот како заложен доверител не го искористил своето право и не започнал реализација на заложно право согласно Законот за договорен залог, Законот за извршување и другите позитивни прописи, односно врз основа на договорот за залог не спровел извршување иако тужениот во договорениот рок до 31.03.2012 година не му го платил обезбеденото побарување, туку напротив согласно претходно наведената законска одредба од чл.43 ст.1 и 2 од Законот за договорен залог, залогот престанал со изјава на тужителот заверен кај нотар Лујза Христова од Битола со УЗП бр.4717/2013 од 22.06.2012 година со која тужителот во својство на заложен доверител се откажал од заложното право, односно заснованиот договор на залог од прв ред врз 8788 обични акции воспоставени со договорот за регистриран залог врз акции во форма на нотарски акт ОДУ бр.64/12 од 29.02.2012 година на нотар Мијалче Цоневски од Штип, од кој причини произлегува дека во конкретниот случај не може да најде примена одредбата од чл.7 од склучениот договор за регистриран залог врз акции во форма на нотарски акт ОДУ бр.64/12 од 29.02.2012 година на нотар Мијалче Цоневски од Штип со која било предвидено дека во случај на реализација на залогот, односно при продажбата на сите 8788 заложени обични акции, ќе се смета дека целокупното обезбедено побарување кое тужителот го има спрема тужениот е целосно намирено, независно на износот добиен со продажбата на заложените 8788 обични акции, бидејќи од изведените докази се утврди дека залогот престанал и овие акции не се продадени со реализација на заложното право од страна на тужителот, туку акциите ги продал тужениот со склучување на договор за посредување при купопродажба на хартии од вредност со брокерската кука ИНОВА БРОКЕР од 21.06.2012 година, а по претходно добиена одлука на одборот на директори на тужениот од 08.06.2012 година.

Овој суд ги ценеше и останатите жалбени наводи, но најде дека истите не се од влијание за поинакво одлучување бидејќи истите биле истакнувани во текот на првостепената постапка на што првостепениот суд дал доволно образложени и аргументирани причини, со кои во целост се согласува и овој суд.

Од погоре наведеното, а согласно чл.357 од ЗПП, се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Решено во Апелационен суд Штип на ден 02.09.2014 год. под ТСЖ.бр.379/14 и Врховен суд на Р.Македонија на ден 20.11.2014 год. под Рев1 бр.401/2014

21. Не се исполнети законските претпоставки од чл.35 ст.1 и 2 од Законот за обезбедување на побарувањата за издавање на привремена мерка кога предлагачот нема да докаже дека има некакво побарување спрема противникот и дека поради неиздавањето на привремената мерка остварувањето на побарувањето ќе се осуети или значително отежне и дека истиот ќе трпи ненадоместлива штета, како и кога барањето на привремената мерка чие издавање се бара е идентично со барањето на предлагачот по поднесена тужба.

Од образложението:

Основен суд Кочани, со решение ВПП2.17/14 од 19.11.2014 година, предлогот за обезбедување на непарично побарување со издавање на привремена мерка поднесен од предлагачот, со кој бара да се задолжи должникот да презема било какви активности кои одат во правец на спречување на доверителот во реализација на налогот за работа бр.554092014 од 04.09.2014 година и овозможи непречен пристап на доверителот до трафостаницата и броилото кои се наоѓаат на имот на должникот за да се направи промена на корисникот на име на Комерцијална банка АД Скопје и привремената мерка да трае до правосилно завршување на тужбата која би била поднесена за да се оправда издавањето на привремената мерка, го одбил како неоснован.

Го задолжил предлагачот да му ги надомести на противникот трошоците во постапката во износ од 18.280,00 ден. во рок од 8 дена по приемот на решението.

Од ваквото решение останал незадоволен доверителот, кој во благовремен рок поднел жалба поради суштествени повреди на одредбите од парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право. Предлага жалбата да се уважи, а решението преиначи или укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Должникот, преку полномошникот Сане Димитров-Ковачки, адвокат од Кочани, поднел одговор на жалба со кој ги побива жалбените наводи и предлага жалбата да се одбие, а решението потврди. Бара трошоци.

Апелациониот суд во Штип, ја разгледа жалбата, одговорот на жалба и останатите списи во предметот, го испита побиваното решение во смисла на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е неоснована.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот дека при донесувањето на побиваното решение, првостепениот суд сторил суштествена повреда од чл.343 ст.2 т.14 од ЗПП, која според него се состои во тоа што решението има недостатоци поради кои не може да се испита, истото е нејасно, неразбирливо и не содржи причини за решителните факти, а дадените причини биле нејасни и противречни.

По наоѓање на овој суд, изреката на обжаленото решение е јасна и разбирлива, не противречи самата на себеси ниту на причините на решението, решението содржи доволно причини за решителните факти, тие причини се јасни и произлегуваат од доказите изведени во текот на постапката.

Во образложението на решението првостепениот суд ги навел причините поради кои предлогот на предлагачот го одбил како неоснован, а тоа е поради околноста што од доказите не произлегува дека се исполнети условите за издавање на привремена мерка предвидени во чл.35 ст.1 и ст.2 од Законот за обезбедување на побарувањата.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот за тоа дека првостепениот суд погрешно ја применил одредбите од чл.35 ст.1 и ст.2 од Законот за обезбедување на побарувањата.

Имено, согласно чл.35 ст.1 од Законот за обезбедување на побарувањата, за обезбедување на непарично побарување може да се дозволи привремена мерка ако доверителот го сторил веројатно постоењето на побарувањето и опасноста дека инаку остварувањето на побарувањето ќе се осуети или значително отежне, а согласно ст.2 од истиот член, привремената мерка може да се дозволи и кога доверителот стори веројатно дека мерката е потребна за да се спречи употреба на сила или настанување на ненадоместлива штета.

Во конкретниот случај, предлагачот не успеал да докаже дека тој има некакво непарично побарување кон должникот и дека до колку не биде издадена привремена мерка остварувањето на некое негово побарување ќе се осуети или значително отежне.

Исто така, предлагачот не успеал да докаже дека со неиздавањето на привремената мерка тој ќе трпи ненадоместлива штета.

Предлагачот не доставил докази за тоа дека трафостаницата на која што бара да презема дејствија е во негова сопственост и дека тој има одредени права на таа трафостаница кои што должникот му ги попречува. Предлагачот не докажал дека со тоа што тој не може да изврши приклучување на предметната трафостаница негов потрошувач трпи некаква штета, ниту пак докажал дека поради неприклучувањето на Комерцијална банка на предметната трафостаница тој ќе трпи штета во иднина.

Од овие причини правилно првостепениот суд одлучил кога барањето на предлагачот за издавање на привремена мерка, прецизирано во изреката на обжаленото решение го одбил.

Покрај ова, предлагачот бара да биде издадена привремена мерка со која што на противникот ќе му се наложи да превзема било какви активности кои одат во правец на спречување на доверителот во реализација на налогот за работа на доверителот бр.554092014 од 04.09.2014 година и овозможи непречен пристап на доверителот до трафостаницата и броилото кои се наоѓаат на имот на должникот за да се направи промена на корисникот на име на Комерцијална банка АД Скопје и бара привремената мерка да трае до правосилно завршување на спор кој би бил поведен по тужба поднесена од предлагачот за да се оправда издавањето на привремена мерка.

При тоа, предлагачот не наведува каква тужба има намера да поднесе, по кој основ ќе биде истата поднесена и што ќе бара со тужбата. Од наводите во неговите писмени поднесоци како и излагањата на неговиот полномошник во текот на постапката произлегува дека единствена цел на предлагачот е тој да се приклучи на предметната трафостаница. До колку тој биде приклучен на трафостаницата

безпредметно би било поднесување на било каква тужба, бидејќи неговата цел ќе биде постигната. Издавањето привремена мерка чие што барање е идентично со евентуално барање на предлагачот по поднесена тужба не е дозволено, па и од овие причини одлуката на првостепениот суд е правилна.

Овој суд при одлучувањето ги имаше во предвид жалбените наводи за тоа дека согласно правилата за станбдување на тарифните потрошувачи на електрична енергија и Законот за енергетика, предлагачот има право да бара пристап до трафостаницата, но истите не ги прифати од причини што правата од наведените прописи предлагачот може да ги користи непречено само до колку се работи за прикучување на објекти во негова сопственост. Во случајот предлагачот не се легитимира како сопственик на предметната трафостаница и поради тоа тој не може да ги користи правата од Законот за енергетика и Правилникот за снабдување на тарифните потрошувачи на електрична енергија.

Барањето на должникот за дополнителни трошоци за одговор на жалба е одбиено, бидејќи согласно чл.371 од ЗПП не следуваат трошоци за одговор на жалба.

Од погоре наведеното, а согласно чл.370 од ЗПП, се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Решено во Апелационен суд Штип на ден 16.12.2014 год. под ТСЖ.бр.396/14